

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 598

Poznań, wtorek dnia 30 grudnia 1930

Rok XXV

Venizelos w Polsce

Grecki prezes rady ministrów, Venizelos, który dziś przybył do Polski, należy do najwybitniejszych współczesnych mężów stanu. Nazwisko jego związane jest ściśle nie tylko z epokowymi wydarzeniami ostatnich lat we własnej ojczyźnie, lecz również posiada już ono ustalone miejsce w historii ogólnej.

Działalność Venizelosa rozpoczęła się od akcji powstańczej na rodzimej wyspie Krecie, która doprowadziła do wyzwolenia jej z pod jarzma tureckiego i do wcielenia jej do Grecji. Z tą chwilą Venizelos zdobył szerszy teren działania w większej ojczyźnie. Jego talent polityczny szybko wysunął go na stanowisko premiera. Stał się od razu duszą czwórprzymierza państw bałkańskich przeciw Turcji w r. 1912. Obie wojny bałkańskie, które wybuchły w wyniku tej polityki, zakończyły się znacznym powiększeniem terytorjum greckiego.

Ale dopiero wojna światowa wykazała jego wybitne zdolności. Od pierwszej chwili jej wybuchu stał się zwolennikiem wzięcia w niej udziału po stronie koalicji. Rozumiał, że interes Grecji każe jej walczyć nadal przeciw Turcji. Chciał być wierny sojuszowi z Serbią. Zdawał sobie sprawę, że Grecja może tylko zyskać na współdziałaniu z Francją i z Anglią, skąd takiego doznała poparcia w walce z przed 100 laty o niepodległość.

Ale ówczesny król grecki Konstanty, szwagier Wilhelma II, nie rozumiał wielkich koncepcji greckiego patrioty. Wysłuchany w głosy berlińskie, siedł coraz więcej na ręce dworowi cesarza niemieckiego. Wówczas Venizelos zbuntował się. Utworzył samodzielny rząd rewolucyjny w Salonikach i wezwał na pomoc koalicję. Wojska mocarstw zachodnich stanęły szybko na to wezwanie. Król Konstanty musiał uciec, a syn jego Aleksander z powrotem powołał Venizelosa na stanowisko premiera. Krok greckiego męża stanu miał bardzo doniosłe następstwa. Ułatwił udzielenie przez koalicję pomocy Serbii i umożliwił utworzenie na Bałkanach nowego frontu przeciw państwu centralnym. Front ten, nad którym dowództwo otrzymał marszałek Francji Franchet d'Esperey, stanowił poważną dywersję dla Niemiec i ich sojuszników.

Stanowisko Venizelosa w czasie wojny zapewniło mu dominującą pozycję na konferencji pokojowej. Talent jego zabłysnął tam w całej okazałości. Znanymi publicysta angielski Dillon w książce o konferencji pokojowej zaznacza, że było na niej trzech mężów stanu na wielką skalę: Venizelos, Bratianu i Dmowski. Wynikiem jego akcji w Paryżu stało się ogromne powiększenie obszaru państwa greckiego. Do terytorjum jego wcielono wówczas Smyrnę i prowincję, położone w Małej Azji, a zamieszkałe przez greckich kolonistów.

Znakomity sukces Venizelosa został zmarnowany przez nieszczęsnego króla Konstantyna, który powrócił na tron po nagłej śmierci swego syna, Aleksandra.

Grecki mąż stanu w Polsce

Przyjazd do Warszawy

Warszawa, 30. 12. (PAT). Dziś o godz. 9.25 przybył do Warszawy grecki prezes Rady Min. Venizelos wraz z małżonką. Gości powitali na dworcu: premier Sławek min. spraw zagr. August Zaleski z małżonką, poseł i min. pełnomocny grecki p. La gudatis, szef protokołu dyplomatycznego Romer, zastępca komisarza rzą-

du na m. stoł. Warszawa Olpiński, szef wydziału prasowego M. S. Z. p. Chrzanowski oraz wyżsi urzędnicy poszczególnych ministerstw. Po powitaniu i krótkim cercle w salonach recepcyjnych dworca, premier Venizelos wraz z małżonką odjechali do swoich apartamentów w hotelu Europejskim.

Nieprzyjęte ordery

Nuncjusz papieski nie przyjął orderu „Polonia Restituta”.

Warszawa, 30. 12. (Tel. wł.) — „Robotnik” donosi, że „jak się zapatrzy na stosunki w Polsce Papież Pius XI, łatwo wyrozumieć z faktu, że nuncjusz papieski ks. Marmaggi nie przyjął orderu „Polonia Restituta”.

Warszawa, 30. 12. (Tel. wł.) — „Robotnik” donosi, że był prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski, odznaczony Krzyżem Niepodległości, orderu tego nie przyjął i odesłał go z powrotem. (w)

Stan zdrowia marsz. Joffre'a polepszył się niespodzianie

Jest jednak nadal jeszcze bardzo groźny

Paryż, 30. 12. (Tel. wł.). W stanie zdrowia marszałka Joffre'a zaszła w ciągu nocy niespodziewana zmiana. O godz. 23 oświadczyli lekarze, że chory w walce ze śmiercią coraz więcej słabnie, oddech przerywany, jednak serce stawia jeszcze stale opór.

O godz. 2 po północy w dalszym komunikacie lekarze donieśli, że chory wbrew wszelkim przypuszczeniom obudził się z częściowej bezprzytomności i zażądał szklanki wody oraz cośkolwiek żywności, poczem przez chwilę najzupełniej przytomnie rozmawiał z otaczającymi go lekarzami. Stan jego jest jednakże nadal bardzo groźny.

Rano o godz. 6 oświadczone, że po kilku godzinach pokrzepiającego snu, stan chorego jest znów normalny. Bicie serca spokojne, uderzenie pulsu normalne, jakichkolwiek niespodzianek w ciągu wtorku nie należy się spodziewać.

Paryż, 30. 12. (PAT). Wbrew wszelkim przewidywaniom, marszałek Joffre żyje. W ciągu nocy odzyskiwał chwilami przytomność i przyjął pokarm.

Konstanty usunął Venizelosa. A poza tem postanowił zdobyć Konstantynopol, by móc się tam koronować na... cesarza Bizancjum. Było to przeciągnięcie struny. Rozpoczęła się wojna grecko-turecka. Mimo, że Konstantego wspierał drugi nieszczęsny polityk, Lloyd George, Grecja poniosła druzgocącą klęskę. W Turcji nastąpiło odrodzenie narodowe. Trzeba było opuścić Smyrnę i Małą Azję, trzeba było nawet zabrać stamtąd starych kolonistów greckich w liczbie półtora miliona.

Upadł w Grecji Konstanty, upadła krótko potem monarchia. Proklamowanie republiki umożliwiło Venizelosowi powrót do kraju. Nie mógł on jednak opanować wewnętrznych trudności i rozbudzonych klęsk nienawiści partyjnych. Do władzy doszła wojskowa dyktatura gen. Pangalosa. I dopiero jej opłakane rezultaty, dopiero jej kompromitujący upadek otworzyły przed Venizelosem możliwości objęcia znowu rządów.

Od lipca 1928 r. Venizelos jest premierem Grecji. I na tem nowym stanowisku znowu okazuje się prawdziwym mężem stanu. Uważa, że Grecja po ostatnich wstrząsach wewnętrznych i zewnętrznych, potrzebuje przede wszystkim spokoju i ładu, tych elementarnych warunków normalnej i twórczej pracy, a poza tem, że musi ona wyjść z izolacji międzynarodowej. Grecja to

kraj handlu, a handel wymaga atmosfery pokoju i zaufania.

Venizelos, którego nazwisko było w Grecji symbolem walki, stał się od r. 1928 wielkim wewnętrznym koncyliantem, sprawując rządy mądre, umiarkowane i twórcze.

A na zewnątrz najbardziej charakterystyczną cechą jego polityki to świeżo zawarte traktaty z Turcją, likwidujące stare spory i stare walki, którym Venizelos poświęcił całe swoje życie. Jego niedawna wizyta w Angorze nasuwała przypuszczenia, że Venizelos wykonuje jedynie zlecenia Włoch, których plany zmierzają do znalezienia poparcia w Turcji i w Grecji w polityce śródziemnomorskiej wobec Francji i Jugosławji. Choć stosunki Grecji z Włochami, mimo niedawnego jeszcze zatargu o Korfu, są jaknajlepsze, jednak Venizelos przestrzega zasady nieangażowania się ostatecznego po żadnej stronie. Dlatego też dba o dobre stosunki z Jugosławją. Mimo, że sojusz z nią nie został odnowiony i mimo, że istnieje spór o wolną strefę jugosłowiańską w porcie w Salonikach, to jednak wizyty, jakie złożył Venizelos w Białogrodzie i niedawna bytność w Atenach jugosłowiańskiego ministra spraw zagranicznych p. Marinkowicza wskazują, że stosunki grecko-jugosłowiańskie nie doznają ostudzenia. Wreszcie w Lidze Narodów Grecja wyraźnie stoi w obozie państw, broniących

status quo. Jej przedstawiciel na terenie genewskim, wybitny prawnik prof. Politis jest gorącym zwolennikiem francuskich koncepcji w sprawie bezpieczeństwa. I właśnie na terenie genewskim doszło do współpracy polsko-greckiej w dziedzinie mniejszości narodowych. Umiejętnie wyszukując wszelkie koniunktury i zrecznie dostosowując się do zmienionych okoliczności, Venizelos szybko odzyskał dla swego kraju należny autorytet w świecie.

Jego wizyta w Polsce jest objawem przyjaźni polsko-greckiej, a zarazem dowodem, że Grecja chce mieć ze wszystkimi państwami bezpośrednie kontakty, dające zawsze właściwą swobodę ruchów. Należy mieć nadzieję, że wizyta p. Venizelosa odbije się pomysłowo na wzajemnych stosunkach politycznych i gospodarczych.

Polska wita serdecznie greckiego szefa rządu, zarówno jako wybitnego męża stanu, jak i przedstawiciela dalekiej, a jednak bliskiej Hellady.

Eleutherios Venizelos, wielokrotny premier i minister grecki, który obecnie przybywa do Polski, urodził się w Kanej na Krecie dnia 23 sierpnia 1864. Swoją karierę polityczną rozpoczął jako jeden z przywódców w walkach o niepodległość przeciwko Turkom. Jako przywódca liberałów, brał czynny udział w ruchach rewolucyjnych Grecji, przyczem w 1909 roku objął stanowisko ministra sprawiedliwości. W okresie między 1909—1916 r. pełnił funkcję premiera, przyczem reorganizuje gruntownie administrację państwową, doprowadza do porządku sprawy finansowe, przyczynia się do reorganizacji armji, dzięki czemu państwo rozpoczyna nową erę swego istnienia. Jego dziełem było przygotowanie bloku bałkańskiego, który w roku 1912 odniósł zwycięstwo nad Turkami, przynosząc zarówno Grecji, jak i pozostałym sprzymierzonym, znaczne korzyści terytorjalne.

W okresie wielkiej wojny Grecja wypowiedziała się dzięki Venizelosowi na rzecz Ententy, pomimo, iż sprzeciwiała się temu silna germanofilska partja monarchistyczna. Prowizoryczny rząd wojenny, utworzony w Salonikach przez Venizelosa, sformował armję, wysyłając ją na front macedoński. Aby umożliwić Venizelosowi tę akcję i oswobodzić Grecję od wrogich entencie elementów, sprzymierzeńcy wpłynęli na króla Konstantyna, aby opuścił kraj i wówczas Venizelos ponownie obejmując w kraju władzę, jako premier, pozostając na tem stanowisku aż do r. 1920. W czasie rokowań pokojowych w Wersalu premier grecki odgrywał ważną i zaszczytną rolę, wywierając w wielu wypadkach bezpośredni wpływ na kształtowanie nowej, powojennej Europy.

Chwilowe zwycięstwo wyborcze stronnictwa monarchistycznego odsunął Venizelosa od władzy. Venizelos opuszcza na jakiś czas swój kraj i usuwa się od czynnego życia politycznego. Jednakże ludzie, którzy ujęli ster rządu, nie mogli sprostać ciężarom na nich obowiązkowi, powodując zaożniczenie się stosunków wewnętrznych. W r. 1924 dochodzi do abdykacji króla i przekształcenia monarchji w republikę. Społeczeństwo greckie widzi w Venizelosie jedynego męża stanu, który może uratować kraj od grożących mu niebezpieczeństw. Po upadku rządu Pangalosa w 1928 r. Venizelos powraca do Aten i obejmuje ponownie rządy, które bez przerwy sprawuje dotychczas.

„Odmłodzenie“ podatku obrotowego

Reforma podatkowa, objęta planem stabilizacyjnym, stanowiąca zobowiązanie Polski wobec wierzycieli zagranicznych, uznawana za konieczność przez wszystkie powołane czynniki, — miała się rozpocząć od obniżenia, a następnie stopniowej likw. podatku obrotowego. Wszyscy do niedawna godzili się na to, że kryzys gospodarczy nie powinien opóźniać, a raczej przyspieszyć znalezienie ustawy o podatku przemysłowym, który w obecnym stanie jest jednym z najważniejszych powodów ostrości tego kryzysu.

Sprawa toczy się od 2 lat. W listopadzie 1928 roku wpłynęły do Sejmu równocześnie projekt min. Czechowicza i wniosek klubu Narodowego w sprawie podatku przemysłowego. Skutkiem niezdecydowania rządu i B. B. oraz zamknięcia sesji w marcu 1929 r. sprawa odwołała się do sesji budżetowej 1929-30. Kiedy pod koniec jej min. Matuszewski wystąpił z nowym projektem rządowym, wprowadzając znacznie skromniejszy od wniosku Klubu Narodowego, ale w każdym razie obniżającym definitywnie niektóre stawki tego podatku, choć w dalszych terminach „powszechna śmierć“ podatku obrotowego, — jak się wyraził w swej znakomitej mowie poseł Rybarski — uchodziła powszechnie za pewną.

Trzeba przypomnieć p. min. Matuszewskiemu, że idąc za głosem życia gospodarczego, już w czasie przygotowywania poprzedniego preliminarza budżetowego, a zatem na pół roku przed zgłoszeniem do Sejmu swego projektu o podatku przemysłowym, myślał o jego obniżce. Gdy bowiem podatek ten w roku 1928-29 przyniósł skarbowi 350 milionów, a w roku 1929-30 niemal to samo, bo 346 milionów, to na rok 1930-31 zapreliminowano 250 milionów. Na reformę podatku przeznaczono zatem poważną rezerwę 100 milionów zł.

Referent budżetu min. skarbu poseł Rybarski w uzasadnieniu — jak się okazało — obawie, że nowela do ustawy o podatku przemysłowym może nie być uchwalona, a pragnąc uczynić w nim wyłom już przy budżecie, zaproponował skreślenie w ustawie skarbowej nadzwyczajnego 10 procentowego dodatku do podatku przemysłowego z równoczesnym podwyższeniem o tę samą sumę — czyli o 25 milionów — zwyczajnej pozycji preliminarza. W ten sposób ogólna suma dochodów budżetowych miała nie ulec zmianie, a płatnicy podatku — nie przesądając dalszych jego losów — otrzymywali odradu skromną, ale realną ulgę w postaci skreślenia 10 procentowego dodatku.

Większość B. B. i lewicy za aprobatą p. min. Matuszewskiego spletała złożonego figla. Przyjęła drugą część wniosku, czyli podwyższenie dochodu z 250 na 275 milionów, natomiast skreślenie 10 proc. dodatku — odrzuciła. Trzeba naprawdę podziwiać tupet posła Idzikowskiego i innych działaczy z t. zw. „Stanu Średniego“, którzy po zamknięciu sesji w rozmaitych odezwach i przemówieniach dowodzili,

że poseł Rybarski podwyższył dochód z podatku przemysłowego (?)

Mimo tego niepomysłnego obrotu sprawy pozostawała jeszcze rezerwa w sumie 75 milionów, która pozwalała na obniżenie wszystkich stawek podatku obrotowego do połowy, licząc od 1 października 1930 r., jak tego domagał się Klub Narodowy przez swego referenta posła Lewandowskiego. Projekt rządowy, zredukowany przez min. Matuszewskiego już w toku obrad, zawierał ogólną obniżkę w sumie 60 milionów na cały okres budżetowy 1930-31.

Na tę skromną reformę pokrycie było w budżecie aż nadto dostateczne.

I znowu nagle zamknięcie sesji — poprzedzone dwutygodniową przerwą w pracach Sejmu z winy klubu B. B., który techniczną obstrukcją uniemożliwił obrady podczas przesilenia rządowego — utraciło reformę podatku obrotowego. Przyszło rozwiązanie Sejmu i nowe wybory, podczas których kandydaci „jedynki“, zaliczający się do sfer gospodarczych, angażowali się mocno w sprawy podatkowe, obiecując, że jednym z pierwszych zadań nowego Sejmu o większości rządowej będzie reforma podatkowa.

Powiedzmy otwarcie, że nawet my, przeciwnicy polityczni, spodziewaliśmy się jakiejś inicjatywy rządu w tym kierunku. Przypuszczaliśmy, że min. Matuszewski zgłosi z powrotem — na początek — bodaj swój projekt z poprzedniego Sejmu.

Z exposé ministra skarbu wynika, że zawiedliśmy się, a z nami pół miliona płatników podatku obrotowego. Nie tylko nie będzie żadnej reformy podatkowej, nie tylko podatek obrotowy nie będzie poddany powolnej likwidacji, ale w nowym preliminarzu występuje on — „odmłodzony“ metodą naszych budżetowych Steinachów czy Woronów. Zamiast tak krytykowanej przez panów ze „Stanu Średniego“ sumy 275 milionów w budżecie na rok obecny — mamy w nowym preliminarzu 315 milionów, czyli o 40 milionów więcej! Dla ilustracji tej cyfry warto przypomnieć, że w roku 1928-29, który dał najwyższe z dotychczasowych wpływy z podatku przemysłowego, prelimitowano 210 milionów.

W roku obecnym za 7 miesięcy osiągnięto 180 milionów, co w stosunku rocznym wyraża się cyfrą 310 milionów. Innymi słowy: w roku nadchodzącym rząd ma zamiar osiągnąć tyle, ile obecnie, a ponieważ wymiary opierają się na obrotach ubiegłego roku, a te obroty maleją z roku na rok, przeto wniosek: śruba podatkowa musi być jeszcze mocniej naciśnięta.

Tak przedstawia się na podstawie nowego preliminarza budżetowego przyszłość podatku obrotowego. Poprzedni Sejm skazał go na powolną śmierć, a nowy ma dokonać jego „odmłodzenia“.

Bez ostrej walki to się nie uda. Zobaczymy, jak się zachowa w tej sprawie samorząd gospodarczy, reprezentowany przez Izby Przemysłowo-Handlowe i Rzemieślnicze. M. K.

Na co Niemcy łożą miliony?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Berlin, 29 grudnia.

Niemcy prawie dnia, aby pisma niemieckie nie uskarżały się na „niewolę finansową“ kraju, podyktowaną przez Traktat Wersalski. Mimo chwilowego sprzeciwu Białego Domu myśl o moratorium, a nawet rewizji planu Younga zrobiła duże postępy. Ostatnio donosił naszemu korespondentowi jeden z najlepiej poinformowanych finansistów z Wall Street, iż „a moratorium will take place sooner or later“ (moratorium nastąpi prędzej czy później). Jak widać wysiłki dr. Schachta nie pozostały bezowocnymi.

Pominiemy dzisiaj liczne powody mniej lub więcej sztucznej „biedy niemieckiej“. Nie będziemy się rozwodzić nad wadliwą gospodarką budżetową Rzeszy i państw, którą napietnował S. Parker Gilbert w raporcie do komisji odszkodowań z dnia 21 maja br. oraz pominiemy stwierdzenie faktów aż nazbyt oczywistych, jak np. nadmierne rozbudowanie aparatu administracyjnego, odbijające się nawet ujemnie na sprawności urzędów niemieckich. Odsyłamy czytelnika do danych, opublikowanych w „Kurjerze Poznańskim“ dnia 12 listopada r. b. (wydanie wieczorne), gdzie, omawiając współpracę wojskową niemiecko-sowiecką, podkreślono nieproporcjonalnie wysokie wydatki ministerstwa

obrony krajowej nawet w porównaniu do odpowiednich pozycji budżetu Anglii, która, jak wiadomo, również utrzymuje armię zaciężną.

Ograniczymy się dzisiaj do przytoczenia kilku cyfr, mówiących same przez się. Oto są sumy, wydane przez Niemcy na popieranie łączności między macierzą, a znajdującymi się zagranicą placówkami rodzimej kultury:

kancelaria Rzeszy — 832 000 RM.,
urząd spraw zagranicznych — 14 400 000 RM.,
ministerstwo spraw wewnętrznych — 2 000 000 RM.,
poszczególne państwa — 3 000 000, prowincje i gminy — 2 000 000 RM.,
Verein für Deutschum im Auslande — 3 000 000 RM.,
Stow. Gustawa Adolfa — 2 000 000, „Deutsches Ausland-Institut“ — 500 000 RM.,
„Deutscher Schutzbund“ — 300 000, „Deutsche Akademie“ — 150 000, „Wschodnio-Pruskie Stow. Szkolne“ — 40 000 RM.,
„Niemiecki Związek Wschodni“ — 254 000 RM.,
„Reichsverband Heimatsreuer Ost- und Westpreußen“ — 100 000 RM.,
„Vereinigte Verbände Heimatsreuer Oberschlesien“ — 30 000 RM.,

„Sudetendeutscher Heimatbund“ — 100 000 RM.,

„Deutscher Schulverein Südmärk“ — 260 000 RM.

Zestawienie to doprowadza do ogólnej sumy prawie 30 milionów marek rocznie. Dane powyższe odnoszą się do roku 1930. Na rok 1931 przewidziane są wydatki mało co różniące się od dotychczasowych. Oczywiście nie są wliczone powyżej budżety na cele pokrewnych towarzystw tego rodzaju, jak np. „Steuben Society of America“, które w 1929 r. liczyło 3 i pół miliona członków (największa organizacja polska w Ameryce. Związek Narodowy Polski wykazał się w tym samym czasie członkostwem poniżej 300 000, i przejawia ostatnio wzmoczoną działalność publicystyczno-propagandową właśnie w chwili, kiedy nasze władze postanowiły zlikwidować jedyny mie-

Grypę, kaszel i bronchit uleczysz
piciem **Szczawnickiej wody Karskiej**, „Józefiny“. Do nabycia w aptekach i składach aptecznych. dw 6167

sięcznik informacyjny o Polsce wydawany po angielsku, „Poland“, na skutek bankructwa, spowodowanego jednoroczną gospodarką „sanacyjną“ administracji, mianowanej przez ambasadę polską w Waszyngtonie.

Cyfrę, przytoczoną powyżej, wskazują jasno, iż mimo bezsprzecznej depresji ekonomicznej, Niemcy zdobywają się na wysiłek, będący ponad ich obecne środki finansowe, a zmierzający do wznowienia przedwojennych tradycji krzewienia poza granicami kultu dla kultury „Herrenvolku“ wśród liczących, a dobrze zorganizowanych ośrodków emigracyjnych. M. N.

Opinia francuska wobec ofensywy Berlina

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w grudniu.

Niemcy przygotowują się coraz energiczniej do przyszłego zjazdu genewskiego. Wielka kampania dyplomatyczna, rozwinięta przeciwko Polsce świadczy najlepiej, że pokładają nadzieję, iż uda się im poruszyć nie tylko sprawy mniejszościowe, ale zahaczyć może o sławny artykuł 19-ty paktu Ligi Narodów. Dojście zaś we Francji do władzy rządu kartelowego, w którym „europejskie“ posunięcia p. Brianda nie będą już paraliżowane działalnością p. Tardieu, ale przeciwnie popierane przez jego nowych radykalnych kolegów, zachęca tylko Berlin do coraz śmielszych wystąpień na terenie międzynarodowym za rewizją traktatów.

Dlatego też w Paryżu, w którym przez ostatnie tygodnie cała uwaga koncentrowała się przedewszystkiem dokoła przesilenia rządowego oraz obrotu, jaki przybierze skandaliczna afera Oustrica, zagadnienia polityki zagranicznej zajął ponownie dominować nad innymi kwestiami. W związku z tem, komentuje się tutaj żywo artykuł ogłoszony przez jedną z niemieckich agencji, a w którym insynuowano, iż jedynie poprzez Paryż uda się Niemcom przeprowadzić rewizję granic wschodnich.

Jest też więcej niż prawdopodobne, iż ostatnia wizyta, złożona przez ambasadora Chlapowskiego na Quai d'Orsay, nie ograniczyła się jedynie do wymian życzeń świątecznych. W przededniu Genewy, musiał on w rozmowie z p. Briandem poruszyć także kwestię, które mogą być wysunięte nad jeziorem lemańskim. Słabe jednak reagowanie Warszawy na manewry Berlina, a z drugiej strony rozwijająca się w Paryżu kampania za wynalezieniem kompromisu w sprawie Pomorza, nie zdają się wskazywać, aby na terenie genewskim zagrażała Niemcom ostra ofensywa.

Trzeba się bowiem liczyć z obecnym stanem umysłów. Ten zaś, pod wpływem agitacji niemieckiej, niedostatecznie parowanej przez propagandę polską, zaczyna powoli przyzwyczajać się do myśli o możliwości rewizji granic. Ustawiczne wpajanie w opinię francuską idei, że granice polskie stoją w pierwszym rzędzie na przeszkodzie do pacyfikacji Europy; że jedynie za ich cenę da się okupić rewindykację Niemiec; że wreszcie, brak giętkości ze strony polityki polskiej przyczynić się może do wojny, w której Francuzom przyjdzie wystąpić w roli czynnych sprzymierzeńców Polski, — wszystko to razem sprawia, iż pewna część tutejszego społeczeństwa zaczyna rzeczywiście widzieć w „korytarzu“ zawadę do uregulowania stosunków europejskich.

Wystarczy zetknąć się z pewnymi Francuzami, lub też uczęszczać na różne zebrania, aby nabrać przekonania, iż powyższe poglądy zapuściły już głębokie korzenie. Niedawno otworła w Paryżu „szkoła pokoju“, w której zabierają głos parlamentarzyści i politycy takiej miary, co Paul Boncour i Henry de Jouvenel, przygotowuje znowuż teren do rozbrojenia. W czasie dyskusyj, dają się często słyszeć uwagi rozmaitych „stuchaczy“ po największej części należących do intelektualnego świata francuskiego, czy też zagranicznego, a utyskujących na „nieprzejednanie“ Polaków w sprawie Pomorza, lub uważających je za jedyną przyczynę przyszłego ewentualnego konfliktu. Równocześnie szereg młodych Francuzów, jak poseł Coté, Jacques Kayser, J. de Pange i inni po ostatnio odbytych podróżach do Niemiec, głoszą konieczność nie tylko zbliżenia francusko-niemieckiego, ale wytworzenia mistyki międzynarodowej nowych pokoleń. Dla nadania zaś większego

znaczenia podobnym odczytów, uczęszczają na nie nie tylko francuscy parlamentarzyści, ale i ambasador niemiecki von Hoesch, zawsze niezmiernie ruchliwy, jak też były hiszpański minister spraw zagranicznych, p. Santagio Alba, poseł litewski w Paryżu, p. Klimas i inni.

Tego rodzaju manifestacje zachęcają tylko Berlin w prowadzeniu i rozszerzaniu kampanji za rewizją traktatów. Sprawy zaś mniejszościowe są tylko jedną z form, pomagających do utrzymywania ustawicznej agitacji, zmierzającej do ich obalenia. Niemcy poza tem znajdują poparcie u szeregu innych państw. W ten sposób wzmacnia się stanowisko „syndykatu malkontentów“ wielkiej wojny. Niezmiernie zaś słabo na tę kampanję odpowiadają zainteresowane państwa. Stwierdza to w bardzo ciekawym artykule, ogłoszonym na łamach „Journal des Débats“, p. Pierre Bernus. „Jest nie do pojęcia, pisze, że manewry Berlina za rewizją traktatów nie spotykają się z żadnym oporem ze strony krajów, przeciwko którym są one wymierzone. To milczenie zachęca tylko Rzeszę do coraz to nowych wystąpień, aż w końcu nastąpi katastrofa. Czyż państwa obawiają się zabrać głos również stanowczo, jak Niemcy? Czy chcą sprawić opinii światowej wrażenie, że to Niemcy mają rację, ponieważ na wystąpienia ich nikt nie reaguje? Niektóre słabe umysły, podkreśla dalej p. Bernus, mogą utrzymywać, że Gdańsk nie interesuje przeciętnego Francuza i że za wydanie go Niemcom dąłoby się uzyskać przyjaźń Rzeszy. Tymczasem to terytorium o ludności polskiej, czego nawet Berlin zaprzeczyć nie może, prawnie do Polski należy, a Francji ciałem Polski handlować nie wolno. Co bowiem odpowiedzielibyśmy tym cudzoziemcom, którzyby nas zachęcali do odstąpienia pewnych części Alzacji i Lotaryngji dla zaspokojenia apetytów niemieckich i dla „zabezpieczenia“ pokojów?“

W ten sposób postawiona sprawa ma charakter nie sentymentalny, ale racjonalny. Dlatego też p. Bernus słusznie domaga się obalenia obecnego porządku rzeczy. Polityka bowiem rewizji traktatów, zawczasu niepowstrzymana, doprowadzi do wojny. Jest zatem koniecznym zorganizowanie obrony traktatów, które powołały do życia dzisiejszą Europę. Niestety jednak zdawałoby się, że jedynie ci, którzy pragną ją zniszczyć, prowadzą systematyczną akcję. W tych warunkach, opinia świata prowadzona jest na manowce.

I. Briares.

KTO ZUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Cierpienia wątroby i nerek

leczy sól owocowa Karposal.

Cena zł. 4.00.

Sposób użycia załączony.

KARPOSAL
Karpińskiego

Bezpłatnie otrzymają wszyscy abonenci nasi w pierwszej połowie stycznia kalendarz zeszytowy na rok 1931.

Akcja demograficzna Mussoliniego

wydaje dodatnie rezultaty

Rzym, 30. 12. (PAT.) Batalja demograficzna, prowadzona przez Mussoliniego, dała dotychczas rezultaty zadowalające. W ciągu pierwszych 10-tych miesięcy r. b. liczba urodzeń wyniosła 910.780, co w stosunku do tego samego okresu 1929 r. stanowi wzrost 32.548 urodzeń. Ilość zgonów w tym samym

czasie wyniosła 472.442, co daje niżkę w stosunku do poprzedniego roku 94.328. Jest to najniższa cyfra przeciętna, osiągnięta w okresie powojennym. Przyrost naturalny w ciągu 10-tych miesięcy wynosi 438.358 noworodków pici obojga.

Z państwa watykańskiego

Ostatni spis ludności

Citta del Vaticano, 30. 12. (PAT.) Z ostatniego spisu ludności watykańskiej wynika, że obywatelami nowego państwa jest 495 Włochów, 118 Szwajcarów, 8 Francuzów, 8 Niemców, 3 Hiszpanów, 2 Holendrów, 1 Abisyńczyk, 1 Norweg i 1 Austriak.

W liczbie Włochów najpoważniejszą grupę stanowi korpus żandarmerji papieskiej, złożony z 150 ludzi, tak jak

grupa obywateli narodowości szwajcarskiej, uznana jako taka w spisie, składa się wyłącznie z członków gwardji szwajcarskiej. Abisyńczyków w gruncie rzeczy jest 12, lecz jedenastu z pośród nich przynależy terytorjalnie do kolonji włoskiej Eritrei i z tego względu uważano ich za byłych obywateli włoskich.

Objaw zdżiczenia młodzieży niemieckiej

Napad na biskupa w Moguncji

Berlin, 30. 12. (Tel. wł.) Zdżiczenie młodzieży niemieckiej przybiera zastraszające rozmiary, o czym świadczy wypadek zaszły w Moguncji. W drugie święto wczorzem wracał tamtejszy biskup ks. dr. Ludwik Marjan Hugo z seminarjum duchownego, gdzie rozdawał podarki gwiazdkowe. W chwili przechodzenia przez ulicę św. Grobu obok pewnej restauracji

napadło nań kilku opryszków. Jeden z nich zamierzał uderzyć biskupa pięścią, lecz przeszkodził mu w tem kanonicy, którzy wszyscy stanęli w obronie biskupa. Ich zdecydowana postawa skłoniła napastników do zaniechania swych niecznych zamiarów. Oddalających się szybkim krokiem do stojników kościoła obrzucono kulami śnieżnymi i kamieniami.

Rewolta uwięzionych chłopów na pograniczu polsko-sowieckiem

Część uciekinierów, ścigana ogniem karabinów maszynowych zbiegła na stronę polską

Wilno, 30. 12. (PAT.) Z pogranicza donoszą, że ub. nocy na odcinku granicznym Dryssy słychać było silną kanonadę i trask karabinów maszynowych. Strzelanina trwała około godziny. O godz. 2 w nocy na terytorjum polskie usiłowała przedostać się większa grupa ludzi. Uciekinierów gonił oddział straży sowieckiej, zabijając niektórych z nich. Mimo silnej ochrony granicy przez straż sowiecką, na

terytorjum Polski zdołała przedostać się grupa włościan w ilości około 50 osób. Włościanie ci opowiadają, iż udało im się zbiec z obozu koncentracyjnego w Oswieju. W obozie tym władze sowieckie zamknęły około 1000 włościan, którzy w tych dniach, dowiedziawszy się, że mają być wywiezieni w głąb Rosji, rozbroili straż, zabrali broń i w nocy dnia 26 bm. wyruszyli ku granicy polskiej.

Min. Składkowski na Śląsku

Katowice, 30. 12. (Tel. wł.) Wczoraj bawił na Śląsku min. Sławoj-Składkowski. Pobyt jego w powiatach rybnickim, pszczyńskim i katowickim pozostaje w związku ze znanymi zajściami przedwyborczemi.

Pierwszy statek japoński w Gdyni

Gdynia, 30. 12. (Tel. wł.) Przybył tutaj wielki transportowiec japoński „Hofuku Maru” (11962 ton brutto) po ładunek wyłoków buraczanych z przeznaczeniem dla Stanów Zjednoczonych. S. B.

Budowa wielkiej fabryki obuwia „Bata” na Śląsku Opolskim

Katowice, 29. 12. (Tel. wł.) Jak donoszą z Opola, czeski fabrykant obuwia „Bata” zakupił na Śląsku Opolskim majątek Odmęty nad Odrą, gdzie mimo sprzeciwu niemieckich przemysłowców buduje fabrykę obuwia. Za majątek zapłacił „Bata” sumę 1.100.000 marek. Fabryka zatrudniać będzie około 40.000 robotników, dla których wybudowanych zostanie 400 domów mieszkalnych. (w)

Sprawa zamordowania kom. Sznepki przed sądem

Katowice, 30. 12. (PAT.) Jak się dowiadujemy, rozprawa przeciwko 8-miu osobom, oskarżonym w związku z zamordowaniem komendanta posterunku policji w Golasowicach, ś. p. Sznepki, rozpocznie się 7-go stycznia 1931 roku. Na rozprawę powołano około 30 świadków. Rozprawa potrwa prawdopodobnie 3 dni.

Konfiskata „Kurjera Poznańskiego”

Wczorajsza konfiskata numeru 596 „Kurjera Poznańskiego” zarządzona została przez sędziego sądu powiatowego p. Długoleckiego na zasadzie §§ 131 i 360 ustawy karnej, ponieważ inkryminowany ustęp w wczorajszym artykule wstępnym p. n. „Obluda w sprawie Brześcia” — „rozpowszechnia — jak opiewa uzasadnienie konfiskaty — publicznie świadomie fałszywe i niesprawdzone fakty w tym celu, aby podać w pogardę zarządzenia zwierzchności oraz wywołać wielki niepokój wśród publiczności czytającej i ogółu”.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.8935 zł; w Gdańsku na Warszawie 8.918 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 212.02 do 212.13 zł, gotówką 211.62 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 172.91 zł do 173.17 zł, gotówką 172.57 zł.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 12. 1930 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Pozn. ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a) żyta 694,5 gr (119,2 f w h.), b) pszenicy 744 gr (126,4 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667 gr (113,1 f w h.), d) owsa 563,5 gr. (78,1 f w h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	18,00—18,50
Usposobienie słabsze.	
Pszenica	22,50—24,00
Usposobienie słabsze.	
Jęczmień przemiałowy	20,00—21,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	25,00—27,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	19,25—20,50
Usposobienie stałe	
Mąka żytnia w work 65%	30,75
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% w work	42,75—45,75
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	11,25—12,25
Otręby pszenne	12,50—13,5
Otręby pszenne (grube)	14,50—15,50
Rzepak	41,00—43,00
Groch Victoria	28,00—33,00
Ogólne usposobienie słabsze.	

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 30. 12. 1930 r.

Spędzono: wołów 87, buhajów 191, krów 382, świń 1869, cieląt 670, owiec 221, razem 3420 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

BYŁO:

Woly:	
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane	120—124
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	100—112
Mięsiste tuczone starsze	080—090
Miernie odżywione	072—078
Buhaje:	
Wytuczzone pełnomięsiste	096—106
Tuczone mięsiste	090—094
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze	080—086
Miernie odżywione	070—076
Krowy:	
Wytuczzone pełnomięsiste	116—126
Tuczone mięsiste	096—108
Nietuczzone, dobrze odżywione	080—090
Miernie odżywione	070—080
Jałowice:	
Wytuczzone pełnomięsiste	112—120
Tuczone mięsiste	100—110
Nietuczzone, dobrze odżywione	080—092
Miernie odżywione	070—080
Młodzież:	
Dobrze odżywione	070—080
Miernie odżywione	060—070
Cielęta:	
Najprzebiejniejsze cielęta wytuczzone	130—150
Tuczone cielęta	114—126
Dobrze odżywione	104—112
Miernie odżywione	090—100

OWCE:

Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	120—134
Tuczone starsze skopy i macioriki	100—110
Miernie odżywione	080—094

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	136—140
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	128—134
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	120—126
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	110—118
Maciory i późne kastraty	120—130
Świnie bekonowe	120—126

Przebieg targu bardzo spokojny. Targ przypadający na dzień 6. I. 1931 r. przekłada się na czwartek, dnia 8. I. 1931.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 12. 1930 r.

Dzisiejsza giełda miała tendencję utrzymaną. Ruch nieco więcej ożywiony i dokonywano liczniejszych transakcyj z powodu zbliżającego się ultima.

Z papierów państw. oddawano 5 proc. poz. konwers. po 48 proc. i premi. dolarowe po 53.—, zaś w pap. lokacyjnych Pozn. Ziem. Kredyt. płacono za 8 proc. listy dolarowe (stare) 90½ proc. i robiono transakcje 8 proc. listami dolarowemi amortyz. po 88 proc. (przy dew. 8.90) i poszukiwano 6 proc. listy żytnie po 16,50 (za 1 ctr. mtr.).

Z akcyj bankowych płacono za Bank Związku 71.— i dopytywano się o Bank Polski po 151.— przy braku materiału.

Z akcyj przemysłowych płacono za Cegielskiego 40.—, 41.—, 40,50 i oddawano b. Hartwiga po 24.—. Poza tem handlowano mniejszą ilością akcyj Dr. R. May po 53.—, który to kurs jednakże nie mógł zostać urzędowo notowany, gdyż ukazał się większy materiał po znacznie niższym kursie.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału).

5% Pożyczka konwersyjna 48½ O.
3% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt 90½ P.

8% listy dolarowe w złocie amortyzacyjne 88.— +

(Kurs w złotych).

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 16,50 P.
5% Pożyczka premjowa seria II 53.— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

Bank Zw. Spółek Zarobk. I em. zł. 71.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 40.— 41.— 40,50 P.
C. Hartwig I em. zł. 24.— O.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. 12. 1930 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.89, sp.: 8.91, kup.: 8.87.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,60	124,91	124,29
N. w. Jork	8,91	8,93	8,89
Nowy Jork			
kabel	8,919	8,999	8,899
Londyn	43,90 3/4	43,41 1/2	43,20
Pariz	35,04	35,13	34,95
Praga	26,45 1/2	26,2	26,39
Szwajcaria	172,80	173,33	172,47
Sztokholm	239,10	239,70	238,50
Włochy	46,71	46,83	46,59
Berlin	212,40		

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest.	95,00
5% poz. premj. dol.	55,75
6% poz. dol.	68,00

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	0,00—108,00
Bank Handlowy w Łodzi	0,00—70,00
Bank Polski	0,00—154,00
Bank Zach. dmi.	0,00—70,00
Sole Potasowe	0,00—94,00
Łazy	0,00—1,50
W. T. Węgla	36,00—37,50
Modrzejów	0,00—10,25
Starachowice	0,00—13,00
Majewski	0,00—50,00

Tendencja niejednolita.

Komentarz.

Z papierów państwowych słabsza inwestycyjna, mocniejsza dolarówka i stabilizacyjna. Dla listów zast. tendencja przeważnie mocniejsza, dla akcyj niejednolita. Z bankowych słabszy Bank Polski, inne utrzymane, z cementowych słabsze Łazy. Węgiel mocniejszy, z metalurgicznych utrzymany Modrzejów, słabsze Starachowice, Majewski utrzymany.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 30. 12. 1930 r.

Pszenica march 75—76 kg.	249,00—251,00
Tendencja spokojna	
Pszenica jara 77—78 kg. fr. wag. Berlin	0,00—270,00
Tendencja spokojna.	
Zyto marca 70—71 kg.	156,00—158,00
Tendencja słabsza.	
Zyto 68 kg.	151,00—152,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień march brow od st. załadowania	200,00—216,00
Tendencja spokojna	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	188,00—194,00
Tendencja spokojna	
Owies march od st. załad	140,00—146,00
Tendencja słaba.	
Mąka pszenna	28,75—36,75
Tendencja stała.	
Mąka żytnia przemiał. do 60%	23,60—26,75
Tendencja stała.	
Ospa pszenna	09,75—10,00
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9,00—9,50
Tendencja stała.	
Groch Victoria	24,00—31,00
Groch ładalny	23,00—26,00
Groch pastewny	19,00—21,00
Peluszka	20,00—21,00
Bób polny	17,00—18,00
Wyka	18,00—21,00
Makuch rzepakowy	9,20—9,70
Ma uch lniany	15,20—15,50
Wyłoki suche paryt. Berlin	5,50—5,90
Śrót Sova	12,80—13,10
Śloma żytnia pras. drut.	0,70—0,80
Śloma pszena pras. drut.	0,60—0,70
Śloma owsiana	0,60—0,70
Śloma jęczmienna	0,60—0,70
Śloma żytnia dł. wiaz.	0,75—1,00
Śloma żytnia pras. sznur.	0,70—0,85
Śloma psz. pras. sznur.	0,60—0,75
Sieczka	1,45—1,60
Tendencja spokojna.	
Siano zwykle handlowe	1,30—1,70
Siano dobre i pokos	1,80—2,30
Tymoteusz luźny	2,85—3,15
Siano koniczynowe	2,60—3,00
Siano Mielit. luźne (Warta)	1,60—1,80
Siano Mielit. luźne (Havel)	1,20—1,50
Tendencja cicha.	

Ogólna tendencja cicha.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 30. 12. 1930 r.

Wyplaty na Warszawę	46,80—47,10
Noty wielkie	45,70—47,10

Banda usypiaczy w potrzasku

Wilno, 30. 12. (PAT). Na szlaku kolejowym Stolpe — Baranowice — Wraszawa od dłuższego czasu grasowała banda usypiaczy, która grabiła podróżnych. Władze ujęły przypadkowo 2 członków tej bandy w chwili, gdy usiłowali oni okraść uspiętego poprzednio przemysłowca, wracającego z Moskwy do Białegostoku. Usypiaczem okazał się Henryk Krylicki z

Warszawy, towarzysząc zaś jego, która miała polecenie zawierać znajomości z podróżnymi — Zofia Grzeszowska, rzekomo mieszkanka Kijowa. Krylicki w czasie aresztowania zasypał policjantowi oczy gryzącym proszkiem i wyskoczył na tor, lecz wpadł w głęboką śnieżną zaspę, co uniemożliwiło mu ucieczkę. Pociąg zatrzymał i zbiega ujęto.

Rząd a sprawa Brześcia

Wczorajsze „ABC” donosi: „Dziś rano powrócił do Warszawy z Zakopanego p. premier Sławek i inni ministrowie, którzy bawili na wywczasach świątecznych. W najbliższym czasie należy oczekiwać ważnych narad czynników rządzących. Na porządku dziennym s.o.g. przedewszystkiem dwie kwestie: „1) sprawa odpowiedzi rządu na interpelację i wnioski brzeskie i decyzja co do wszczęcia śledztwa w tej sprawie. „2) sprawy związane z przybyciem do Warszawy b. premiera greckiego Venizelosa.

„Co do sprawy brzeskiej, to mówi się wiele o mającej nastąpić w najbliższych dniach wizycie prof. Krzyżanowskiego na Zamku. Prof. Krzyżanowski ma wręczyć p. Prezydentowi specjalny memoriał profesorów wydziału prawnego Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie brzeskiej.

„Opinia nie może zrozumieć dla czego do tej chwili nie wytoczono śledztwa osobom wojskowym wymienionym w interpelacji poselskiej”.

Profesorowie prawa do Prezydenta Rzpl tej

W sprawie listu profesorów i docentów wydziału prawa uniwersytetu Jagiellońskiego do Prezydenta Rzeczypospolitej „Gazeta Warszawska” donosi, że w liście tym pp. profesorowie stwierdzają, iż z trwogą widzą w Polsce łamanie prawa i podważanie praworządności. Jeśli jakieś prawo jest złe, winno być drogą, przez konstytucję wskazaną, zmienione; dopóki ono obowiązuje, winno być przez wszystkich szanowane. Podpisani czują się w sumieniu swoim zobowiązani do zabrania głosu w tej sprawie i do zwrócenia uwagi Pana Prezydenta na niebezpieczeństwa, stąd płynące.

Obecny na zebraniu profesorów prawa poseł prof. dr. Krzyżanowski oświadczył, iż wygotowane pismo osobście złoży na Zamku warszawskim.

Jakiego B. B. i jego konserwatysty mają przywódcę

P. Tadeusz Hołówko, poseł z BB., wydał przed kilku laty książeczkę p. t. „Ziemianie”, z której już niektóre ustępy były ogłoszone, a z dalszych (przytoczonych w prasie warszawskiej) zasługują na przypomnienie:

„Pamiętamy wszyscy Warszawę w pierwszych miesiącach, gdy Lubomirscy, Woronieccy, Platerowie, Tyszkiewiczowie przesadzali się w ofiarności na rzecz rosyjskiego „Czerwonego Krzyża”, gdy uważali dla siebie za największy zaszczyt paradować w uniformie „wiedomstwa Marji Fieodorówny”.

„Pamiętamy wszyscy te czasy, gdy pałace elity ziemiaństwa polskiego Branickich, Lubomirskich, Tyszkiewiczów, stały otworem dla Engalczewa i innych moskiewskich dygnitarzy.

„I oto wówczas, gdy różne hrabianki, księżniczki i ziemianki przescigały się w gorliwości w pielęgnowaniu rannych oficerów kozackich, jak jednocześnie skąpe było ziemiaństwo polskie dla Legionów Piłsudskiego, jak dla jego chłopaków miało jeno oszczerstwa i przezwiska ordynarne.

„Przyszli Niemcy. I znów pałace śmietanki ziemiaństwa polskiego: Lubomirskich, Rostworowskich, Ronikierów, Ostrowskich, Karskich otworzyły się na ościernie dla Beselera, Lerchenfelda, Glasenappa i innych satrapów niemieckich...

„Wyrazem tych zmian było przychylenie się na stronę państw centralnych Lubomirskiego, Ostrowskiego i Steckiego i tych istotnych ówczesnych przedstawicieli i wodzów ziemiaństwa i idącego na pasku klas posiadających — kleru, w osobie najwyższego jego przedstawiciela arcyb. Kakowskiego”.

Dzisiaj p. poseł Tadeusz Hołówko jest kierownikiem BB. na gruncie Sejmu i w ten sposób zwierzchnikiem parlamentarnym grupy zachowawczej Janusza Radziwiłła i in.

„Kurjer Lwowski”

Organ obozu narodowego w Małopolsce wschodniej, „Lwowski Kurjer Poranny” z dniem 25 grudnia zmienił swą nazwę na „Kurjer Lwowski”.

Nowy rozkład jazdy kolejowej

Z konferencji w D. O. K. P.

Jak wiadomo, z dniem 15 maja przyszłego roku wejdzie w życie nowy rozkład jazdy kolejowej. Dyrekcja Kolei Państwowych w Poznaniu, chcąc wszystkie nowe zmiany dokładnie zbadać i przystosować ile możności do życzeń wszystkich warstw społecznych, wzorem lat ubiegłych zwołała w ub. poniedziałek wielką konferencję, na której w kilku godzinach przedyskutowano cały rozkład jazdy w zakresie kompetencji dyrekcji poznańskiej. Wśród zgromadzonych większą część stanowili przedstawiciele władz miejskich, wojewódzkich i reprezentanci różnych instytucji społecznych. W konferencji wzięli również udział przedstawiciele prasy miejscowej.

Do najważniejszych postulatów kilkakrotnie podkreślanych na konferencji poniedziałkowej, należy sprawa przyspieszenia pociągów. Na szeregu linii zwyczajne pociągi przejdą tę samą trasę w znacznie krótszym czasie, niż dotychczas. Z pozoru wyglądałoby to na krzywdę dla stacji mniejszych, na których pociągi przyspieszone nie będą już przystawały. Lukę tę nadrobią pociągi t. zw. lokalne, które zawsze będą miały połączenie z pociągami dalekobieżnymi. Skutkiem przyspieszenia

większości pociągów musiano kilka zlikwidować jednakże bez szkody dla podróżnych. Natomiast musiano wprowadzić dwa nowe pociągi na linii Warszawa—Poznań i Łódź—Poznań. Dwa pociągi pospieszne na linii Poznań—Toruń zostaną zamienione na przyspieszone, przyczem czas przebiecia tej samej trasy będzie nawet krótszy. Jest to rzecz bardzo ciekawa, bo wspomniane pociągi przyspieszone będą musiały dodatkową przystawać na trzech stacjach. Połączenia pomiędzy Bydgoszczą, Toruniem, Inowrocławiem, Ostrowem, Kępem a Poznaniem zostaną przez te wszystkie zmiany znacznie polepszone. Pociąg pospieszny na linii Poznań—Warszawa również zostanie przyspieszony.

Zmiany te przyniosą dużo korzyści, zwłaszcza przy połączeniach z pociągami międzynarodowymi. Nie dało się jedynie zmienić kursu pociągu międzynarodowego na linii Paryż—Warszawa, którego czas przebiecia trasy można skrócić o szereg godzin. Na międzynarodowej konferencji napotkano na zdecydowane zastrzeżenia kości niemieckiej, która nie chciała czy nie mogła iść na rękę tak stronie polskiej, jak francuskiej i belgijskiej!

Jak z powyższego wynika, nowy rozkład jazdy będzie zawierał szereg poważnych zmian. (tr.)

Ś. p. inż. Witold Weichman

W Katowicach zmarł tuż przed świętami Bożego Narodzenia znany także w szerokich kołach tutejszych inżynier śp. Witold Weichman. Urodzony r. 1885 w Grembaninie pow. kępińskiego, uczęszczał śp. Witold Weichman do gimnazjum w Poznaniu, studia zaś odbył w Charlottenburgu. Przez pewien czas doskonalił się w

Zapobiec łatwiej niż leczyć!

Przy każdym oddechu dostają się do jamy ustnej niezliczne ilości bakterii chorobotwórczych, zarażających organizm — szkodliwą chorobą — gripą. Choroba ta przysięga się na inne osoby podczas rozmowy, przez kaszel lub kichnięcie. Nie dopuśćcie do usadowienia się tych niebezpiecznych bakterii przez częste płó: nie u! Odolem, tym jedynym prawdziwie antyseptycznym płynem do ust.

Ode! znajduje się w sprzedaży równo w mniejszych butelkach.

swoim zawodzie zagranicą, a w czasie wojny światowej zajmował stanowisko konstruktora lotniska w armii niemieckiej. Po wojnie, wróciwszy do kraju, objął stanowisko kierownika inżyniera w fabryce samolotów i karoserii samochodowych w Poznaniu, skąd następnie przeniósł się do Katowic, gdy powstał projekt założenia tam lotniska, który też pod jego kierownictwem został urzeczywistniony.

Znany jako dzielny zawodowiec i prawy obywatel, śp. Zmarły w życiu swym musiał niemało borykać się z przeciwnościami, co też niewątpliwie spowodowało jego zgon przedwcześnie. Umarł po krótkotrwałej chorobie, pozostawiając w ciężkiej żałobie matkę staruszkę, mieszkającą w Poznaniu przy ul. Półwiejskiej 22, oraz żonę Helenę z domu Rzepecką i córeczkę. — Pogrzeb śp. Witolda Weichmana odbył się w piątek, 26 bm. w Katowicach przy udziale członków rodziny oraz licznych znajomych. R. i p.!

Zapobieganie wypadaniu i marnieniu włosów.

Zdaniem prof. Pohla oraz innych specjalistów chorób włosów, stanowi jęczenie wydzieliny tłuszczu skóry głowy najczęstszą przyczynę wypadania i zanikania włosów. A zatem, nie wydzielina jako taka, lecz zostawianie tłuszczu na skórze głowy, warunkuje schorzenie skóry, w następstwie czego pojawiają się: łupież, strupki, swięd, tudzież zanikanie korzonków włosów. Ponieważ ciepło pory letniej sprzyja jęczeniu tłuszczu, obserwujemy w jesieni masowe wypadanie włosów, jako następstwo zgrzania skóry oraz zaniedbania higieny przy pomocy częstego mycia głowy. Ponieważ mydło zawiera kwasy tłuszczowe, a zatem pogarsza stan łojotokowy, posługiwać się należy wyłącznie do mycia skóry głowy i włosów Shampooonem Dra Lustra, który żołojećtnia momentalnie kwasy tłuszczowe, zapobiegając marnieniu włosów. Tw 824 Dr. Zenon B.

Sila idei

Całe społeczeństwo mamy za sobą!

GRYPPIE

zapobiega PARAMINT „ERBE”, pastylki desinfekujące jamę ustną i krtani, smaczne, o wypróbowanym działaniu.

Sprzedają apteki i drogerje.

Pw 7225-49,89

Dalsze oświadczenia i akcesy do protestów w sprawie Brześcia

Prof. dr. Leon Padlewski, dyrektor Zakładu Mikrobiologii Lekarskiej uniwersytetu poznańskiego nadsyła nam pismo treści następującej:

„Solidaryzując się całkowicie z protestem kolegów swoich w sprawie Brześcia dołączam i swój głos i podpis do listu otwartego, skierowanego do pp. posłów profesorów uniwersytetu poznańskiego.

(—) Prof. dr. Leon Padlewski.

Do oświadczenia profesorów uniwersytetu warszawskiego zgłosili swój akces prof. Oskar Halecki, prof. dr. med. Roman Poplewski i p. Kazimierz Czerwinski. Wśród podpisów, zamieszczonych pod oświadczeniem przez pomyłkę opuszczono nazwisko prof. J. J. Boguskiego, który również to oświadczenie podpisał.

Wystąpienie profesorów uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie

Donosiliśmy już o liście profesorów uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie w sprawie Brześcia. Pismo to podpisał: b. rektor prof. Alfons Parczewski, b. rektor M. Zdzichowski, b. rektor Stanisław Pigoń, b. rektor ks. Falkowski oraz profesorowie i docenci: Jan Oko, Jan Otrębski, Marjan Morelowski, Stefan Glazer, Stanisław Kościatkowski, Piotr Wiśniewski, Mieczysław Gut-

Do oświadczenia profesorów, docentów i asystentów politechniki warszawskiej zgłosili w dalszym ciągu swój akces: inż. Franciszek Bakowski, inż. Kazimierz Myslakowski, Marcei Różański, inż. Kazimierz Wójcicki, Stanisława Marja Rybicka oraz p. Jerzy Brzoska.

Inż. Myslakowski wystosował do dzienników następujące oświadczenie:

„Szanowny Panie Redaktorze!

„Jako starszy asystent politechniki warszawskiej niniejszym zgłaszam akces do odnośnego oświadczenia w sprawie Brześcia i proszę uprzejmie Szanowną Redakcję o dołączenie mego podpisu, którego brak mógłby służyć jako krzywdzące mnie domniemanie aprobaty hańbiącego i krzywdzącego bezprawia.

„(—) Inż. Kazimierz Myslakowski”.

kowski, Kazimierz Karaffa - Korbut, Władysław Karaffa - Korbut, Teofil Emil Modelski, ks. Antoni Cichoński, Edward Czarnecki, Ryszard Mienicki i Janusz Iwaszkiewicz.

Szereg profesorów nie mógł złożyć swych podpisów pod wspomnianym pismem z powodu wyjazdu z Wilna na czas świąt. Niewątpliwie zgłoszą oni dodatkowo swe podpisy po powrocie.

Głos politechniki lwowskiej

Grono adiunktów i asystentów politechniki lwowskiej wystosowało do posła prof. dr. Stefana Bryli list z prośbą o dolożenie starań, „by sprawa brzeska została jak najwyszczególniej wysświetlona, a ewentualnie je, sprawy jak najbezwzględniej i najsurowiej ukarani”. W liście tym czytamy między innymi!

„Jesteśmy pod wrażeniem wersji ponurej zbrodni, która wstrząsnęła do głębi naszą sumieniami, bo zachwiewa w nas wiarę w jasną przyszłość Polski, bo okryła hańbą dobre Polski imię.

„Uważamy, że sprawa brzeska nie jest sprawą tej czy innej partii, tego czy innego kierunku politycznego. To sprawa człowieczeństwa wogóle, a sprawa dobrego imienia Polski przedewszystkiem”.

Uchwała Stowarzyszenia Techników Polskich

W dniu 19 grudnia r. b. na walnym zebraniu członków Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie zapadła uchwała, zgłoszona jako wniosek nagły, następującej treści:

Kobiety polskie w sprawie Brześcia

Pod odezwą kobiet polskich w sprawie Brześcia podpisały się m. i. następujące towarzyszki: Narodowa Organizacja Kobiet, Stowarzyszenie Zjednoczonych Ziemianek, Koło Pań przy Tow. Rozwój, Koło Pań Filistrowych „Arkonji”, Sekcja Pań przy Stow. Dowborczyków, Koło Pań Emerytek Wojskowych, Chorasiew Żeńska przy Stow.

Protest autora „Monsalvatu”

W „Kurjerze Warszawskim” ogłasza znany pisarz Artur Górski list otwarty, w którym oświadcza, iż „nie mogąc doczekać się oświadczenia w sprawie Brześcia ze strony naczelnych organizacji literackich czuje się zmuszony do przyłączenia się na tej drodze do

List ks. prałata Świeykowskiego

Ks. prałat Bronisław Świeykowski z Gorlic, któremu ludność tego miasta zawdzięcza bardzo wiele z okresu wojny światowej, nadesłał posłowi Liebermanowi list, w którym w związku ze sprawą brzeską dziękuje p. Liebermanowi za obronę jego (ks. Świeykowskiego) z trybuny parlamentu austriackiego w r. 1917. Było to w czasie, kiedy ks. Świeykowski odesłał cesarzowi austriackiemu Karolowi nadany mu order i naraził się przez to na represje ze strony władz austriackich.

Ks. Świeykowski kończy swój list następującymi słowami:

„Przez lat 13 nie miałem sposobności spotkać się z panem posłem, aby za te wówczas, iście o niesłychanej odwadze cywilnej świadczące słowa w parlamencie wyrażone podziękować. Obecnie ten, który stał przed sądem polowym austriackim 10-go marca 1916, do tego, który w więzieniu wojskowym (!!) w Brześciu spędził prawie półtora miesiąca, czuje się w obowiązku odezwać, niosąc mu podziękę za

Hallerczyków, Koło Jastrzębianek, Koło Kuźniczank, Zjednoczenie Jazłowieckie (koło warszawskie), Stowarzyszenie „Dzwignia”, Rada Narodowa Polek, Koło Chyliczanek, Sekcja Pracowitych Mrówek, Koło b. wychowanek szkoły Jadwigi Sikorskiej i gimnazjum Król. Jadwigi, Żeński „Fidac” w Polsce, Koło Pań Filistrowych „Sparty”.

„Monsalvatu”

zdrowego odruchu opinii publicznej”.

Autor listu z naciskiem podnosi, że „bezczytność w podobnej chwili takim ciężarem spadnie nam na duszę, iż dzieciom znowu nie będziemy śmieli spojrzeć w oczy”.

Związek Hallerczyków do Aleks. Dębskiego

enuncjację wiedeńską, a zarazem słowa oburzenia za to, co go we własnej Ojczyźnie spotkało!

„Tak! Dziś bowiem trudno byłoby powiedzieć, że siła charakteru jest powszechną własnością narodu polskiego, bo tysiące „waletów”, czających się tylko na złób, albo medal, albo order, świadczą całkiem o czym innym, aniżeli o posiadaniu siły charakteru lub dumy męskiej. Za te bowiem zalety można się z łatwością znaleźć” (następuje ustęp skrócony)

Zarząd główny Związku Hallerczyków wystosował następujące pismo do b. wojewody i b. więźnia brzeskiego, Aleksandra Dębskiego:

„Wielce Szanowny Panie Wojewodo!

„W imieniu tysięcy kolegów i towarzyszy broni mam zaszczyt przesłać

Obostrzone warunki pracy samochodu zimą

Każda blaszanka Gargoyle Mobiloil jest pod naklejką plombowana! Baczcie na to przy kupnie oleju!

wymagają częstej zmiany oleju, a to dlatego, że rozcieńczenie oleju przez paliwo oraz tworzenie się namułu następuje podczas mrozów szybciej. Do smarowania samochodu zimą stosować należy tylko tę markę Gargoyle Mobiloil, jaką dla danego samochodu przewiduje na zimę Tabela Polecająca. Stosując właściwe smarowanie według Tabeli Polecającej, zapewniacie sobie doskonałe uszczelnienie tłoków, łatwy rozruch i spokojną jazdę w zimie.

VACUUM OIL COMPANY S. A.
CZECZOWICE - WARSZAWA

Gargoyle Mobiloil
Zar. marka ochr.

Panu, jako wyrazicielowi moralnych i ideowych podstaw, na których tylko oprzeć się może i musi trwały byt państwa, wyrazi holdu i czci. Wiemy, że w walce o to uczciwe i na prawie oparte jutro, walczyłeś i walczysz w pierwszej linii bojowników nieustraszonych i nieugiętych; wiemy, że mimo stosowane i w praktyce przeprowadzane niezwykle metody i gwałty, w walce tej nie ustanieś, aż do zwycięskiego jutra Narodu, przy Narodu tego wspólnym, ofiarnym ale i zdecydowanym wysiłku.

„Wiemy, co cię boli i boleć może, lecz z drugiej strony wiemy i wierzymy, że w walce toczącej hartuje się polskie jutro, które do uczciwych należeć musi i będzie. Różne są fazy walki. Walka nie jest skończona, zwycięstwo zawsze jest po stronie sprawiedliwości, która zmiecie z horyzontu zło i przekleństwo budującego się jura.

„(—) Dr. Modelski, prezes, zarz. głównego Zw. Hallerczyków, pułk. szt. gen. w st. sp.; (—) M. Majewski, wiceprezes zarz. gl. Zw. Hallerczyków, generał bryg. w st. sp.; (—) St. Zablocki, wiceprezes zarz. gl. Zw. Hallerczyków, major K. K. w st. sp.; (—) ks. M. Godlewski, członek zarz. gl. Zw. Hallerczyków, kapelan.

Wieś wielkopolska wobec Brześcia

Tarnowo Podgórne, 29 grudnia.

W niedzielę, dnia 21 bm. odbyło się w Tarnowie Podgórnej zebranie koła Stronnictwa Narodowego. Salka p. Kuluszyńskiego wypełniła się po brzegi. Na zebranie przybyło zgórą 100 osób.

Przewodnictwo objął p. Leitgeber z Kokoszczyzna, który powitał przybyłego posła okręgu, p. J. Kaweckiego. Poseł Kaweckie w półtoragodzinnym przemówieniu zdał relację z przebiegu dotychczasowych obrad w Sejmie. a więc omówił wniosek „sanacji” co do zmiany regulaminu, obszernie potraktował preliminarz budżetowy na rok 1931/32, wyjaśniając stanowisko Klubu Narodowego, który będzie dążył do przeprowadzenia oszczędności nie tylko w budżecie państwa, ale także w budżetach samorządowych i instytucjach ubezpieczeń społecznych. Gdyby tylko o 10 procent budżety te były zmniejszone, to dokona się oszczędności na sumę około pięciuset milionów złotych.

Na zakończenie p. poseł wśród ogólnego poruszenia dotknął bolesnej

sprawy Brześcia, informując o wniosku nagłym Klubu Narodowego i w jaki sposób b. posłowie byli w Brześciu traktowani.

Za wyczerpujące przemówienie zebrani serdecznie podziękowali p. posłowi i jednogłośnie uchwalili rezolucję następującą:

„I. Zebrani członkowie Koła S. N. w Tarnowie Podgórnej żądają jak największych oszczędności zarówno w budżecie państwa, jak w budżetach samorządowych, a także w budżetach instytucji ubezpieczeń społecznych.

„II. Zebrani proszą przedstawicieli Stronnictwa Narodowego w sejmikach i wydziałach powiatowych, by nie dopuszczali do narzucania gminom zwiększonych budżetów, gdy gminy te uchwalają wydatki oszczędne.

„III. Zebrani, przerażeni i do głębi oburzeni sprawą Brześcia, popierają jak najmocniej Klub Narodowy w Sejmie, który domaga się wysświetlenia tej ohydnej sprawy i ukarania winnych.

„IV. Zebrani wyrażają najwyższe uznanie i podziękowanie Klubowi Narodowemu w Sejmie za pełną godność i powagę obrony honoru Polski wobec bezceństw brzeskich”.

Uchwała młodzieży trzemeszkiej

Trzemeszno, 29 grudnia.

W patriotycznym zawsze Trzemesznie wiadomości o Brześciu wywołały wstrząsające wrażenie. Zwłaszcza młodzież trzemeszńska żywo zareagowała na te wiadomości.

W święta Bożego Narodzenia młodzież trzemeszńska pojawiła się na ulicach miasta z czarnymi przepaskami na rękach swoich płaszczów. Zapytani, dlaczego noszą żałobę, odpowiadali, że „sanacja” Brześciem po-grzebała honor Polski”.

Jak się okazało, młodzież narodowcy, zgrupowani w placówce Młodych Obozu Wielkiej Polski, na zebraniu swym w dniu 21 grudnia br. uchwalili co następuje:

„Młodzi w Trzemesznie na zebraniu swym w dniu 21. bm., omawiając zajścia brzeskie, przez które splamiony został honor Ojczyzny naszej, Polski, postanawiają na znak protestu i żalu nosić na lewej ręce czarną przepaskę na znak żałoby, dopóty honor nie będzie Ojczyźnie naszej zwrócony. Niech żyje Wielka Polska!”

Pod tą rezolucją widnieją podpisy 106 członków trzemeszskiej placówki Młodych O. W. P. z kierownikiem jej p. Leonardem Wolffem na czele.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W służbie bezpieczeństwa publicznego

Jak pracuje nasza policja budowlana — Co mówią liczbami

Działalność policji budowlanej w zakresie bezpieczeństwa publicznego wykazała w ubiegłym roku znaczne ożywienie. W służbie zewnętrznej komisarzy i wachmistrzów załatwili 48,936 spraw (w roku 1928/29 tylko 44,239). Przez biuro przeszło 36,698 wpływów (w r. poprzednim — 34,884). Na budowę, przebudowę oraz nadbudowę domów, kiosków, szop i ogrodzeń wydano 1146 zezwoleń, na odnowienie — 142, razem wydano zezwoleń 1288.

W ciągu całego roku sprawozdawczego postawiono w mieście i oddano do użytku 179 nowych budynków z 503 mieszkaniami o ogólnej liczbie 1116 izb; przebudowano i nadbudowano 107 budynków, urządzając w nich 160 nowych mieszkań z 259 izbami, oraz postawiono 464 kioski, szopy, ustępów i t. p. bez ubikacji mieszkalnych.

W budowie znajduje się 207 nowych domów oraz 78 przebudówek i nadbudówek. Już zgłoszonych obiektów, na które miejska policja budowlana udzieliła swego zezwolenia, ale jeszcze nie rozpoczętych przechodzi na rok następny — 111.

Ogólna suma opłat, wymierzonych w roku sprawozdawczym za pozwolenia budowlane wynosi 64 636,50 zł — z roku poprzedniego — 38 534 zł. Wymiar ten obniżył się o 13 607,60 zł (w r. poprzednim 2534,5 zł), tak że ostatecznie z opłat tych wpłynęło 51 028,90 zł (poprzednio 35 999,50 zł). Kar za przekroczenie przepisów budowlanych ściągnięto 8455 zł — w roku poprzednim tylko 1255 zł. Na utrzymanie urzędu wydano ogółem 163 029,95 zł. Decernentem był wiceprezydent miasta dr. Mikołaj Kiedacz. (tr)

Piękna uroczystość

zorganizowana przez Narodową Org. Kobiet na prawym brzegu Warty

W Domu Katolickim na Śrółce odbyła się uroczystość rozdania gwiazdek około 90 dzieciom rodzin ubogich, połączona z tradycyjnym łamaniem oplatka dla członkiń Nar. Org. Kobiet koła prawego brzegu Warty. N. O. K. w tej dzielnicy rozwija bardzo żywą działalność, a główną sprężyną całej filantropijnej akcji jest p. Zerbova. Dotąd obdarowano około 400 dzieci co należy podkreślić z pełnym uznaniem.

Uroczystość łamania oplatka zgromadziła wiele dzieci, pań z N. O. K., Ogniska Polek i zaproszonych gości. Przy rzeźbieniu oświetlonym drzewku przemówiła przewodnicząca p. Zerbova, poczem p. Helena Domagalska złożyła serdeczne podziękowanie wszystkim ofiarodawcom, którzy przyczynili się do zorganizowania uroczystości.

Darów było bardzo wiele, a m. in. dużo ciepłej bielizny, odzieży, ubrań, obuwia, zabawek i t. d. Wszystkie one były dziełem pań z Ogniska Polek, które co roku na długo przed świętami w wolnych od zajęć chwilach siedzą z igłą lub szydełkiem, by na gwiazdkę obdarować ubogich. Fakt ten należy podkreślić z uznaniem, bo- wiem panie z „Ogniska” zarabiają na swe utrzymanie a jednak znajdują jeszcze tyle czasu, by ubogim sprawić radość na święta Bożego Narodzenia.

Po ładnym koncercie i odśpiewaniu koledk ku uciesze dzieci wykonywały „nie-dziwki” piękne tańce rytmiczne w świetle reflektorów. Bardzo dobrze wywiązała się ze swego zadania p. Wdowicka w roli gwiazdora, a Bogna Borkowska ładnym wierszykiem podziękowała imieniem obdarowanych dzieci paniom z N. O. K. Na zakończenie przemówił do zgromadzonych ks. Dąbrowski, dziękując za piękną uroczystość poczem łamano się oplatkiem. Po obdarowaniu dzieci miejscowi harcerze wystąpili z doskonałą szopką krakowską. (z)

Ofiary ślizgawki

Dwaj młodzi ludzie utonęli w jeziorze koło Biskupina

Nasz korespondent gasawski (cg) pisze:

Ostatnio wydarzył się tragiczny wypadek na jeziorze koło Biskupina, którego ofiarą padł młody bo zaledwie 14-letni chłopiec. Udał się on na jezioro, aby poślizgać się, nie zważając na cienki лёд i utonął.

W tym samym dniu popołudniu, również na tym jeziorze ślizgał się Piasecki Roman z Biskupina. Będąc już na połowie, nagle лёд załamał się a Piasecki wpadł do wody i zaczął tonąć. Na pomoc podeszli mu znajdujący się w pobliżu ludzie, lecz nie udało się wyratować ofiarę własnej nieostrożności.

Zaznaczyć należy, że z Piaseckim był jeszcze jeden chłopiec, który również wpadł do wody, jednak trafił w tym miejscu na silniejszy лёд i zdołał się wydostać na powierzchnię. Zwłoki Piaseckiego wydobyte zostały w dniu następnym.

KALENDARZYK

Wtorek, 30 grudnia 1930.

Słońce: wschód 8,04; — zachód 15,46; — długość dnia 7 godz. 42 min.
Księżyc: wschód 12,10; — zachód 2,09; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska 0 st. C., pochmurno, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 746 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 3 st. C., najniższa 0 st. C.

Przewiednia pogody na środe: Dalsze ocieplenie przy zachmurzeniu i skłonnościach do deszczu.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś + 1,06 m.

Kal. rzek.: Dawid Kr. i P.; jutro Ludomil. Kal. słow.: Sylwester; jutro Lasota.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapiieżyńska, plac Sapiieżyński 1. — Apteka pod Esku-lapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75.
Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ulica Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 47.
Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.
W innych dzielnicach pełnią służbę apteki tamtejsze.

OSOBISTE

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom magistra farmacji uzyskali pp. Romuald Balcerk z Koźmina, Zofia Chrzanowska z Nowosiółki, Alfons Łukaszyk z Tarnowca, Kazimierz Roman Mierzejewski z Ostrowa, Alfons Koczubik z Gliwic na Śląsku niem., Anna Koreneć z Przemysła, Władysław Opolski z Rzeszowa, Feliks Radziński z Berlina, Brunon Schoennagel z Wejherowa, Eleonora Simińska z Wierzyca w woj. poznańskim. Dyplom magistra praw uzyskali pp. Zygmunt Rudnicki z Jabłonnej woj. łódzkiej, Józef Skiba z Katowic i Zbigniew Szymkowiak z Augustowa w woj. lubelskim. — Dyplom magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskali pp. Tadeusz Szmał z Książenicy w woj. poznańskim i Feliks Konkolewski z Torunia.

— **P. Stefan Pluskota z Rakoniewic** otrzymał w październiku br. na Uniwersytecie w Brukseli dyplom z tytułem doktora nauk politycznych i społecznych.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Koło Położnych w Poznaniu** urządziło dnia 5 stycznia o godz. 17 w sali Wojewódzkiej Kliniki dla Kobiet (ul. Polna nr. 17) walne zebranie. Na porządku obrad sprawozdanie z prac zarządu oraz wybór nowych władz Koła. O liczne i punktualne przybycie członkiń prosi Zarząd.

ŻYCIE SOKOLE

— **„Sokół” Poznań VIII (Śródka) Oddział Rieźni Miejskiej** w dniu 31 bm. o godzinie 20.

— **Tow. gimn. „Sokół” Poznań II (Jeżyce)** urządziło w sobotę, 3 stycznia bal karnawałowy w salach p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej. — Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 11 stycznia w lokalu posiedzeń p. Jaszyka przy ul. Kraszewskiego 16 o godz. 16.

— **Tow. gimn. „Sokół” Poznań II. Jeżyce** urządziło w niedzielę, dnia 11 stycznia o godz. 16 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16 roczne walne zebranie. Wnioski dotyczące walnego zebrania, należy przesłać na ręce zarządu najpóźniej do 3 stycznia. Bal karnawałowy odbędzie się 3 stycznia w sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8a.

— **Tow. gimn. „Sokół” Poznań-Wilary.** Walne zebranie odbędzie się w

święto Trzech Króli o godz. 16 we własne szatni.

— **„Sokół” w Stęszewie.** W niedzielę, dnia 4 stycznia o godz. 5 po południu w salce p. Dziubaly odbędzie się walne zebranie.

WIECZORY, KONCERTY

— **Lotniczy bal sylwestrowy.** L. O. P. P. Komitet miasta Poznania wraz z Wielkopolskim Klubem Lotników przygotowują na wieczór sylwestrowy doskonałą zabawę, a mianowicie wielki bal sylwestrowy we wszystkich salach Domu Rzemieślniczego (ul. Fr. Ratajczaka). Bal ten zapowiada się jak najcieplej, tembardziej, że wyznaczono bardzo niską cenę biletów wstępu. Strój sylwestrowy, tj. stroje wieczorowe, balowe, kostjum maski itp. — Bilety można wcześniej nabyć w sekretariacie Wlkp. Klubu Lotników (Dom Rzemieślniczy), w firmie Szrejbrovski przy ul. Gwarnej nar. Fredry, oraz w Drukarni Technicznej przy ul. 27 Grudnia 5.

— **Wielka reduta sylwestrowa w salach Bazaru** wzbudziła zrozumiałe zainteresowanie. Wielkim tym balem aranzować będą baletmistrz Teatru Wielkiego p. Józef Ciesielski oraz soliści baletu pp. Sawicki, Chrzanowski, Mikołajczak, Szajewski. Przygrywać będą trzy znakomite zespoły orkiestrowe, oprócz tego moc miłych niespodzianek, wybór królowej baletu. Ponieważ specjalnych zaproszeń na ten bal nie wysyła się, uprasza się o zapoznanie się naprzód w bilety u p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20. Kostjumy i maseczki mile widziane. Początek o godzinie 10, zakończenie w przyszłym roku.

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Wieczór kołodowy odbędzie się w Nowy Rok o godz. 17 w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Goście mile widziani.

— **Pozn. Tow. Pływackie.** Bal reprezentacyjny odbędzie się w salach Łoży, ul. Grobla 25, dnia 3 stycznia.

— **Zespół Mandolinistów „Sokoła”** urządził noc sylwestrową w Gospodzie Sokoła przy drodze Dębińskiej. Początek o godz. 20. Goście mile widziani. Wiele uroczaiści.

— **Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej — Komitet miasta Poznania** przypomina, że dnia 31 bm. odbędzie się nieodwołalnie bal sylwestrowy. Wszyscy pragnący się zabawić, niech pospieszą do Domu Rzemieślniczego, ul. Fr. Ratajczaka, a poprzątem samem celem i dążeniem L. O. P. P. Początek o godz. 21.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Dyrekcja Kursów Praktycznych Języka Francuskiego** zawiadamia, że drugi trymestr rozpoczyna się w środę, dnia 7 stycznia. Kursy dają rękojmię jak najbardziej pomyślną i opanowanie języka francuskiego. Przy opłacie wpisowego mogą słuchacze uzyskać pewne udogodnienia. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat kursów (Stow. Polsko-Francuskie), ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27 codziennie od godz. 17—19.

— **I kurs przeciwalkoholowy** dla zarządów organizacji młodzieży katolickiej odbędzie się w Poznaniu w sali Księgarńi św. Wojciecha (Al. Marcinkowskiego 22 I ptr.) w niedzielę, 11 stycznia. Kurs rozpocznie się o godz. 10 mszą św. z kazaniem w kościółku Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej. O godz. 11,30 otwarcie kursu. Wykłady wygłoszą pp. dr. Wierzbicki, prof. dr. Gantkowski, dr. A. Niesiolowski, prof. dr. Dobrowolski, prof. dr. Kostrzewski, p. Beszterdzianka, ks. Galdyński. O godz. 17,15 dyskusja nad wykładami, poczem posiedzenie Naczelnego i Wojewódzkiego Komitetu Trzeźwości Młodzieży Katolickiej.

— **Czytelnia dla Kobiet** rozpoczyna w dniu 7 stycznia kurs malowania na porcelanie pod kierownictwem artystki-malarki p. Kozłowskiej z Paryża. Informacji udziela się codziennie w Czytelni, ul. Kantata 9. II p. od godz. 11—13 i od 17—19.

PODZIĘKOWANIA

— **Podziękowanie.** Szlachetnym ofiarodawcom pp. Dyrekcji Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych „Polmin”, św. Marcin 18; Gawrońskiemu, św. Wojciech nr. 2; Fangratowi, ul. Franciszka Ratajczaka 37; Cofcie, Rynek Śródecki 2; Dyrekcji Cukrowni w Środzie; Stanisławowi Rurkowi w Łopatówku; pracownikom Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego; Edmundowi Różańskiemu, kontrolerowi celnemu, oraz wszystkim, którzy pomogli do urzeczywistnienia szlachetnej akcji urządzenia gwiazdki biednym i nieszczęśliwym dzieciom, zamieszkałym w przyszłku przy ul. Wenejańskiej 5, oraz starcom z dzielnicy Chwaliszewo i ul. Wenejańska (prawy brzeg Warty) składamy w imieniu biednych za hojne datki i dary w naturze z serca płynące „Bóg zapłać!” Komisja Ubogich XII.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Egzaminy eksternów.** Komisje egzaminacyjne dla przeprowadzenia egzaminów dojrzałości eksternów oraz egzaminów dla eksternów z zakresu sześciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej będą zorganizowane w terminie wiosennym br. dla wszystkich kandydatów, zamieszkałych na terenie poznańskiego okręgu

Czytelnikom Naszym

przejeżdżającym

przez

Berlin

przypominamy, że otrzymują naj-
świeższe numery

„Kurjera Poznańskiego”

we wszystkich kioskach
gazetowych

na dworcach w wiel-
kich hotelach

szkolnego. Podania o dopuszczenie do egzaminów należy kierować do Kuratorium Okręgu Szkolnego w Poznaniu (ul. Towarowa 23) w terminie do dnia 25-go stycznia. W sprawie egzaminów dojrzałości obowiązują regulamin z dnia 19-go grudnia 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 15 stycznia 1926 r. Nr. 2/164 poz. 8) ze zmianami względnie uzupełnieniami, wprowadzonymi rozp. z 10 lipca 1926 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z 15 sierpnia 1926 r. Nr. 11/173 poz. 130). Do podania o dopuszczenie do egzaminu dojrzałości należy dołączyć załączniki, wymienione w par. 62 regulaminu gimnazjalnych egzaminów dojrzałości (fotografie formatu 5x7 cm.) Taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów 60 zł, którą należy uiścić w gotówce w Komisji Egzaminacyjnej, a nie zapomocą kwitu Kasy Skarbowej jak dotychczas. Podania niewypełnione ściśle według przepisów par. 62 regulaminu lub wniesione po terminie nie będą uwzględnione. W sprawie regulaminu egzaminów dla eksternów z sześciu klas szkoły średniej ogólnokształcącej obowiązują rozporządzenie, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1 lutego 1920 r. Nr. 2/28 poz. 16. Zakres wymagań przy tych egzaminach jest równy zakresowi sześciu (6) klas szkoły średniej ogólnokształcącej.

— **Kto wskaże miejsce pobytu zaginionego.** W dniu 16 grudnia oddalił się z domu w niewiadomym kierunku 60-letni Marcin Tadeusz z Borku powiatu koźmińskiego. Był on ubrany w ciemną kurtkę męczenniczą, spodnie, buty i zielonkowy kapelusz. Ponieważ od pewnego czasu cierpiał na zamroczenie umysłowe, przypuszcza się, że zbłądził. Uprasza się więc każdego, ktoby wiedział o zaginionym, ażeby o tem doniósł córce jego p. Stanisławie Mielochowej, Borek, powiat Koźmin.

— **Czterdziestogodzinne nabożeństwo w Jeżycach.** W kościele Serca Jezusowego odbędzie się czterdziestogodzinne nabożeństwo w dniach 1, 2 i 3 stycznia. Wystawienie Najśw. Sakramentu od godziny 6 do 19, w ostatni dzień do 20. Msze św. odprawiają się w następującym porządku: W Nowy Rok o godz. 6, 6,45, 7,30, 8,30, 10, suma o 11, ostatnia msza św. o 12,45. W piątek i sobotę msze św. o godz. 6, 7, 8 (spiewana) i 9. Wieczorne nabożeństwo rozpoczynać się będzie o godz. 18,15 nieszporami, o 18,30 kazanie i błogosławieństwo. W ostatni dzień rozpoczyna się nieszpory o godz. 19, po nieszporach kazanie i procesja z Najśw. Sakramentem. Spowiedź w Stary Rok od godz. 16, w Nowy Rok również od godz. 16, w piątek zaś od godz. 18, w sobotę od godz. 17. Rano będą księża w konfesjonalach od godz. 6 po cząwszy.

— **Z Sodalicji Panien Urzędniczek.** Nabożeństwo sodalicyjne 6 stycznia o godzinie 9 w kaplicy sodalicznej. — Zebranie 11 stycznia na sali zebrań u OO. Jezuitów.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Gwiazdka w Towarzystwie Pomocy Społecznej.** W dniu 23 bm. urządził Tow. dla swych ubogich uroczystą gwiazdkę. Na wstępie przemówił do zebranych członków oraz ubogich przez p. Feliksa Skowroński. W imieniu ks. proboszcza parafii jeżyckiej przemówił do zebranych ks. Dals. Obdarzono około 100 osób z różnych sfer społecznych, m. in. obdarzono kilka rodzin z Katolickiego Stowarzyszenia Robotników parafii jeżyckiej. Dary składały się z maki, cukru, chleba, świętego pieczywa, odzieży, bielizny, tłuszczów, nabiata itp. Okazuje się, że ilość wspieranych przez Towarzystwo Pomocy Społecznej ubogich wzrasta z roku na rok. Towarzystwo utrzymuje ścisły kontakt z organizacjami parafialnymi i należy do najpoważniejszych katolickich instytucji charytatywnych.

— **Gwiazdka w V. szkole powszechnej im. Wszystkich Świętych.** Rada Pedagogiczna urządziła w dniu 20 bm. o godzinie 16 gwiazdkę dla najbardziej ubogich chłopców. Ogółem wydano 54 par nowego obuwia i 80 torebek z niespodziankami. Uroczystość zaszczycił swą obecnością ks. wik. Matuszak, przemawiając w serdecznych słowach do zgromadzonej młodzieży.

— „O Polsce współczesnej”. W sali ks. ks. Zmarłych wstąpił na Wildzie odbyło się otwarcie kursu „O Polsce współczesnej”. Kurs zainaugurował prezes Tow. kształcącej się młodzieży pod wezwaniem Św. Antoniego Matuszkiewicz, poczem dalsze przewodnictwo oddał w ręce p. Sawińskiego, inicjatora kursu. Po powitaniu zgromadzonych wygłosił przemówienie patron ks. Guziel i prezes Komitetu Tow. Dzielnicy Wildeckiej p. Deja. Po krótkiej części koncertowej prezes p. St. Sawiński mówił o znaczeniu i zadaniu kursu. Obejmuje on cykl wykładów jak: zewnętrzne cechy państwa, fizyczna i gospodarcza struktura Polski, kultura duchowa i religijna oraz oświata. Wykładajacymi są pp.: St. Sawiński, St. Kamiński, Fr. Kapala, J. Borowczyk, P. Nowaczykówna. Poza tem cykl przewiduje wykłady o ludności Polski, muzeach, ochronie zabytków, kulturze życia rodzinnego, sądownictwie, ustroju państwowego, wojskowości itd. (z).

KRONIKA POLICYJNA

— * Kradzieże i włamania. W „Palais Royal” przy pl. Wolności 19 skradziono większą ilość bielizny stołowej. Wartości dotychczas nie stwierdzono. — Do mieszkani p. Bocian Małgorzaty przy ulicy Niegolewskiego 2 włamali się złodzieje i skradli 8 sukien damskich, płaszcz damski, około 15 mtr. płótna i bielizny damskiej, ogólnej wartości około 1000 zł. — P. Pieprzowi Nikodemowi, zam. przy Al. Marcinkowskiego 16, skradziono części samochodowe z warsztatu przy ul. Strzeleckiej 31 wartości 250 zł. — Z pracowni p. Rybickiego Walentego przy ul. Woźnej 1 skradziono dwie pary cholewek i 6 par męskich lakierów, wartości 240 zł. Dochodzenia w toku. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— * Za zbrodnię z art. 177 k. k. (gwałt) skazał wydział karny sądu okręgowego w Gnieźnie 4 młodych ludzi z Wszemborza, Budziłowa i Mikuszewa. Zbrodnię tę oskarżeni popełnili w nocy na 11 sierpnia r. b. między Mikuszewem a Rudkami. Sąd skazał 25-letniego Paprockiego Franciszka, 18-letniego Stanisława Starzeńskiego i 18-letniego Leona Szlagiewicza na dwa lata więzienia każdego, 20-letniego Antoniego Marciniaka na 3 lata więzienia i 18-letniego Józefa Szymańskiego na rok więzienia. (br.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * Nagły zgon. W drodze do kościoła w Biedrowie w powiecie szamotułskim zmarła nagle Helena Frajerowa z Czachowa. Jak stwierdził lekarz, śmierć nastąpiła z powodu udaru sercowego. (k.)

Z WIELKOPOLSKI

— * Kórnik. (Z akcji charytatywnej.) W dniu 23 grudnia urządził Tow. św. Wincentego a Paulo pod protektorem ks. prob. Matuszka gwiazdkę dla ubogich. Po przemówieniu ks. dyrektora obdarowano 91 osób względnie rodzin obfitymi darami w postaci mięsa, wędlin, pieczywa oraz innych produktów. Obfite dary złożyło miejscowe kupiectwo, które na ten cel ofiarowało 541 zł, oraz okoliczne dwory i gospodarze. Wszystkich szlachetnym ofiarodawcom składa Tow. św. Wincentego a Paulo tak w imieniu swych ubogich jak i w imieniu własnym serdeczne „Bóg zapłać!” Również i ks. proboszczowi należy się wdzięczność za jego trudy i gorliwą współpracę około złączenia nędzy naszych najbiedniejszych.

— * Murwana Goślina. (Uroczysty obchód Powstania Wielkopolskiego.) Dn. 28 grudnia uczczono bardzo uroczyste dzień Powstania Wielkopolskiego. O godzinie 15 wszystkie stowarzyszenia zebrały się ze sztandarami przed gmachem szkoły powszechnej, skąd przy dźwiękach orkiestry miejscowego kółka muzycznego „Harmonia” udały się w pochodzie przez miasto do sali p. J. Beyera. Akademię rozpoczęto odśpiewaniem przez chór kościelny pieśni narodowej, poczem okolicznościowo przemówienie wygłosił p. Jaruziński z Obornik, przedstawiając licznym zebraniem dzieje Powstania Wielkopolskiego. Następnie kilku panów wygłosiło stosowne deklamacje, a chór kilkakrotnie wystąpił z śpiewem. W końcu zebrań odśpiewali hymn „Boże coś Polskę” i udali się znów w pochodzie na rynek, gdzie przed figurą Matki Boskiej odśpiewaniem Roty zakończono uroczystość.

— (Kradzież.) We wsi Przebędowo pod Murwaną Gośliną w nocy na 28-go grudnia niewykryci dotychczas sprawcy zakradli się do zagrod robotnika Sommera i jego sąsiada, zabierając dwucentnarowego wieprza oraz cztery kaczki. (wg.)

— * Gniezno. (Gwiazdka dla najbiedniejszych dzieci.) W roku bieżącym po raz pierwszy urządzono z ramienia Magistratu gwiazdkę dla najbiedniejszych dzieci. Dzieci te w 90 proc. pochodzą z rodzin, których żywciele od dłuższego czasu są bez pracy. Wydział bezrobocia sporządził specjalne listy, które zostały szczegółowo i dokładnie zbadane. Na mocy tych list obdarzono 220 rodzin, które obejmują ponad 500 dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Zorganizowaniem i rozdaniem gwiazdki zajęło się grono pań, w skład którego weszły przeważnie żony członków Magistratu. Fundusze wpłynęły w przeważającej części od obywateli miasta Gniezna i powiatu gnieźnieńskiego oraz Banku Polskiego i kilku firm. — (Osobiste.) Dnia 27 grudnia obcho-

dzili srebrne gody małżeńskie przemysłowiec Bolesław Gust z żoną Jadwigą z Ku-biaków. Na intencję Jubilatów odprawiono mszę św. w kościele św. Michała. — (Zapałek niema.) Pogłoska o po-tyczne zapalczonej i o projektowanej zwwyżce ceny na zapałki spowodowała w ostatnich dniach zupełne zrozumiałą tendencję wśród rzeszy kupujących zaopatrzania się choćby w drobne zapasy. — Wkrótce dał się odczuć w sklepach brak tego towaru. Kupcy zwrócili się z za-potrzebowaniem do hurtowników. Okazało się, że i tu zapasów niema. Monopol za-palczy w Warszawie nie wysłał nara-zie nowego towaru, mimo, że zapłacono go z góry. (br.)

Śrem

Agencję „Kurjera Poznańskiego” prze-miuj z dniem 1 stycznia 1931 r. p.

Jan Kaczmarek
firma „Ramka”

Śrem, ul. Mostowa.

Zamówie ia oraz przedpłatę na styczeń 1931 i dalsze miesiące skutecz-niać prosimy tylko u p. Jana Kaczmarka. Powyższa agencja przyjmuje abona-ment i ogłoszenia po cenach oryginal-nych bez żadnych dopłat.

— * Śrem. (Lustracja straży pożar-nych.) W bieżącym roku przeprowadzono w powiecie śremskim który obejmuje 5 miast, 99 gmin i 74 obszary dworskie, 153 lustracji. Na ich podstawie stwierdzono, że duża część przyrządów nie nadaje się do użycia, że wykwapowanie jest niekom-pletne. Szczególnie szczerpłą jest liczba liczb sikałek (31). Statystyka wykazuje w roku sprawozdawczym 16 pożarów, które objęły zabudowania ubezpieczone w Krajowym Ubezpieczeniu Ogniem. Ze-stawienie to nie jest ścisłe, gdyż wójto-stwa Książ i Mosina nie nadesłały odpo-wiednich sprawozdań.

— (Z Tow. Właścicieli Nieruchomości.) W sali hotelu „Bazar” odbyło się walne zebranie Tow. Właścicieli Nieruchomości. Zagał je prezes p. A. Nowak. Na prze-wodniczącego wybrano p. Hieronima Da-browskiego, a na sekretarza p. St. Ra-szewskiego. Ze sprawozdania prezesa wy-nika, że w roku sprawozdawczym wysła-no własnych przedstawicieli na zjazd o-kregowy w Poznaniu i ogólnopanstwowy w Warszawie. Następnie skarbnik p. Ra-szewski przedstawił zestawienie kasowe. Dochód wynosi 464,50 zł, rozchód 355,75 zł. Do nowego zarządu powołano przez akla-mację dotychczasowych członków. Two-rzą go pp. Ant. Nowak — prezes, Hieronim Dąbrowski — zastępca, St. Raszewski — sekretarz, Sobczak — zastępca, St. Ra-szewski — skarbnik; radni — pp. Ant. Sobczak i Józef Szubert. Do komisji re-wizyjnej weszli pp.: Budzyński, Olejnik, Scheller; do sądu honorowego zaś pp. Do-magalski i Bogajski. Na delegatów do Okręgowego Związku Tow. Właśc. Domów i Nieruchomości i do Komisji Zjedn. Tow. w Śremie powołano prezesa i sekretarza Towarzystwo liczy obecnie 187 członków.

— (W 12 rocznicę powstania.) Z in-i-cjatywy Tow. Powstańców i Wojaków uczczono dnia 28 grudnia 12 rocznicę po-wstania wielkopolskiego. Rano odbyła się zbiórka towarzystw przed hotelem „Bazar”, skąd udano się do kościoła po-franciszkańskiego. Po mszy św. towa-rzystwa udały się na rynek, gdzie przed pomnikiem powstańca złożono wieniec. — Po południu zaciągnięto przed pomnikiem straż honorową. Wieczorem urządzono a-kademię. Słowo wstępne wygłosił gen. konsul Keszyci. Referat poświęcony po-wstaniu wielkopolskiemu wygłosił prezes miejscowego Tow. Powstańców i Woja-ków p. Śleboda. Program był nadzwycz-aj uroczajony. Zakończono wieczor-nicę hymnem „Boże coś Polskę”. (c.)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Chór męski „Echo”. Przypomina się, że ostatnia w tym roku próba od-będzie się jutro, w śróde o zwykłym czasie.

— Koło Śpiewackie im. Bolesława De-mbińskiego urządziła dnia 31 grudnia w sa-lach Domu Królowej Jadwigi swą dorocz-na zabawę sylwestrową. Początek o go-dzinie 8 wieczorem.

— Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich kończy kurs dokształcający czesania pań we wtorek, dnia 30 bm. Na zakończenie odbędzie się wieczorek z tańcami.

— Żeńskie Tow. „Przemysł”. Wieczór wigilijny, połączony z łamaniem oplatka, odbędzie się dnia 30 bm. o godz. 19 na wielkiej sali Domu Królowej Jadwigi.

— Stow. Młodzieży Obywatelskiej pa-racji Archikatedralnej urządziła w dniu 31 bm. zabawę sylwestrową w salach Domu Katolickiego na Śródcie. Wstęp za okaza-niem zaproszenia.

— Tow. Powstańców i Wojaków Ła-zarz-Górczyn urządziła w dniu 1 stycznia o godz. 18 w gimnazjum ks. Piotrowskie-go przy ul. Marsz. Focha (na sali rysun-kowej i piętro) gwiazdkę dla dzieci swych członków.

— Tow. Przemysłowców — Wilda. — Zbiórka w czwartek, 1 stycznia o godz. 7.30 przed lokalem posiedzeń, celem u-działu w uroczystości 10-lecia Tow. „Brat-nia Pomoc” Pracowników Zakładów Miej-skich Świata i Wody. (Zabranie komisji

zabawowej odbędzie się w piątek, 2-go stycznia w lokalu p. Chwiroła, G. Wilda 41.

— Stow. Porządku Publicznego dziel-nicy VI Jeżyce-Lazarz. Walne zebranie odbędzie się w piątek, dnia 2 stycznia o godz. 20 w sali p. Kasperkowej, ul. Kra-szewskiego 16.

— Zw. Inwalidów, Wdów, Sierót i Eme-rytów Kolejowych. Zebranie plenarne od-będzie się dnia 2 stycznia o godz. 16 na sali p. Fiedler Górna Wilda 47.

— Tow. Marynarzy Rezerwy. Zebra-nie miesięczne odbędzie się w sobotę, dn. 3 bm. o godz. 20 w lokalu p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— Tow. Ogródków Działkowych im. Ja-na Sobieskiego na św. Łazarzu zwołuje zebranie plenarne na sobotę, 3 stycznia o godz. 18.30 w lokalu p. Nowickiego przy ul. Kolejowej 41.

KSIEGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 26 i 27 12. zgłoszono: Ludwika Brandtówna, 51 l. Barbara Stupnicka, z domu Skowronówna, wdowa, 63 l. Jadwiga Dorozalska, z domu Blaszczykówna, wdowa, 76 l. Florjan Czajka, robotnik, 34 l. Marjan Wawrzyniak, 1 r. 1 mies. 2 dni. Irena Nowakówna, 5 l. 11 mies. Marja Dubiszówna, 84 l. Marja Michalska, z d. Obstówna, wdowa, 76 l. Tomasz Groma-dziński, woźnica, 70 l. Stanisława Splie-gartówna, 2 l. 11 mies. 11 dni. Antonina Grabowska, 41 l. Hulda Kahlau, z domu Timmówna, 58 l. Kasper Książek, robot-nik, 64 l. Marianna Waligórska, z domu Niemierówna, 47 l. Ludwika Sorge, z do-mu Mrukówna, 53 l. Janina Pera, 2 mies. Wincenty Drewecki, 6 mies. 24 dni. Ha-lina Tokłowiczówna, uczennica szkolna, 11 lat. Wincenty Konieczny, 15 dni. Stefan Szurek, radca kolejowy, 49 l. Marja Mar-czyńska, 66 l. Kazimierz Garczyk, czel. dekarski, 26 l. Henryk Reschke, rolnik, 51 l. Berta Reschke, z domu Gerlachów-na, wdowa, 67 l. Irena Marja Lisowska, 17 godz. Pelagja Weissowa, 35 l.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Środa, dnia 31 grudnia 1930 r.
Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poran-na; godz. 13.05 koncert gramofonowy; go-dzina 14.00 komunikaty PAT, notowania giełdy pien. zboż.-towarowej; godz. 17.15 audycja dla dzieci w wyk. Wujka Czesia; godz. 17.45 — 18.45 koncert popołudniowy z Warszawy; godz. 18.45 Świat książek; godz. 19.00 radiogawęda żołnierska; godz. 19.50 „Silva rerum”; godzina 20.30 koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra 57 p. p. pod batutą por. A. Szalkowskiego. Kla-raKauffusówna (skrzypce), Kajetan Kop-czyński (baryton), Juliusz Kreglewski (gwizd), Jadwiga Komorowska (akomp.; godzina 22.15 sygnał czasu, komunika-ty PAT, sport i polie; godz. 22.30 — 01.45 zbiorowa audycja Sylwestrowa 6 rozgłośni polskich; godz. 22.30 transmisja ze Lwo-wa; godz. 23.00 z Poznania (piosenki w wy-konaniu Karola Hanusza); godz. 23.30 z Krakowa; godz. 24.00 przemówienie naczel-nego dyr. R. p. Z. Chramca z Warszawy; g. 24.05 przemówienia dyrekcji lokalnych na wszystkich rozgłoszeniach; g. 24.00 z Wa-rszawy; godz. 24.45 z Wilna; godz. 01.15 z Katowic.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 gramo-fon; godz. 16.15 program dziecięcy; godz. 17.45 koncert ork. P. R. pod dyr. Józefa O-zimińskiego; godz. 19.10 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.15 feljeton muzyczny; godz. 20.30 transmisja z Katowic. W prze-rwie odczytanie programu na dzień na-stępny, oraz repertuar Warszawskich Tea-trów Miejskich; godz. 23.30 zbiorowa audy-cja Sylwestrowa 6 rozgłośni polskich.

Königswusterhausen (1635 m) 12.00 i 14.00 gramofon, 16.30 transmisja nabożeń-stwa z Hamburga, 18.30 muzyka lekka, 23.00 koncert symfoniczny; Budapeszt (550 m) 19.10 koncert, 20.50 orkiestra wojskowa, 21.20 do 02.00 audycja sylwestrowa; Wle-den (516 m) 22.10 audycja sylw.; Strasburg (435 m) 17.45 i 19.15 gramofon, 20.30 do 01.00 koncert instr. i muzyka lekka; Rzym (461 m) 21.05 muzyka lekka.

Czwartek, dnia 1 stycznia 1931 r.
Poznań (335 m) godz. 9.30 gazeta poran-na; godz. 10.15 nabożeństwo z Katedry po-znańskiej. Kazanie wygłosi X. pralat Klos; godz. 12.10 poranek muzyczny z Filharm. Warszawskiej; godz. 17.45 koncert z płyt gramofonowych; godz. 18.45 pogadanka ra-djotechniczna; godz. 19.00 „Humor” (wvgi. p. Z. Noskowski art. T. P.); godz. 19.30 au-dycja poświęcona twórczości J. Szaniaw-skiego (z powodu odznaczenia państwową nagrodą literacką (transm. z Warszawy); przemówienie prezesa Z. Dębickiego, słu-chowisko „Zeglart” J. Szaniawskiego w radjofonizacji St. Karwickiego; godz. 20.30 recital skrzypcowy Ireny Dubiskiej, przy fortepianie prof. Fr. Łukasiewicz; godz. 21.30 „Boże Narodzenie” — Misterjum Mi-chala Świerzyńskiego na orkiestrę, chór mieszy i sola; wykonawcy: Chór Cho-pin pod dyr. p. Rucińskiego, Wanda Kędzio-równa (sopran), Kazimierz Kiełczewski (tenor), Kajetan Kopczyński (baryton); godzina 22.15 recital wokalny art. op. warsz. Ignacego Dygasa (transmisja z Wa-rszawy; godz. 22.45 sygnał czasu, komunika-ty sportowe i policyjne; godz. 23.00 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopo-lanka”.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeń-stwo z Katedry Poznańskiej; godz. 12.00 po-ranek muzyczny z Filharmonii Warszaw-

skiej; godz. 14.00 odczyt rolniczy; godzina 14.30 odczyt rolniczy; godz. 15.50 odczyt rolniczy; godz. 15.40 program dla dzieci; go-dzina 16.10 płyty gramofonowe; godz. 16.40 pogadanka; godz. 16.55 płyty gramofonowe; godz. 17.25 feljeton; godz. 17.40 koncert po-południowy; godz. 19.30 audycja poświę-co-na twórczości J. Szaniawskiego; godz. 20.30 muzyka lekka; godz. 21.10 kadrans literacki; godz. 22.00 Magdalena Samozwa-niec wygłosi feljeton p. t. „Na Nowy Rok”; godz. 22.15 arje i pieśni w wykonaniu Igna-cego Dygasa (tenor); godz. 23.00 muzyka taneczna.

Königswusterhausen (1635 m) 11.30 gra-mofon, 12.00 koncert symfoniczny z Dreżna, 16.00 koncert z Królewca, 18.30 muzyka lek-ka, 20.00 „Otello” opera Verdigo; Buda-peszt (550 m) 17.10 koncert utw. Straussa, 20.40 koncert ork. cygańskiej, 21.20 koncert solistów; Wiedeń (516 m) 16.30 koncert u-tworów Straussa, 19.40 audycja wesola, 22.30 muzyka lekka; Strasburg (345 m) 17.45 i 19.15 gramofon, 20.30 koncert instru-mentalny.

Irena Dubiska w „Radjo Poznańskim”

Najznakomitsza wiolinistka polska Ire-na Dubiska po swoich wielkich sukcesach artystycznych we Wrocławiu, Warszawie, Helsingforsie i Rydze wystąpi z jedynym koncertem w „Radjo Poznańskim” w dniu 1 stycznia. — Artystka odegra koncerty skrzypcowe Brucha i Wieniawskiego oraz utwory Kreislera, Sarasatego i Hubaya. Będzie to zarazem pożegnalny koncert p. Dubiskiej w Poznaniu przed wyjazdem na stały pobyt do Warszawy.

TEATRY

— * Z Teatru Wielkiego. Dziś „Sila przeznaczenia” w obsadzie premierowej z pp. Bojar - Przemieniecka, dr. Roesslerów-na, Royem, Zathayem Karpackim, Ur-banowiczem, Czekotowskim i Szpingie-rem w partjach głównych; ewolucje ta-neczne układu p. Ciesielskiego; kiero-wnictwo muzyczne Bolesława Tyllji; piękne dekoracje projektu art. mal. p. L. Dołżyckiego. We śróde, dnia 31 bm. ope-retta Kalmana „Fiolek z Montmartre” pod kierownictwem muzycznym p. Lato-szewskiego. W partjach głównych pp. Tylewska, Grey, Bratkiewicz, Raczkow-ski i Sendek, w dalszych pp. Warcha-lowski, Klichowski, Szpingier, Mikuszew-ski i Zaleski. Kasa zamawiań w biurze ogłoszeń „Par”. ul. 27 Grudnia 18 (gmach Hotelu Wiktoria) od 10 do 17.

— * Z Teatru Polskiego. We wtorek niezrównana w swej piękności poetyckiej, imponująca przepychem mistrzowskiej psychologii sztuka Szekspira „Otello” — Piękną kreację w roli tytułowego bohatera stwarza ulubieniec publiczności po-znańskiej p. Bracki; słodka Desdemonę pięknie gra p. Biesiadecka, w roli Jagona zbiera sute oklaski p. Nowacki.

W czwartek wesola komedia Z Przybył-skiego „Wicek i Wacek” w wybornej ob-sadzie, z dyr. Szczurkiewiczem w roli p. Klepaczyka.

Nowy Rok rozpocznie Teatr Polski pod znakiem weselości i werwy. O godz. 3 po południu ukaże się przemila komedia „Wicek i Wacek”, wieczorem zaś powtó-rzona będzie ucieczna groteska ze śpiewa-mi i tańcami „Poznań w nocy”.

— * Z Teatru Nowego. Dziś i jutro do-skonała komedia Carpentera p. t. „Gdy kawaler zostaje papą”. Uroczą ta ko-me-dja stała się ulubionym przedstawieniem publiczności poznańskiej. Brawurowy dowcip, beztrudny humor, przekomiczne sytuacje i dyskretny, pełen subtelnego wdzięku sentyment „kawalera papy” — zjednał sobie serca wszystkich. Rolę tytułową interpretuje kapitalnie p. Ka-den, zbierając oklaski rozbawionej wi-downi. W roli Tow. p. Koronkiewiczów-na. W innych rolach pp. Czarnecka, Trojanowska, Mazanek, Gliński, Górów-ski, Rudnicki, Przebiński i inni.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Sila przeznaczenia”. Środa, 31. 12. „Fiolek z Montmartre”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Przedprzedaż biletów w biurze ogło-szeń „Par”. ul. 27 Grudnia 18. od godz. 10 do 17 w niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11.30 do 13.45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Otello”. Środa, 31. 12. „Radość kochania”. Środa, 31. 12. o godz. 23.30 „Poznań w no-cy”. Czwartek, 1. 1. popoł. „Wicek i Wacek”. (Ceny znizzone). Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej nabyć można w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Gdy kawaler zostaje papą”. Środa, 31. 12. „Gdy kawaler zostaje papą”. Czwartek, 1. 1. o godz. 3 popoł. „Betleem Polskie”. Czwartek, 1. 1. wieczorem „Gdy kawaler zostaje papą”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w skła-dzie cygar p. Zygarińskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr Rewja

DZIŚ — „Cyryk świąteczny”.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CZEMU NIE W POZNANIU?

(Dwie wystawy warszawskie)
W Warszawie odbyły się dwie niezwykle interesujące wystawy zbiorowe: Zofii Stryjeńskiej i Stanisława Wyspiańskiego.

Sztuka Zofii Stryjeńskiej ma dzisiaj już ustaloną markę. Specjalny rozgłos zyskała zwłaszcza Stryjeńska podczas słynnej wystawy sztuki dekoracyjnej w Paryżu, kiedy to za swoje „Cztery pory roku” otrzymała Grand Prix i legę honorową. Niezwykła bujność życia, tryskająca z jej obrazów, cudowna dynamika barwy i linii tworzą ożywcze źródło, z którego czerpać można najsilniejsze wzruszenia estetyczne. Sztuka Stryjeńskiej odznacza się przedziwną wizyjnością. Świat zewnętrzny, dostępny zmysłom, przetapia ona i krystalizuje na świat swój własny, niejako na czystą, upajającą esencję kształtu i barwy. Stosunek indywidualności artystki do indywidualności świata ją otaczającego przechyla się wyraźnie na korzyść tej pierwszej. Stąd oczywiście zanika realizm materialny przedmiotu na korzyść duchowego realizmu wizji. Świat Stryjeńskiej zyskuje w stosunku do świata otaczającego autonomię wewnętrzną, swój własny indywidualny realizm, narzucony nam siłą jaźni twórczej artystki. Jest on, jak kosmos, w ciągłym, gwałtownym ruchu. Nic tam nie spoczywa, nic nie jest energią utajoną.

Skąd Stryjeńska bierze ten ogromny zapas sił twórczych, to już tajemnica jej geniuszu. My stwierdzamy, że błyszczał on na wystawie wspaniale, czy to w „Gustach Słowian”, czy w „Wiankach”, czy w „Porach roku”, czy w licznych innych jej dziełach. Czy nie zobaczymy jej dzieł w Poznaniu?

Urządzona w salonie Klubu Artystycznego na Alejach Jerozolimskich wystawa Stanisława Wyspiańskiego zgromadziła dużo jego dzieł, znajdujących się w rękach prywatnych w Warszawie. Słynne motywy macierzyństwa, świetne portrety (coż to za arcydzieło ów podwójny portret) kapitałne krajobrazy, przedstawiające widok z okien jego pracowni na kopiec Kościuszki, przepiękne ilustracje do Iljady, razem kilkudziesięć obrazów złożyło się na wystawę, która dała wcale niezły obraz twórczości malarskiej Wyspiańskiego. Można nawet, śledząc daty obrazów, rozpoznać rozwój od czasów, kiedy widać w nich pewien wpływ malarstwa francuskiego z końca ubiegłego wieku, aż do chwili — około r. 1899—1900 i później — kiedy geniusz Wyspiańskiego przetapiał zarówno linję, jak i barwę na płótnie i malował poprostu językami różnokolorowych ogniów, żywą, drgającą w każdym calu linję, wyzwoloną zupełnie z martwoty materji.

Jest rzeczą dziwną, że w Poznaniu nie widzieliśmy właściwie ani razu zbiorowej wystawy Wyspiańskiego. Szkoda wielka, że warszawska wystawa nie przywiodła do nas na gościnny występ. Bo geniusz malarski Wyspiańskiego jest u nas właśnie nieznanym. Trzeba jechać do Krakowa, Warszawy, żeby zobaczyć jego dzieła. Jest kilka jego rzeczy w Rogalinie u hr. Raczyńskiego, miał piękne prace Henryk Opieński, doskonała „Matka z dzieckiem” — reprodukowana w numerze gwiazdkowym „Tęczy” — wisi u pp. Zychlińskich w gmachu Ziemstwa Kredytowego, gdzie znajduje się również subtelny szkic „Dziewczynki” oraz nieduży krajobraz — naogół jednak oryginały Wyspiańskiego są u nas bardzo rzadkie. A szkoda!

Należałoby pomyśleć o tem, żeby zapoznać ogół w cyklu pomysłańch dobrze wystaw w arcydziełami polskiej sztuki. Te dwie wystawy, o których wspomnieliśmy byłoby od razu pokazywały rzeczy warte widzenia. Z przyjemnością prawdziwą dowiedzieliśmy się z artykułu, zamieszczonego w „Dziale kultury i sztuki” z dnia 27 b. m., że zawita do Poznania „Salon Listopadowy” z Warszawy, o którym na tem miejscu była już mowa. Czy zawita w całości? Należałoby sobie tego życzyć, choć może będzie trochę trudności z miejscem.

Większa inicjatywa powołanych do tego instytucji poznańskich ożywi niewątpliwie ruch w dziedzinie sztuk plastycznych, który — przynajmniej — trzeba — trochę osłabił. Mamy jednak wrażenie, że wystarczy trochę galwanizacji przez kilka dobrych wystaw, a naprawa dość szybko nastąpi.

Poznań Jerzy Drobnik

ŻYCIE KULTURALNE

ZGON OSKARA NEDBALA

Świetny muzyk czeski, o którego tragicznym zgonie w Zagrzebiu doniosły depesze, przybył do Polski po raz pierwszy z kwartetem czeskim, w którym zasiadał jako altowiolista obok prof. Hanusza Wiha, Karola Hoffmana i Józefa Suka. Polska muzyka przyjęła entuzjastycznie ten zespół mistrzów i Nedbal nawiązał z nami od razu serdeczne stosunki, także osobiste. Utrwalił je następnie, gdy już jako kapelmistrz Filharmonji praskiej zjeżdżał od czasu do czasu do Małopolski, goszcząc też, jako dyrygent, w Filharmonji warszawskiej. Wreszcie nie należy zapominać, że jego wielkim, światowym sukcesem kompozytorskim była pełna smaku operetka „Polska krew”, w której środowisko polskie wyszło żywo i sympatycznie. Nie znaczy to, aby Nedbal był „z zawodu” kompozytorem operetkowym. Był to dla niego raczej sposób zarobkowania, który umożliwiał wysoce utalentowanemu kompozytorowi, uczniowi Dworzaka, produkować muzykę poważną i pogłębiać, ale, jak to dzisiaj bywa, nie mającą większych szans „zbytu”. Długi szereg dzieł muzyki kameralnej, pieśni utworów fortepianowych itd. zapewniła mu we współczesnej twórczości czeskiej miejsce nader poważne, a jako wyborny dyrygent rozniósł chwałę czeskiej sztuki wykonawczej po wszystkich centrach muzycznych Europy, kierując z wielkim sukcesem koncertami w Petersburgu, Paryżu, Berlinie, Warszawie, Wiedniu i oczywiście Pradze czeskiej.

Ostatnio był Nedbal dyrektorem opery w Bratysławie i postawił ją na wysokim szczeblu doskonałości artystycznej. Niestety, powszechny kryzys finansowy wstrząsnął podstawami tej instytucji, zdaje się, że to było głównym powodem rozstroju nerwów, który doprowadził świetnego muzyka do tragicznego zgonu. Zostawia po sobie Nedbal szczerzy żal, trwałą pamięć jako niepospolity twórca, wykonawca i jako człowiek wielkich zalet osobistych. Liczył ledwie lat 56.

TEATR

Premjera Rostworowskiego w Warszawie. Grana już przez dyr. Szczurkiewicza w naszym Teatrze Polskim „Przeprowadzka” K. H. Rostworowskiego będzie niedługo wystawiona w Warszawie, w Teatrze Narodowym.

SUKCES SHAWA WE LWOWIE

Ze Lwowa donoszą nam: Teatr Rozmałości w Domu Narodnym, gdzie niedawno taki sukces odniosła hauptmanowska „Dorota Angermann” w inscenizacji Schillera, wystawił „Nową umowę małżeńską” Bernarda Shawa. Treść tych wysoce interesujących dialogów o małżeństwie i jego „reformie” nadał już Dział Kultury i Sztuki po premierze w warszawskim teatrze Nowym (gdzie reżyserowała Solska) — u nas spotkały się one również z triumfem, dzięki temu, że cięte koncepty i paradoksy Shawa zostały świetnie wypuklone przez nasz zespół, zestrojony jak najsubtelniej przez p. Wiercińskiego. Młody ten reżyser, wychowanek Reduty, został pewnie zapamiętany przez poznańskich amatorów teatru, jako że odłam reductowców grał tam pod jego kierunkiem „Sen” Kruszwickiej, oraz szereg innych sztuk. Poziom przedstawienia był znów tak wysoki, do jakiego przyzwyczailiśmy się w bieżącym sezonie i znów zaświadczyl, że nasze teatry weszły w okres świetnego rozkwitu. (tl)

LITERATURA

Gwiazdkowa „Tęcza”. Wyborny pomysł miała na gwiazdkę „Tęcza”, której wogóle nie brakuje teraz dobrych pomysłów. Zorientowała cały numer w ten sposób, aby wyrażał Boże Narodzenie jako święto rodziny. Za treść mówią nazwiska autorów: Prof. dr. Stefan Szuman dał ciekawy artykuł o psychice dziecka, prześlicznie ilustrowany reprodukcjami Wyspiańskiego i Wojtkiewicza. Jerzy Warchałowski prowadzi dalej swoją niezmordowaną od ćwierć wieku kampanję za pięknem i polskością wewnątrz domowych. W związku z tem Jerzy Drobnik z umiłowaniem opowiada o starych meblach w artykule „Komoda prababki”. Stanisław Wasylewski zajął się, przy licznych reprodukcjach portretowych, „Główkami chłopięcimi” dawnych czasów. Poezję reprezentuje m. in. K. H. Rostworowski kilku koleśkami, których każde słowo nabrzmiało jest uczuciem i myślą społeczną. Pełne wdzięku wierszyki dziecinne dał Jan Sztudyingier, tytułując je „Bańkami mydlanymi”. A wszystko to dopiero poczętek. Trzeba by napisać cały potężny spis rzeczy tego numeru, aby dać wyobrażenie o jego esencjonalnej treści, którą zdoła i podnosić przepyszne ilustracje, a wśród nich takie specjalja, jak rotogravura reprodukcja „Matki z dzieckiem” Wyspiańskiego, wielobarwna odbitka wnętrza kościoła St. Noakowskiego, albo dwubarwny drzeworyt St. Raczyńskiego „Owocobranie”, który może znaleźć się w ramach jako ozdoba najwytworniejszego wnętrza.

Gwiazdka „Tęczy” jest hojna i obmyślana z wysokim smakiem. (ak)

MAMY NOWY WYBÓR TEKSTÓW STAROPOLSKICH

Przy studjum jakiegokolwiek języka wogóle, a więc i przy zaznajamianiu się z historyczną gramatyką języka polskiego nieodzowną jest rzeczą oparcie się o teksty, tu specjalnie o teksty starsze, bo bez tego studjum teoretyczne zawisłoby w powietrzu. Trzeba tedy studentowi takie teksty uprzystępnąć, dając mu do rąk dobrze obmyślony ich wybór.

Lwowska Biblioteka Sławistyczna wydała niedawno wybór tekstów staropolskich. Czyżbyśmy jeszcze takiego wyboru nie mieli? Owszem, mamy ich nawet kilka. Wobec tego czy była racja sporządzania nowego wyboru? Owszem, pewnie racje były. Nowy wybór w pewnej mierze odpowiadał lepiej potrzebom uniwersyteckim, niż istniejące już. Co do granicy górnej staropolszczyzny albo lepiej starej polszczyzny, to ta jest tu ściśle dociągnięta: do połowy XVI w. t. j. do czasu powstania wielkiej literatury narodowej. W przedmowie zaznacza autor, że starał się o mnogość tekstów i ich różnorodność; włączył pominięty przez niektóre wybory arcyważny dla dziejów języka polskiego zabytek, bullę z r. 1136; cały szereg tekstów poraz pierwszy uprzystępniał w obszerniejszych wypisach, tak np. Sprawę Chędogę o Męce Pana Chrystusa etc. niektóre teksty poraz pierwszy w tym wyborze ukazały się w druku, tak wyjątki z II Modlitewnika Ptaszyckiego.

W tekstach niewspółczesnych, mających służyć do nauki języka, w których nie o treść tylko chodzi, ważna jest rzecz, w jakiej się je postaci podaje: piśmownia dzisiejsze literacka nie jest w stanie oddawać wszystkich brzmień starszego języka, transkrypcji fonetycznej użyć nie można, gdy częstokroć nie jest rzeczą pewną, jaka jest wartość fonetyczna tych lub owych liter czy połączeń liter w zabytku. Należy tedy w wydawanych tekstach pozostawić piśmownię oryginalną; tej zasady trzyma się wydawca omawianego wyboru. Ale nowy wybór ma pewną wyższość nad dotychczasowymi. Wobec faktu, że większość wydań zabytków staropolskich jest daleka od doskonałości, i wychodząc z założenia, że kopia kopji musi zawrzeć więcej od niej błędów, wydawca postawił sobie za zasadę oprzeć się na rękopisach wzgl. ich fotografiach i na pierwodrukach — odstępując od niej tylko w kilku wyjątkowych wypadkach. Krótkie wstępy, którym poprzedzono wyjątki z zabytków, są bardzo pożyteczne, dając na minimum miejsca maximum najistotniejszych informacji o treści zabytku, miejscu jego przechowania, historii, jego znaczeniu, wydaniach i opracowaniach, co na dobro wydawcy zapisać należy. Oceniam także w całej pełni jego zasługę w postawieniu zasady bezwzględnej oparcia się nie na wydaniach, ale na rękopisach i pierwodrukach. Przeprowadzenie tej zasady, o gółem biorąc jest zadowalniające, ale jednak nie zupełnie.

Od wyboru, opartego na takiej zasadzie, żądać można przedruku zabytków idealnie wiernego względnie idealnej korekty, zwłaszcza, że zasada została w przedmowie mocno podkreślona. Oczywiście, żądać, by w Wyborze liczącym 320 stron, przedruki zgadzały się z oryginałami co do ostatniej literki, byłoby może przesadą — ale jednak niezgodności, wedle mego zdania, jest żdziebelko za dużo. Nie kolacjonowałem oczywiście wszystkich wyjątków z oryginałami, ograniczyłem się do tych, które zostały przedrukowane z wydań — są to: Książeczka Nawojki, Psalterz Florjański, Kodeks Dzikowski, Biblia Zofji (podobna światłodrukowa z fotografią); Poznańskie Roty przysięg tylko skolacjonowałem częściowo z oryginałem, znajdującym się w Archiwum Państwowym w Poznaniu. Rezultat był niezupełnie dodatni: w Książeczce Nawojki np. na dwóch stronach tekstu (w Wyborze) znalazłem niezgodności dwanaście, w reszcie wymienionych tekstów stosunkowo mniej, ale przecie. Zarzutu jednak wyżej podniesionego mocno podkreślać nie będę, zważywszy i trud niezmierny takiej korekty i tę okoliczność, że niezgodności przeważnie są nieważne. Tem cięższe obiekcje nasuwają się wobec słownika, który na 42 stronach „za-

wiera wybór wyrazów staropolskich, mianowicie takich, które już to wyszły z obiegu żywego języka, już to znaczeniem lub formą różnią się od dzisiejszego”.

Wobec przeznaczenia Wyboru dla potrzeb uniwersyteckich, dodawanie słownika nie było rzeczą bezwzględnie konieczną. Skoro już jednak zdecydowano się opatrzyć Wybór słownikiem, trzeba go było niezmiernie starannie przygotować, żeby usterki żadnej znaleźć w nim nie mogła bardzo nawet drobiazgowa analiza. Niestety, nawet dość pobieżnie słownik czytając, natrafia się na usterki różnego rodzaju i z różnych źródeł płynące, także, trzeba przyznać, z nieuwagi może korekty. Nie tu miejsce na szczegółowe wszystkich wyliczanie i omawianie, zwrócić uwagę przykładowo na kilka: i tak zaraz na pierwszej stronie słownika kolumna 2 czytamy: biel, bil, „zboże, żyto”. dalej cytaty — otóż pomieszano tu dwa różne wyrazy, jeden: biel, „zboże, żyto”, a drugi nie: bil, ale: byle „ziele”; na tejże stronie z wadliwie wypisanego narzędnika liczby pojedynczej żeń. bliskosza (bliskością) zrobiono nieistniejący mianownik liczby pojedynczej rzeczownika zbiorowego „bliskosza”, ze znaczeniem niby: „krewini” na str. 328 tam 2: jacyma znaczenie „tylko”, nigdy „lecz”; na str. 330 tam 1 ma być nie: klusie („klusak koń”) ale: klusie (żrebiec); na str. 342 poźnienie („spalenie”), nie: od poźec („popalić”), tylko od poźec: na str. 356 tam 2 czytamy: włóść, włódnę, („rządzić czern”); na podstawie formy czasu przeszłego włódy, zawartej w cytacie, dotworzono fałszywą formę bezokolicznika: włóść zam. włódnąć etc. etc.

Prócz w słowniku, znajdujemy wyjaśnienia wyrazów także tu i owdzie w uwagach pod linją w tekście, również nie zawsze szczęśliwe, tak np. na str. 74: aneyeczol owocza, wyjaśniono: nieustrzał — fałszywie, bo tu chodzi o czasownik: czosnąć, postać dokonana czasownika niedokonanego czesać. Wybór wyrazów w słowniku nie wygląda na rezultat gruntownego przemyślenia: wyjaśnienia on wiele rzeczy jasnych, nie znaleźć w nim natomiast nieraz wyrazów i zwrotów nie tak znów oczywiście jasnych, np. nie znajduję w słowniku pozycji: siedlisko (p. str. 48: dom, siedlisko i ogród), przechód (p. tamże: dominus Episcopus Cracoviensis wziął dwoje pieniądza za jedną dziesięcinę w przechód a Alberto na imię XXI marcas); Święcia (p. tamże: tako mi bog pomoży i święcia) — jest to rzecz. zbiorowy do: święty (por. bracia) etc.

Zabawiwszy się przydługą treścią, parę słów jeszcze urońmy o formie. Więc najpierw podział, ugrupowanie materiału: I rękopisy, II druki, w każdym z tych działów znajdujemy podpodziały: a) proza, b) poezja. Oba podziały mogą się wydać nieistotne, czysto zewnętrzne, ale obeznani ze starą polszczyzną wiedzą, że i druki różnią się nieraz językowo od współczesnych rękopisów, i język poezji, zwłaszcza w dawniejszych epokach, wykazuje pewne właściwości swoiste w przeciwstawieniu z językiem prozy. Wygląd zewnętrzny książki, jak wszystkich nakładów lwowskiej firmy Jakubowskiego, tłoczonych u Anczyca w Krakowie, jest schludny, estetyczny, dla oka miły — szkoda, że mniej dla tegoż oka zdrowy z powodu drobnego oczka: z tego względu wolę np. Wybór Kryńskich z ich pięknym, dużym drukiem.

Wobec wykazanych wyżej usterek należy życzyć dobrze zresztą urządzonej książce, by s ię rozeszła jak najrychlej — zrobi wtedy miejsce nowemu, doskonałemu już wydaniu.

Dr. Edward Klich.

Poznań.

Pisma nadesłane

„Kronika Warszawy”. Zesz. 8—9. Treść: J. Korolubski: „Wędrowka po Warszawie listopadowej”. — Z życia stolicy. — Miesięcznik statystyczny Warszawy.

„Sprawozdania z czynności i posiedzeń Pol. Akademji Umiejętności”. Nr. 5. Treść: Nekrologja. — Ostatnie wydawnictwa. — Sprawozdanie z posiedzeń.

„Reklama”. Nr. 5. Treść: Od Redakcji. — St. Z. Zakrzewski: „Kongres reklamowy w Brukseli”. — O. Langer: „Działanie ogłoszenia zależy od reklamy”. — J. Rozgórski: „Wizyta u Dam’a”. — St. Z. Z.: „Sukcesy reklamy polskiej”. — Z. Jabłkowski: „Wyprowadza a tania sprzedaż”. — Jar.: „Ze świata reklamy”. — H. Loewy: „Zagadki premjowe jako środek reklamy”. — Propaganda ogłoszeń.

*) Lwowska Biblioteka Sławistyczna Tom dwunasty. Stefan Vrtel - Wierciński. „Wybór tekstów staropolskich. Czasy najdawniejsze do r. 1543”. Lwów 1930. Nakład i własność K. S. Jakubowskiego, Spółki z ogr. odp.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Flirt z konsumentem

Nadesłano nam poniższy artykuł z prośbą o zamieszczenie:

Nawiązując do artykułu, zamieszczonego w Dziale Gospodarczym „Kurjera Poznańskiego” z dnia 15 bm. pod tytułem: „Jeszcze o winach krajowych” pozwalam sobie uzupełnić wywody autora (pseud. Drasko).

W ostatnim czasie jesteśmy świadkami wzmożonej propagandy konsumpcji krajowych win owocowych. Jednocześnie obserwujemy stały rozwój tej dziedziny naszej rodzimej wytwórczości. Objawy to pomyślne, tembardziej, że konsumpcja win w Polsce w porównaniu do innych krajów europejskich jest bardzo niska, jak tego dowodzą poniższe dane, wyjęte ze statystyk zagranicznych.

W latach 1920—27 konsumpcja win wynosiła przeciętnie na głowę rocznie:

Francja	153,3 litra
Węgry	33,0 „
Czechosłowacja	3,8 „
Norwegia	3,0 „
Polska	0,1 „

Jeżeli bliżej zastanowić się nad powyższymi cyframi, to stwierdzić musimy, że minimalna konsumpcja win w Polsce wywołana jest względami ekonomicznymi. Wysokość konsumpcji win wzrasta zazwyczaj z dobrobytem kraju, odwrotnie obniżenie dobrobytu pociąga za sobą obniżenie konsumpcji win. Daje się to szczególnie zauważyć w tych krajach, w których wino uchodzi za zbytek i przywilej sfer lepiej wyposażonych w dobra ekonomiczne. Mylnie jest zdanie, jakoby wino było tylko przedmiotem zbytku. Naturalne wino zawiera bowiem składniki odżywcze dla organizmu ludzkiego, a ponadto użyte umiarkowanie wzmacnia ustrój nerwowy i pobudza władze psychiczne i umysłowe do żywego działania.

Objaw minimalnej konsumpcji win nie byłby zjawiskiem ujemnym, gdyby mu jednocześnie nie towarzyszyło zwiększenie spożycia napojów wysokowych o wysokiej procentowej zawartości alkoholu. Ujemnych społecznych skutków tego zjawiska nie trzeba podkreślać, są to bowiem rzeczy zbyt znane.

Polska ze względu na swe położenie geograficzne i związane z tem warunki klimatyczne, nie posiada krajowej produkcji win. Możemy jedynie produkować napoje z naturalnych soków owoców krajowych. Ustawodawstwo polskie używa dla tych napojów określenia „wino owocowe” w odróżnieniu od win gronowych, wytłoczonych z owoców winnej latorośli (Vitis vinifera). W terminologii ustawowej innych państw wino owocowe oznacza się jako „napoje podobne do wina”.

Wina gronowe różnią się bowiem od win owocowych zarówno pod względem charakteru i składników, jak i odmiennym sposobem fabrykacji oraz czasokresem trwania produkcji.

Dzięki technicznemu ulepszeniom fabrykacji wina owoce z biegiem czasu nabrały smaku oraz pozornych właściwości pewnych typów win gronowych. Dalszy rozwój naszej wytwórczości win owocowych winien pójść w kierunku polepszenia ich wewnętrznej jakości, celem oczyszczenia ich z pewnych składników szkodliwych dla zdrowia. Przygotowuje się nowelę, zabraniającą używania win owocowych do fabrykacji win leczniczych. Wprowadzenie tego zakazu mogłoby poważnie zaszkodzić dalszemu rozwojowi wytwórczości win krajowych.

Ważnym czynnikiem dla podniesienia konsumpcji win jest sprawa organizacji ich zbytu. Słusznie żali się autor artykułu „Jeszcze o winach krajowych”, podnosząc fakt, że konsument przy zakupie więcej zważa na etykiety, aniżeli na jakość wina. Stwierdzić jednak należy, że publiczność stale jest wprowadzana w błąd przez same wytwórcze win krajowych.

Oznacza się często jabłeczники, porzeczniaki czy maliniaki nazwą fantastyczną, jak np. „Château de Vinpo”, lub nazwami uznanymi jako pewne typy win gronowych (Maślacz, Portwein), względnie określającymi okęgi produkcyjne win gronowych (Malaga, Tokaj, Sauternes), co jest w odniesieniu do nabywcy nieetyczne i sprzeczne z obowiązującą ustawową przepisami o nieuczciwej konkurencji.

Rozporządzenie władz skarbowych nakłada na wytwórcę win owocowych oraz na firmy importujące wina gronowe obowiązek umieszczania na butelkach nazwy rozlewni. Przypis ten

chroni konsumenta od niebezpieczeństwa nabycia mało wartościowego towaru pod więcej obiecującym etykie-

tem, czyniąc zakup kwestją zaufania do sprzedawcy.

Mag. M. Lissowski

Nowe kontrakty dla rolnictwa

Orzeczenie nadzwyczajnej komisji rozjemczej

Niniejszem podajemy pp. pracodawcom do łaskawej wiadomości najważniejsze zmiany, jakie poczyniła nadzwyczajna komisja rozjemcza swym orzeczeniem z 29 grudnia 1930 r. w kontraktach taryfowych dla rolnictwa na rok służbowy 1931/32:

Część I. — ordynariusze: — bez ważnych zmian.

Część II. — dozorczy, rzemieślnicy i wykwalifikowani pracownicy: — bez ważnych zmian.

Część III. — chałupnicy: — dzień na zapłatę wynosi: w miesiącach zimowych 1,75 zł; — w miesiącach letnich 3,00 zł.

Część IV. — zaciężnicy:

Kat. I. a dziewczęta i chłopcy od 14 — 15 lat — według obopólnej umowy.

Kat. I. b dziewczęta i chłopcy od 15 do 16 lat w mies. letnich 0,90 zł — w mies. zimowych 0,50 zł.

Kat. II. a dziewczęta i chłopcy od 16 — 18 lat w mies. letnich 1,40 zł — w mies. zimowych 0,80 zł.

Kat. II b. dziewczęta ponad lat 18 w mies. letnich 1,60 zł — w mies. zimowych 1,00 zł.

Kat. III. chłopcy od 18 — 21 lat w mies. letnich 2,00 zł — w mies. zimowych 1,20 zł.

Kat. IV. chłopcy ponad 21 lat, zdolni do wszelkiej pracy i kosy w mies. letnich 2,50 zł — w mies. zimowych 1,50 zł.

Robotnicy sezonowi miejscowi i pozamiejscowi:

Kat. I. dziewczęta i chłopcy od lat 16 — 18 1,50 zł.

Kat. II. dziewczęta ponad lat 18 1,70 zł.

Kat. III. chłopcy od lat 18 — 21 2,10 zł.

Kat. IV. robotnicy (mężczyźni) ponad lat 21) zdolni do wszelkiej pracy męskiej i do kosy 2,60 zł.

Zaznaczamy, iż powyższe płace sezonowych robotników obowiązują za czas od 15-go kwietnia do 30-go września 1931 r. Powyższe płace obniżają się po 1 października zasadniczo o ca 15 proc.

Szczegóły orzeczenia nadzwyczajnej komisji rozjemczej podamy członkom naszym natychmiast do wiadomości po odbiorze tychże z ministerstwa pracy i opieki społecznej i po wydrukowaniu.

(—) Michał Zenkteler, prezes komisji pracy.

Za zgodność:

(—) St. Fragstein, szef wydziału pracy.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ponowny wymiar daniny majątkowej nie jest dopuszczalny.** Ostatnio Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł, że raz dokonany i uprawomocniony wymiar daniny majątkowej, choćby był błędnie ze szkoda dla skarbu państwa uskuteczni, nie może być, po spostrzeżeniu błędów, dodatkowym wymiarem poprawiony. Orzeczenie to nie dotyczy wypalku, gdy po uprawomocnieniu ujawniły się nowe okoliczności, które uprzednio nie były i nie mogły być znane władzy podatkowej.

Z KRAJU

(k) **Przegląd konjunktury**, który drukuje się w Dziale Gospodarczym co wtorek, tym razem odkładamy do następnego tygodnia, gdyż w okresie wielkiej liczby świąt — żadne poważniejsze transakcje nie dochodziły do skutku.

(k) **Pogorszenie sytuacji gospodarczej.** Instytut Badania Konjunktur gospodarczych ogłosił ocenę obecnej sytuacji gospodarczej w Polsce. Z treści oceny tej wynika, że ogólna sytuacja gospodarcza kraju uległa w ciągu ostatnich miesięcy znacznemu pogorszeniu. Produkcja uległa dużemu ograniczeniu, bezrobocie proporcjonalnie wzrosło, sytuacja w rolnictwie w dalszym ciągu zastrzyła się, rezerwy kruszczo — walutowe Banku Polskiego zmalały. Ogólne pogorszenie wywołane jest w pewnej mierze warunkami sezonowymi, ale nawet po wyeliminowaniu czynnika sezonowości ogólny wskaźnik produkcji spadł ze 109,7 w październiku do 105,9 w listopadzie. Również liczba bezrobotnych przekroczyła przewidywane pierwotne rozmiary sezonowe klęski bezrobocia.

(k) **Protesty weksli w listopadzie.** Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w listopadzie rb. zaprotestowano 399.439 weksli na sumę 106.140 tys. zł. podczas gdy w listopadzie roku ub. notowano 477.238 weksli na sumę 117.933 tys. zł. W porównaniu z październikiem r. b. liczba weksli zmniejszyła się o 11,0 proc., suma złotych — o 7,6 proc. Przeciętna wartość zaprotestowanego weksla wynosiła 266 złotych wobec 256 zł. w październiku. Zmniejszenie się sum zaprotestowanych weksli wystąpiło najsilniej w woj. południowych 9,0 proc., centralnych 8,3 proc. i zachodnich 6,0 proc. Najmniejszy spadek protestów wekslowych wykazują woj. wschodnie — 4,4 proc. W poszczególnych województwach sumy zaprotestowanych weksli zmniejszyły się: woj. pomorskie 18,5 proc., łódzkie 15,2 proc., stanisławowskie 15,1 proc., wołyńskie 14,3 proc., białostockie 11,7 proc., poleskie 8,7 proc., warszawskie i tarnopolskie 8,5 proc., śląskie 8,0 proc., lwowskie 7,4 proc., kieleckie 6,8 proc., lubelskie 6,0 proc., m. st. Warszawa i woj. krakowskie 5,7 proc., nowogrodzkie 3,7 proc. Zwiększenie się protestów wekslowych nastąpiło tylko w woj. wileńskim 18,1 proc. i poznańskim 1,0 proc. W większych centrach przemysłowo — handlowych protesty weksli zmniejszyły się w Białymstoku 33,9 proc., Łodzi 19,6 proc., Warszawie 5,7 proc., Krakowie 4,1 proc. i Katowicach 3,0 proc. oraz zwiększyły się w Wilnie 25,7 proc., Poznaniu 2,6 proc. i Lwowie 1,3 proc.

(k) **Czternaście tysięcy plugów dla Bułgarii.** Po dłuższych pertraktacjach między

razdem bułgarskim a znaną fabryką narzędzi rolniczych „Unja” w Grudziądzu zawarto ugodę, mocą której „Unja” dostarczy rządowi bułgarskiemu w przeciągu zimy 14 tys. plugów; wobec tak poważnego zlecenia ma „Unja” w tym dziale przedsiębiorstwa zapewnioną pracę aż do kwietnia 1931 r.

(k) **Sejmik Związku Spółdzielni Polskich Śląska niemieckiego.** W Opolu odbył się sejmik Związku Spółdzielni Śląskich, na który przybyły delegacje wszystkich spółdzielni polskich z całych Niemiec. Obradom przewodniczył prezes rady nadzorczej Związku, ks. dr. Domański z Zakrzewa. Sejmik wybrał nowy zarząd i nową radę nadzorczą. Do zarządu weszli następujący delegaci spółek śląskich: pp. dyrektorzy Spychalski, Marquardt, Malczewski, do rady nadzorczej ks. dr. Domański (Pogranicze), p. Donimirski (Powieśle), dyr. Nawrocki (Śląsk), prezes Baczewski (Berlin), i kierownik Affa (Śląsk).

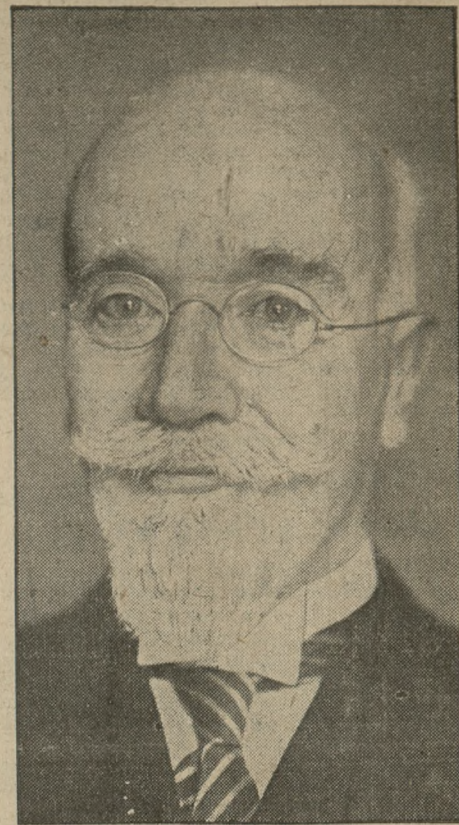
Z ZAGRANICY

(z) **Ostateczne ustalenie ilości eksportowych cukru w Europie.** Międzynarodowa konferencja cukrownicza dokonała ostatecznego ustalenia kontyngentów eksportowych dla producentów europejskich. Cyfry te zostały ujęte w specjalnej umowie podpisanej na żądanie Węgier. Roczny eksport Polski określony został na 320 tys. ton, Czechosłowacji na 590 tys. ton, Niemiec 200 tys. ton, Węgier 87,5 tys. ton, Belgii 31,5 tys. ton. Porozumienie pomiędzy producentami Kubu, Jawy i Stanów Zjednoczonych zostało zatwierdzone w brzmieniu umowy amsterdamskiej.

(z) **Stopa procentowa w Rumunii.** Dzienniki wiedeńskie donoszą z Bukaresztu: W parlamencie został złożony projekt ustawy, ustalającej wysokość stopy procentowej. Projekt przewiduje, iż instytucje bankowe nie mogą przekroczyć ustalonej ustawowo stopy procentowej 5 proc. W szczególnych wypadkach dla Banku Narodowego stopa procentowa może być ustalana umową i nie może przekraczać 9 proc.

Z WYDAWNICTW

(w) **Technika i przemysł.** Nakładem Stow. Techników w Poznaniu ukazał się pod powyższym tytułem pierwszy numer miesięcznika, poświęconego sprawom techniki i przemysłu. Wydawcy zapowiadają w słowie wstępnym, że celem i zadaniem nowego czasopisma będzie informowanie jak najszerszego ogółu o postępach techniki i przemysłu, oraz zaznajamianie go z bolączkami, których usunięcie leży w interesie rozwoju techniki i przemysłu polskiego. Miesięcznik będzie się ukazywał każdego 20 dnia miesiąca. Na treść numeru składają się artykuły: inż. Zaus: „Kredyty i normalizacja w budownictwie” — inż. Dziurzyński: „Projekt budowy gazowni w Gdyni”, — Dr. inż. T. Wielgosz: „Sprawa wzmocnienia ruchu budowlanego”, — J. Kaczmarek: „Komasacja gruntów budowlanych”, — inż. H. Sypniewski: „Czyszczenie miast w świetle nowoczesnego postępu”, — inż. A. Szuman: „Racjonalna mieszanka żelbetowa”, — M. Ratajczak: „Rozwój melioracji rolnych w województwie poznańskim”. Resztę numeru wypełnia kronika, odpowiedzi redakcji, bibliografia itp.

Eloterjos Venizelos

premier grecki, przybył do Polski (por. artykuł wstępny w dzisiejszym numerze).

Podziemny świat Ameryki

Pogodzenie się dwóch rywali — Al Capone i Diamonda. — Al Capone stawia swe warunki władzom. — Dochody Al Capone'a. — Karjera króla bandytów. — Prohibicja źródłem potęgi i władzy szmuglerów alkoholu.

(Korespondencja własna).

N. Jork. w grudniu. Gazety nowojorskie dają opisy wspomnianego 18-letniej córki króla bandytów Al Capone z młodszym bratem drugiego potentata — Jacka Diamonda. Jak w powieści, czy filmie, zakończono spór dwóch potęg na ślubnym kobiercu. Kto na tem zyska? Zapewne ani publiczność, ani policja chicagowska. Połączą się dwie bandy i trudniej jeszcze będzie sobie z nimi dać radę niż dotychczas, gdy wygrywało czasem jednych bandytów przeciw drugim.

W Europie mało kto zdaje sobie sprawę z potęgi, z bogactwa władców podziemnego świata amerykańskiego. Jak pewnym musi się czuć Al Capone, choć z obawy przed zamachem nie był nawet na ślubie córki, jeżeli ma czelność dyktowania warunków władzom. Parę tygodni temu zaproponował najwyższemu sędziemu stanu Illinois zawieszenie broni: „Przestane wykonywać moje rzemiosło, opuszczę Chicago, będę tylko zdaleka kontrolował moich podwładnych, ale pod warunkiem że władze nie będą nam przeszkadzały w naszym przemysle szmuglowania alkoholu”.

Kim jest Al Capone, skąd ta pewność siebie? Jak może stawiać takie warunki? Otóż szmugiel i nawet bandytyzm w Ameryce jest dziś rodzajem wielkiego przemysłu. Niewiadomo dokładnie, jakimi cyframi operują te przedsiębiorstwa, ale kilka znanych wypadków daje pojęcie o tem, jakimi sumami dysponują podziemni władcy Chicago. Kasjer bandy Al Capone, Frank Nitti, oskarżony jest np. o oszukanie władz skarbowych na sumę 250.000 dolarów podatku dochodowego. Inny adiutant Al Capone, znany pod przezwiskiem „Guzik”, „skreślił” 200.000 dolarów podatku dochodowego w przeciągu trzech lat. Ile w takim razie zarabia sam Al Capone?

(Znawcy stosunków miejscowych obliczają dochody Al Capone na 1.700.000 dolarów tygodniowo brutto).

Przed prohibicją w Chicago wydawano rocznie około milarda dolarów na trunki. Od tego czasu ceny wzrosły w dwójnasób. Al Capone jest główną figurą w nielegalnym handlu alkoholem. Nie dziwnego więc, że jego zarobki dochodzą do zawrotnych wprost sum.

Jaka jest karjera tego miliardera o warzy fryzjera? 23-letni Capone przybył do Nowego Jorku w r. 1920. Wraz z towarzyszem swoim Torrio rozpoczął nielegalny handel wódką i w krótkim czasie banda jego stała się rywalką bandy Dion O'Baniona, z którą staczała rozpaczliwe walki. Ale walka była nierówna. O'Banion był z charakteru zadowolony, awanturnikiem, Al Capone zaś działał na zimno i podstępnie. W końcu kula przeciwnika sprzątnęła O'Baniona z placu walki konkurencyjnej, a wszyscy inni konkurenci Al Capone zostali powoli wytępiani przez najemników jego. Bandyci amerykańscy są przeważnie pochodzenia włoskiego, ale nie brak między nimi Anglików, Irlandczyków. To też bandytyzm w St. nach Zjednoczonych ma charakter międzynarodowy.

Al Capone zna się na reklamie. Aby podzielać na opinie publiczną otworzył w Chicago i w Nowym Jorku kuchnie dla bezrobotnych, gdzie 1000 ludzi dziennie otrzymuje darmo posiłek. Bandyta-miljoner stał się filantropem.

Bandytyzm, szmugiel, bojkówki, ujmują Amerykanie słowem „racketeering”. „Racketeers” szmuglują, szantażują, za grubą okup podejmują się obrony banków i skle-

pów przed zwykłymi bandytami. operują wszędzie, ba, biorą nawet udział w polityce, są tak wpłątani w całokształt życia amerykańskiego, że walka z nimi jest prawie beznadziejna przy istniejących stosunkach. Ameryka chciałaby uwolnić się od tej plagi. Ale w jaki sposób? W Chicago zawiazano się tajne towarzystwo sześciu, „Secret Six”, organizacja milionerów. Podobne towarzystwo powstało w Nowym Jorku. A na liście organizatorów są nazwiska tak znane, jak Rockefeller, i Owen Young. Celem tych organizacji jest walka na własną rękę z bandytami.

Potega Al Capone i jemu podobnych jest mocno ugruntowana i walka z nim będzie bardzo ciężka nawet dla tajnych organizacji amerykańskich. Za długo pozwolono mu rosnąć w sily i organizować swe wpływy.

Różowe zwierciadło dla angielskich kobiet

Wszyscy, którzy uczęszczać będą na zabawy taneczne, jakie niebawem rozpoczyna się w salach słynnego hotelu londyńskiego w Park-lau, będą oglądać sensacyjną nowość: różowe zwierciadła, posiadające tę zaletę, że upekują nawet najbardziej bladą wśród jasnowłosych cór Albionu. Dyrektor wymienionego hotelu objaśniając powody niezwykłej inowacji, oświadczył, że panie, o ile mają możność wyboru dokąd udać się na kolację, wybierają zawsze taki lokal, którego oświetlenie i barwa ścian uwydatniają ich zalety fizyczne i urodę. Stąd to wymyślono ten najnowszy sposób dekoracji sal balowych. Poza zwierciadłami, zabarwionymi na różowo, wynaleziono również specjalne zastawienie światła i odcieni, tak że wszyscy będą wyglądali jak najlepiej. Obicie ścian z satyny barwy ostryg — zwierciadła same zaś będą obramowane ciemnym kryształem. Nad każdym zwierciadłem będzie umieszczona świetlna gra promieni, która spajać się będzie z barwą sali i strojów balowych.

S. F.

KUPOJMY CEGIELKI NA BURSE RZEMIEŚNICZA (P. K. O. 212 664)

S. p. ks. Feliks Gibasiewicz

Ze zmarłym w tych dniach ks. prob. Gibasiewiczem zeszedł ze świata jeden z księży, którzy łączą duszpasterstwo z poważnym zainteresowaniem do pracy naukowej. Ks. Gibasiewicz interesował się szczególnie pradziejami Wielkopolski i położył niemałe zasługi o kolo ich zbadania. Mieszkając w Siedleńcu, w pow. jarocińskim, w okolicy nie odznaczającej się specjalnym bogactwem zabytków przedhistorycznych, potrafił przez systematyczne badanie śladów pradawnego osadnictwa odkryć w najbliższej okolicy kilkadziesiąt stanowisk z różnych okresów pradziejów, poczynając od epoki kamiennej, a kończąc na okresie wczesnohistorycznym.

Cały czas wolny od obowiązków parafialnych, używał na ulubione badania, obchodząc systematycznie pola po orce, badając pobliskie i dalsze piaszyska i żwirowiska i zasięgając języka u ludzi starszych. W ten sposób nie tylko uchronił od zagłady liczne zabytki dawnych wieków, lecz przyczynił się do odkrycia całych nieznanych dotąd grup znalezisk przedhistorycznych, o których istnieniu w Wielkopolsce nie miało pojęcia. On to pierwszy zwrócił uwagę na szereg mogił kamiennych z późnego okresu rzymskiego, ciekawych z tego względu, że usypane zostały na samym miejscu spalenia zmarłego na stosie, które obecnie powszechnie określa się jako mogiły typu siedleńskiego. Jego zasługą jest odkrycie i naukowe zbadanie pieców do wytapienia żelaza z czasów około narodzenia Chrystusa lub nawet starszych, oraz pieca garnieńskiego z czasów wczesnohistorycznych, jemu zawdzięcza też nauka odkrycie pierwszej w Wielkopolsce studni z tegoż okresu. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że wszystkie plony swych poszukiwań oddawał zmarły do Działu Przedhistorycznego Muzeum Wielkopolskiego, które z bogactw wielu cennych darami. Niektóre wyniki swych badań opublikował w Orędowniku Powiatowym jarocińskim z r. 1907, (nr 20, 22, 24, 28 i 31) oraz w Przeglądzie Archeologicznym, gdzie ukazał się jego artykuł o grodziskach powiatu jarocińskiego i rozprawka p. t. „Kiedy powstał u nas przemysł żelazny?”

Przykład zmarłego proboszcza siedleńskiego świadczy wymownie o tem, jak dużo mogłoby zdziałać dla nauki nasze duchowieństwo, rozsiane po prowincji, współpracując umiejętnie z przedstawicielami poszczególnych nauk. Praca s. p. ks. Feliksa Gibasiewicza budzi tem większy podziw, że wykonał ją człowiek chorowity, od lat cierpiący na ciężką astmę, który jednak przezwyciężał chorobę siłą woli, wielokrotnie odprawiając mszę świętą

i wygłaszając kazania przy znacznie podniesionej temperaturze. W ostatnich latach życia mniej miał czasu na pracę naukową ze względu na trudy związane z przebudową kościoła. Kłopoty połączone z tą budową a niemniej i nad wyraz bolesne stosunki obecne w Polsce, które jako obywatel bardzo przykro odczuwał, przyczyniły się do przyspieszenia jego zgonu. Cześć jego znacznej pamięci!

J. Kostrzewski.

Zbiór kolend

Na rynku księgarskim dawał się od dawna odczuwać brak estetycznie wydanego zbioru naszych prastarych, pięknych kolend Ruchliwa niezwykle księgarnia Wład. Właka (w Poznaniu, ul. Podgórna 10) przagnąca szerszym warstwowość nabytym tekstom najbardziej popularnych naszych pieśni i pastorałek, wydała swoim nakładem zbiór kolend pod t.: „Kantyczki”. Zbiór ten w pięknej okładce, zawierający na 100 stronach druku wszystkie niemal, najwięcej znane kantyczki, winien znaleźć się w rękach wszystkich, tembardziej, że cena tej książeczki nie jest wygórowana.

SPORT

Hokej na lodzie

W ostatnim dniu międzynarodowego turnieju w Katowicach „W. E. V.” pokonał „Slavie” 7:2 (3:0, 0:1 i 4:1). Wiedeńscy górowali technicznie nad przeciwnikami, zwłaszcza w pierwszej i ostatniej tercji. dla zwycięzców strzelił bramki: Sell, Lederer, Kirchberger, dla pokonanych — po jednej Fialka i Sroubek. — W drugim spotkaniu „Team A” pokonał „Team B” 2:0.

W turnieju o puchar Spenglera w Davos Lawn Tennis Club z Pragi pokonał Akademicki Kl. Hok. w Zurichu 12:0, „Davos” — „Cambridge” 1:0; „Oxford” — „Ak. Kl. H.” z Zurichu 7:0.

Narciarstwo

Wyniki z Niemiec. Wobec tego, że zawody F. I. S. odbędą się w Niemczech należy zwracać baczną uwagę na uzyskiwane tam wyniki. Wśród konkurencji o puchar „r. Schönborna na bawarskiej skoczni w Seeburgu wyniki były następujące: 1. G. Müller nota 219.1 (skoki 44 i 41), 2. Kaufmann 209.3 (41 i 39), 3. Bader 204.8 (37 i 38); u młodzików zwyciężył Mächler 208.2 (39 i 38). — W dorocznym biegu t. zw. dokola Beerbergu w pobliżu Erfurtu na dyst. 25 km. wyniki były następujące: 1. Walter Spoerer 2 g. 27:20, 2. Otto Wahl 2 g. 27:55, 3. Greiner — Willibald 2 g. 29:58.

Na skoczni w Semeringu G. Hentschel z Innsbruku ustanowił rekord skoczni, uzyskując 59, 57 i 58 m. z notą 19139; 2. Sepp Fröhlich (51, 50 i 54) 17.334; 3. Fritz Schwab (44, 43, 48) 14.889.

Na skoczni Majola w Szwajcarii A. Badrutt z St. Moritz skokiem 68 m. ustanowił rekord, a zwyciężył Chignoa z notą 226.8 i najdłuższym skokiem 63 m.

Piłka nożna

Przed rocznym walnym zebraniem ligi. W dniach 17 i 18 stycznia odbędzie się w Warszawie walne zebranie ligi, przyciem w pierwszym dniu obrad zostaną załatwione sprawy bieżące, a w drugim natomiast będą na porządku dziennym kwestie organizacyjne. Według naszych przewidywań nie zapowiada się zebranie bynajmniej gorąco jak w latach ubiegłych, gdyż kluby ligowe są naogół z działalnością zarządu i W. G. i D. zadowolone, a krytyka będzie godziła li tylko w sprawy drugorzędne lub w bardzo czerpawdą ważne kwestie sędziowskie, które jednakże podlegają kompetencji walnego zebrania Polskiego Kolegium Sędziów. W kwestii proponowanych zmian organizacyjnych dotyczących zmniejszenia ilości towarzystw oraz sposobu rozgrywek, o czym pisaliśmy już poprzednio, nie należy spodziewać się w tym względzie jakichkolwiek rewelacji. — Drugi dzień obrad będzie przeważnie poświęcony tradycyjnemu układaniu kalendarzyka mistrzostwa ligi, wyborom władz oraz postulatom na walne zgromadzenie P. K. S. (2. lutego) i walne zebranie P. Z. P. N. (15 i 16 lutego).

Pływanie

Zarząd Pozn. Tow. Pływackiego gorąco apeluje do swych członków, by punktualnie regulowali składki miesięczne bądź o sobiście w sekretarjacie P. T. P. ul. Strzelecka 28 (p. Cendliaka) lub też płacili inkasentowi. Jedynie punktualne uiszczanie składek umożliwia zarządowi normalny bieg pracy i zapewnia racjonalną gospodarkę w dalszych poczynaniach około rozbudowy pływackiej oraz pokrycie z tem związanych kosztów.

Życie organizacyjne

Kl. Sp. „Poznań” donosi, że walne zebranie odbędzie się 15 stycznia o godz. 20 w sali p. Bayerowej przy Pl. Bernardyńskim. Biorąc pod uwagę ważność uchwał przez władze na zbliżający się termin obchodu 25-lecia istnienia Towarzystwa wzywa się wszystkich członków do gremjalnego wzięcia udziału w powyższemu zgromadzeniu. Ponadto wzywa się dla wszystkich członków na dzień 2 stycznia o godz. 20 do tego samego lokalu zebrania informacyjną

Patrz na te rzesze bezrobotnych!

I twoja to wina!

Bos kupował towar

zagraniczny!

I Ciebie czeka nędza!

Jeżeli nie będziesz kupował towaru krajowego.

Związek Obrony
Przemysłu Polskiego

POZNAŃ
ulica Rzeczypospolitej 1

SKRZYNIKA DO LISTÓW

— P. Mroczkiewicz, Wągrówiec. Ugodą jest ważna. Można dochodzić sądowo. — W sprawie zrywa wekslowego. Wszyscy odpowiadają solidarnie, każdy za całą sumę, po wykupieniu może domagać się zapłaty od swego poprzednika. — Podpis „grzecznościowy” w stosunku do osób trzecich zobowiązuje wekslowo, tak że z grzeczności trzeba również płacić. (aK.)

— Abonent 24 701. Instytut Badania Środków Spożywczych w Poznaniu. Po 20 zł. Małą jednostkę sprzedażną, np 250 gr. (aK.)

— L. 100. Powołanym do spadku są zasadniczo rodzice; jeżeli ci nie żyją, ich potomkowie, i to w połowie. Jeżeli testamentu nie było, ustne oświadczenie nie ma znaczenia. Przedmioty gospodarstwa domowego należą się żonie z góry, bez wliczenia w część spadkową (przedwiątek). Dochodzić praw najlepiej przez adwokata na miejscu. (aK.)

— Stały abonent 100. W myśl okólnika Min. Skarbu z dnia 6. 5. 1930 nr. 291 — 1. dz. V. 5237 — 4-30, nie potrzebuje Pan wykupywać świadectwa przemysłowego

— Stan. Mark. Do Komendy Policji Państwowej w Poznaniu, pl. Wolności. — Innej szkoły dziennikarskiej w Polsce niema. (K.)

— Zula P. Polecamy towarzystwa gimnastyczne „Sokół”. Sekretariat okręgu poznańskiego, Droga Dębińska (boisko Sokola) skieruje Pania do odpowiedniego gniazda żeńskiego. (K.)

— P. Borkiewicz, N. Tomyśl. Niema specjalnego archiwum, akt należy szukać w różnych publicznych wzgl. prywatnych archiwach. W księgarniach i antykwariatach księgarskich można znaleźć wydawnictwa heraldyczne. (K.)

— Nr. 100 Z. W. Kaliszu „ABC Kaliskie”, Al. Józefiny 9 i „Głos Kaliski”, ul. Narutowicza 4. W Łodzi „Kurjer Łódzki”, ul. Piotrkowska 11. W Tarnowskich Górach „Tygodnik Tarnogórski”. Można posłać tekst ogłoszenia i zapytać o cenę. (K.)

— J. G. Opał. Według ustawy o ochronie lokatorów oblicza się rzeczywiste koszty centralnego ogrzewania, które rozdziela się na lokatorów proporcjonalnie do wysokości płaconego czynszu. Współczynnik zużycia opału na kwadratowy decymetr przestrzeni ogrzewającej jest dla każdego systemu centralnego ogrzewania inny i zmienia się również z bie-

giem czasu, natomiast przestrzeń ogrzewana zależy jest od szeregu okoliczności bardzo zmiennych, tak że nie może stanowić skali obliczenia. Najczęściej liczy się na radiatorach. Z uwzględnieniem tego wszystkiego, żądania gospodarza co do ogrzewania w niedzielę nie wydają się nam wygórowane. (aK.)

— Stolarz. Warsztatu stolarskiego zabierać na egzekucję nie wolno. W danym razie trzeba wnieść natychmiast zażalenie do władzy egzekwującej. Z szafą już trudniejsza sprawa. Zasadniczo i ona nie podlegałaby zajęciu, choćby dlatego, że w licytacji nie przyniesie ani części tego, co jest rzeczywiście warta, tak że i tu może Pan próbować szczęścia zażaleniem, jednak bez wielkich widoków powodzenia. (aK.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Kołodziejczak z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł. — P. J. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 2 zł. — W. D. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 złotych. — W. G. Górna Wilda 22, 5 zł. — Stanisława Józwiak za otrzymaną łaskę 5 zł. — Rozalja Koczowska 3 zł. — Stanisław Hałupka, Radlin, 10 zł. — Andrzej Paszak, Nowemisto z prośbą o zdrowie i w pewnej intensywności, 350 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1856.75 zł.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranusowi”. Zarząd i urzędnicy firmy H. Cegielski Spółka Akc., Poznań, ofiarowali sumę ogólną 646 zł, wpłacono a conto 10. 12. 500 zł, 29. 12. 146 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1984.40 zł.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ANITRA KREM

od ouder. adeli katnia, matule cere. Niezbędny środek toaletowy. Ko nieczny po goleniu

Laboratorium **ST. GORSKI**

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono do dnia 19. 12. 1930.

307 zł 40 p

Jan Najewski, Herby Nowe, ofiara za odzyskanie zdrowia	550,-	Sz. Sosnowski, Odolany	2,-	W. Dolata, Ostrów	3,-
J. Pieczyński, Gdynia	10,-	W. Kuleszyna i Kr. Kuleszka, Zgierz	15,-	L. Kasprzak, Rawicz	5,-
Krychna P.	5,-	R. Janiak, Pleszew	10,-	M. Jankowska, Oborniki	5,-
Jurek O.	5,-	X. L. Wrona, Kraków	2,-	W. Poczekaj, Oborniki	3,-
Razem	20,-	X. E. Florkowski, Kraków	5,-	A. Kojewicz, Wawer	3,-
J. Zmizdiński, Wyszyn	5,-	T. Szczaniecki, Bagdad	50,-	X. W. Piotrowski, Limanowa	2,-
K. Kanicka	1,-	H. Hoffmann, Poznań	6,-	A. Piwecka, Pogorzela	5,-
J. Rudnicki, Maksymilianowo	10,-	Szkoła Powszechna, Piechcin	5,-	S. Krasuska, Siedlce, zebra	1,-
J. Maciejewski, Kepno	2,-	klasa IV	5.97	Fr. Leśniak, Dąbki	6,-
K. K.	2,-	klasa III	3.62	M. Łukiewski, Ostrowite	5,-
St. Sieradzki, Poznań	10,-	klasa I	2.70	E. Kamińska, Psarskie	5,-
M. Zieliński, Trzemeszno	5,-	Razem	16.75	L. Wiśniewski, Srem	2,-
K. Wittigowa, Krepas, za otrzymaną łaskę	20,-	J. Łebkowski, Wieluń	5,-	W. Miniecki, Miejska Górka	5,-
K. Kobielska, Poznań — z wdzięczn.	4,-	M. Sembercka, Krotoszyn, z podz. za zdrowie, ciężko chorego, z prośbą o dalsze zdrowie i błog. dla całej rodziny	10,-	J. Jankowski, Czersk	3,-
I. Rżanna, Poznań	1.50	A. Reif, Chelmża	3,-	J. Milewski, Chelmża	10,-
J. Cynogota, Warka	1.50	Galczyński, Kalisz	10,-	Spółdz. Bank. Kupiecko-Przemysłowy, Kościan	10,-
St. sierż. Kula, Król, Huta	3,-	J. Kowalski, Kielce	1,-	W. Jackowska, Warszawa	10,-
M. Konopińska, Poznań	3,-	X. Czerkiewicz, Kielce	1,-	H. Bruczeńska, Kunowo	10,-
Landowscy, Poznań	5,-	SS. Miłosterdzi, Strój	5,-	M. F. Masłowiczowa, Pińczów	10,-
M. Rzepczyńska, Poznań	10,-	R. Kordas, Turzec	5,-	Skutecki, Feliksowo	10,-
X. Prob. Zieliński, Szubin, złożona od rejonu naukowców w Barlinie	25,-	Konw. OO. Franciszkańów, Poznań, zebra. ofiar	60,-	J. Zelazna Pruszc	20,-
J. Maniecki, Terespolockie	2,-	X. Prob. J. Menzler, Szerek	50,-	Stow. Chr. Narod. Nauczycielstwa, Kółko Szamoty	25,-
W. Piotrowski, Gierlatowo	5,-	St. Łupaczynski, Poznań	10,-	B. Schynder, Grudziądz	5,-
T. Kurek, Ostrzeszów	5,-	J. Kowalski, Przysuchy	1,-	za Dr. Kleina	20,-
P. Bakowski, Krotoszyn	5,-	L. Karkiewicz, Poznań	1,-	Razem	307 zł 40 p
A. Malak, Wilno	5,-	X. Stanek, Fryszak	2,-	K. Oldakowska, Warszawa	5,-
Stow. Młod. Polskiej. Potoki	8,-	L. Tomczyński, Przedbórz	2,-	Neugebauerowie, Bukowiec	30,-
M. Teresińska, Poznań — z podz. za odebr. łaski, z prośbą o dalszą opiekę	5,-	SS. Felicjani, Praszka	5,-	Wydział Ofiar Kurjera Warszawskiego, Warszawa	50,-
T. Kentzerowa, Bydgoszcz, z podz. za odebr. łaski	20,-	X. T. Bodny, Lipoczków	15,-	W. Stanek, Cieszyń	10,-
I. Pawłowski, Wieleń — z prośbą o zdrowie i błog. w całej rodzinie	3,-	St. Jankowski, Jasień	7,-	Bukowsky, Znin	5,-
M. Wl. Kaźmierska, Inowrocław	10,-	Inf. St. Haupt, Poznań	2,-	F. Fabrycki, Lipno	3,-
K. Czajkowska, Toruń	5,-	J. Gierliński, Poznań	5,-	SS. Felicjani, Dziedlce	5,-
W. Lisieńska, Gdańsk	10,-	J. Kesy, Palczyn	5,-	L. Mierzejewski, Poniec	5,-
W. Dybala, Rzepowo	10,-	Fr. Lenartowski, Olsza	3,-	W. Kunth, Koronowo	5,-
St. Zimniewicz, Strzałkowo	10,-	Fr. Wichlacz, Ożempin, z podz. za odebr. łaski, z prośbą o dalsze	5,-	Plut. J. Dreczewski, Wołyń	5,-
J. Kowalska, Trzemesznica	5,-	J. Jurowa, Rogoźno	5,-	I. Majorczyk, Bydgoszcz	2,-
L. Lewński, Tczew	5,-	Skiński, Znin	15,-	M. Sergotówna, Bydgoszcz	2,-
		R. Lewandowski, Znin	5,-	W. Rolińska, Gostyczyna	3,-
				St. Meier, Miława	10,-
				Fr. Polakowski, Wieszowo	5,-
				Fr. Łonatyński, Młynów	6,-
				St. Hajdas, Podębica	1.50
				Fr. Dreczewski, Wołożyn	2,-
				K. Obiala, Buk	5,-

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

W poniedziałek, dnia 29 grudnia 1930 r., o godz. 8 min. 30 rozstała się z tym światem, opatrzona Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, nasza najdroższa i najukochańsza córka, siostrzyczka, kuzynka, ciocia i szwagierka, ś. p.

Elżbieta Nawrocka

przeżywszy lat 27. Pogrzeb zwłok z domu żałoby w Poznaniu przy ul. Górna Wilda 67 na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej odbędzie się w czwartek, dnia 1 stycznia 1931 roku o godzinie 14.30.

Msza św. odbędzie się nazajutrz w piątek, dnia 2 stycznia 1931 roku, w kościele O. O. Zmartwychwstańców w Poznaniu na Wildzie ul. Dąbrówki o godzinie 7 rano.

W nieutulonym smutku pogrążeni

rodzice, rodzeństwo, bratowa i rodzina.

dw 2472

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

W niedzielę, dnia 28 grudnia 1930 r., zasnął w Panu, opatrzony Sakramentami św., w 71 roku życia, nasz ukochany ojciec, teść, dziadek, kuzyn, szwagier, stryj i wuj, ś. p.

Władysław Leśniewicz

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 1 stycznia 1931 r., o godz. 14.30 z Zakładu św. Józefa na stary cmentarz św. Małgorzaty.

O modlitwę za duszę drogiego Zmarłego proszą

w smutku pogrążeni

dzieci, wnuki i rodzina.

zw 27 064-5

Wszystkim, którzy odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku drogie nam zwłoki, syna, brata i szwagra, ś. p.

Dr. med. Stefana Ożegowskiego

oraz okazali w tak ciężkiej dla nas chwili tyle serca i współczucia, składamy szczerze

podziękowanie.

dw 2474

Matka, siostry, szwagrowie.

Ostrów, w grudniu 1930 r.

W poniedziałek, 29 grudnia 1930 r., o godzinie 6 rano zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, zasłany kilkakrotnie Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, syn, brat, wujek i stryjek, ś. p.

Władysław Kobylński

w 51 roku życia.

Pw 7999-52,79

W ciężkim smutku pogrążeni
żona z dziećmi i rodzina.

Ekspozycja zwłok w piątek, 2 stycznia 1931 r. o godz. 9 z kostnicy Szpitala Sióstr Miłosierdzia w Tczewie do kościoła farnego, skąd po egzekwiach kondukt na cmentarz.

Tczew, Pobiedziska, Poznań, Bydgoszcz, 29. 12. 1930.

Dnia 27. 12. r. b., zmarł nasz członek, ś. p.

Jan Kruszyński

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31 grudnia 1930 r. o godz. 14, z kostnicy zakładu św. Józefa.

Towarzystwo Bratnia Pomoc

Pracowników Miejskich zakładów światła i wody w Poznaniu

zw 27 064

Dnia 27 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Jan Kruszyński

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31. 12. 30 o godz. 14-tej z Zakładu Św. Józefa. O liczny udział członków w pogrzebie proszę

rw 12 653/4

Wypadek 180.

Tow. Młodych Przemysłowców
w Poznaniu.

SIWE WŁOSY

farbuje naturalnie i trwale nieszkodliwa farba na włosy „RE-WAX” w kolorach blond, chatain, brązowym i czarnym: karton 6 zł. Pierwotny kolor włosów przywraca stopniowo „AXELA REGENERATOR” włosów — butelka 3 — zł. J. Gadebusch, Drogerja i perfumerja, Poznań, ul. Nowa 7. (Bazar.) d 1797

Wszelkie prace ślusarskie

wykonuje

J. Topolski, ślusarnia,
Górna Wilda nr. 27.

Tel. 7327.

Tel. 7327.

zw 27 063

REDUTA

SYLWESTROWA w salach „Belwederu“
ulica Marsz. Focha 18
Program wielce urozmaicony — Różne niespodzianki — 2 orkiestry
doborowe — Początek o godz. 21-ej — Wstęp tylko 5 zł w. podatku.
Towarzystwo Wioślarzy „POLONJA“

31. XII.

Pw 7916-52.21

NA SYLWESTRA

przypominamy uprzejmie Szanownej Klienteli nasze znane na P. W. K.
nagrodzone wyroby oraz polecamy specjalnie

Kielbasę Sylwestrową

Równocześnie składamy Szanownym Gościom, Przyjaciółom i Znajomym nasze
najszersze życzenia

DOSIEGO ROKU!

Poznańskie Zakłady Przemysłu Mięsnego

Bracia DAWIDOWSCY S-ka Akc.

Fabryka Konserw i Warzenia Smałca
CENTRALA: Poznań, ul. Gwarna 17,
tel. 3780, 2450 i 5357

FILJE: ul. Półwiejska nr. 11/12,
ul. Marsz. Focha nr. 168,
Paryż 21 rue des Innocents tel. Gutenberg 2184

KABARET SAVOY

ul. Rzeczypospolitej 9.

W NOC SYLWESTROWĄ

Bal - Atrakcje - Niespodzianki

Początek o godz. 9 wieczorem.

zw 27091

KARNAWAŁ

rozrywkowe, dancingowe i t. p. artykuły.

Wyrób „ESEM“

Warszawa, Mławska 5/17.

Uwaga!

Niniejszem do łaskawej wiadomości podajemy, że p.
Sarnowski z mego przedsiębiorstwa wystąpił i do in-
kasowania itd. żadnego prawa nie posiada. zw 27 050

W. Jähne

Fabryka Fortepianów Bydgoszcz
Filia Poznań, Gwarna 10

Dziennie otrzymujemy około 20 listów, adre-
sowanych do Redakcji, Administracji i Dyrekcji
z wnioskami o posady w naszym zakładzie.
Uprzejmie zwracamy uwagę, że naszych 616
współpracowników zatrudniamy stale, i wolnych
posad nie ma, bo każdy u nas zatrudniony szanuje
i pilnuje swej posady. Długoletnich i wiernych
współpracowników nie wolno nam zwalniać, aże-
by dla nowo zgłaszających się robić miejsce.
Ponieważ udzielanie odpowiedzi piśmien-
nych na liczne wnioski zbytnio obciąża nasz
dział korespondencyjny, zmuszeni jesteśmy zmie-
nić dotychczasowy sposób postępowania o tyle, że

na wnioski o posadę,

o ile nie zostaną uwzględnione.

odpowiadać nie będziemy.

Wolne miejsca ogłaszamy w naszych wy-
dawnictwach.

Drukarnia Polska S. A.

Wydawnictwo Kurjera Poznańskiego
Oredownika Wielkopolskiego
Ilustracji Polskiej
i Samochód

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu
zamierza ustanowić i zaprzysiąć jako biegłego dla branży
samochodowej na obwód Izby

p. inżyniera Wiktora Mackowiaka z Poznania.

Ewentualne sprzeciwy należy wnieść do biura Izby
przy ul. Mickiewicza 31, do dnia 12 stycznia 1931 roku.

zw 27 078

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu.

Dobrego Sylwestra
Sprawi orkiestra
Gdy zagrasz z wieczora
Na płytach „Kastora“.

Nainowsze tańce!

Wielki wybór

gramofonów i płyt „ODEON“

HURT.

„KASTOR“

DETAL.

GRAMOFONY — PŁYTY

POZNAN — SW. MARCIN 55.

dw 24 6

Na
karnawał

Maski - Ordery - Czapki
Odznaki do tańca
Wachlarze - Lampiony
Gierlandy - Konfetti
Serpentyny wianse, fa-
brykacji

HURT. DETAL.

Stale Nowości!
Obrzmi wybór.
Najniższe ceny.

„Aquila“

pl. Wolności 9 sw. Marcin 61

Pw 8 051-52.80

Poszukuje się

pokoju dla 2 pańienek

blisko Uniwersytetu. Zgło-
szenia Kurjer pod zw 27086 zw 27 089

Restauracja Dancing „Carlton“
Plac Wolności 17.

Szanownym i serdecznym naszym gościom życzymy

Dosiego Roku

oraz zabierzamy na

Noc Sylwestrową

przy współudziale wybitnych sił artystycznych, nasza niespo-
dzianka, zabawa i humor do dnia białego. Wstęp wolny.
Zamówienia stolików przyjmujemy zawczasu nr. tel. 19-05.

zw 27081

WINA GRONOWE

DLA CHORYCH I SŁABYCH

NYKA & POSŁUSZNY

POZNAN, WROCŁAWSKA 33/34.

Pw 4294-34,54

Data 3 stycznia 1931 r. o godz. 16 odbędzie
się w restauracji p. J. Jarockiego ul. Masztalarska 8a

zebranie wierzycieli

upadłej firmy J. Łuczak w Poznaniu.

Obecność leży w interesie każdego wierzyciela.

Wierzyciel.

„CHODORÓW“

Spółka Akcyjna dla Przemysłu Cukrowniczego w Chodorowie

Walne Zgromadzenie w dniu 18 listopada 1930 r. uchwaliło
następujący rozdział czystego zysku z r. 1929/30, t. j. kwoty

Zł. 1.466.614,82

1) W myśl par. 39 statutu na rzecz Funduszu Rezerwowego	zł 73.330,74
2) NA 12 PRZ-DYWIDENDĘ OD AKCJI I i II. EMISJI (kupon nr. 10)	zł 1.125.000,—
3) W myśl par. 39 statutu na tantiemę dla Rady Zawiadowczej	zł 92.453,40
4) Dla pracowników Towarzystwa na remunerację, na kształcenie dzieci
i na dotacje Kasy Przechowczości oraz na różne inne cele	zł 110.944,09
5) Pozostałą resztę przenieść na wydatki na rok następny	zł 64.886,59

Wypłatę dywidendy od akcji 100-złotowych I. i II. emisji, wynoszącą 12,— zł od
każdej, skutecznie będzie poczynsz od dnia 1 lutego 1931 r. Polski Bank Przemysłowy
we Lwowie i wszystkie jego filje za złożeniem kuponu nr. 10 od I. i II. emisji.

Równocześnie Zarząd Towarzystwa wzywa wszystkich posiadających dotychczas niewy-
mienione akcje markowe, do wymiany ich na akcje złotowe (na 16 akcji à 1000 Mkp. — 1 akcja
à 100,— zł) — i zauważa, że o ile ta wymiana nie zostanie uskuteczniłą do dnia 1 kwietnia
1931 roku — pozostałe akcje złotowe złożone zostaną do depozytu sądowego.

Nie pobrane bezpłatnie do dnia 1 kwietnia 1931 r. akcje złotowe II. emisji (na 2 akcje
à 100,— zł I. emisji — 1 akcja 100,— zł II. emisji) złożone zostaną również w tym dniu do
depozytu sądowego.

Zarząd Towarzystwa doradza posiadaczom nieparzystej ilości akcji I. emisji przy pobie-
raniu II. emisji, zakupywanie względnie odsprzedawanie jednej akcji I. emisji, aby uchronić się
od wydawania połówek akcji złotowych II-giej emisji (t. j. à 50,— zł) oraz połowicznych kupo-
nów, gdyż obieg połówek akcji i kuponów mogłyby spowodować zamieszanie na rynku gieł-
dowym i przy wypłatach dywidend. W transakcjach tych pośredniczy Polski Bank Przemysłowy
we Lwowie i wszystkie jego filje.

nw 6645

Celem otwarcia bufetu automatycznego poszukuję współnika
chrześcijanina - z gotówką
mogącego zarazem objąć kierownictwo przedsiębiorstwa.
AUTOMATENERZEUGUNG SEIDL,
Wien VIII, Bennogasse 28. nw 6648

OBWIESZCZENIE. W rejestrze handlowym A. tut. Sądu zapisano pod nr. 324 firmę „Mewa” Pierwsza w Polsce Wytwórnia Łodzi Składowych i jako jej właściciela Franciszka Mizgałskiego w Miłosławiu. Września, dnia 13 października 1930 r. Sąd Powiatowy. nw 6743

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów

2. K. 13/29. **UCHWAŁA.** W sprawie przymusowego przetargu nieruchomości Chlebowo tom 14 karta 23 i 62, własność Franciszka Smoczyka i tegoż żony Rozalii z Chlebowa. Egzekucję z przymusowego przetargu nieruchomości Chlebowo karta 23 i 62, własnej Rozalii Smoczykowej i jej męża Franciszka Smoczyka, wstrzymuje się, a termin przymusowego przetargu, wyznaczony na dzień 8. I. 1931 r. znosi się, bowiem wierzyciele popierający stawili wniosek o wstrzymanie egzekucji. Września, 23. 12. 1930 roku. Sąd Powiatowy. nw 6741

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 31. XII. 1930 r., o godz. 10-tej, Piekary 8. III., następnie Św. Marcin 64, sprzedam publicznie najwięcej dającym:

bufet i kredens domowy, stół, krzesła, repozytorjum i stół składowy. nw 6476

W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51 18

2. a F. 3/30. **WYWOŁANIE.** Paweł Dzierżykraj - Morawski, właściciel majątku Koszelewicki p. Lidzbark, zastąpiony przez adwokata Dra Tyrowicza i Jurkiewicza w Bydgoszczy, postawił wniosek na wywołanie listu hipotecznego częściowego, opiewającego na kwotę 33,400 marek, zapisanych na rzecz wnioskodawcy w dziale III poz. 67 księgi gruntowej Kaczkowo 1. Posiadacza tego dokumentu wzywa się, by najpóźniej na terminie w dniu 3 kwietnia 1931 r. przed poł. o godz. 9-ej w podpiśnianym Sądzie, pokój 54, odbyć się mającym, swoje prawa zgłosił i dokument ten przedłożył, w przeciwnym bowiem razie nastąpi unieważnienie dokumentu. Inowrocław, dnia 4 grudnia 1930. Sąd Powiatowy. nw 6742

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 31 grudnia, o godz. 11-tej, sprzedawcę będą w Sierpówku u p. Walentego Nowaka publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

maciorę i 4 prosięta. dw 2466

Kurczewski, kom. sąd. Szamotuły.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-tamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą Św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerna nr. 35-25
Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

1 SPRZEDAŻE

ślubne
obraczki, podarki imieninowe poleca Chwilkowski, Św. Marcin 40. zdw 51483

Korzystnie
sprzedam popielniczkę futerko (suflik), cena 200 zł. Wasilewska, ul. Gwarna 11. IV. pr. u p. Zol. dakiewiczowej. Godz. przyjęć: 4-6. zdw 51382

Kwiaciarnia
przy głównej ulicy w Poznaniu, z powodu wyjazdu zagranicę zaraz korzystnie do sprzedania. — Oferty do Kurjera zdw 51379

Frakowe
ubranie w dobrym stanie dla wyższego tania. Gnojska, plac Świętokrzyski 1. III. zdw 51429

Dom
murowany, 8 pokoi, chłewy, stodoła, podwórko, 12 morgi ziemi, mniejsze miasto, do Poznania 25 km., pow. Września sprzedam, cena 11 000 zł, wpłaty 7 000 zł. Sowiński, Poznań, Św. Marcin 22, tel. 18 97. zdw 51472

Skład
nadszający się na każdą branżę Poznaniu do wydzierżawienia 2 pokoje kuchnia, dzierżawa 100 zł miesięcznie, objęcia urzędnicze 4 000 zł, w tem rok dzierżawa zapłacona. Sowiński, Poznań, Św. Marcin 22, tel. 18 97. zdw 51470

Zakład
fryzjerski przy Marsz. Focha, blisko parku Wilsona na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 51571

Sprzedam
kanapę. Jackowskiego 3. I. lewo. zdw 51591

Sprzedam
tanie motocykl. Dąbrowskiego 4. zdw 51613

Chcesz
kupić sprzedac kamienie, majątek, skład zgłosz do Jaskiewicza, Poznań, Fredry 6. zdw 51611

Kamienica
wysokocynszowa, rodzaj willi, wolne sześciorokowe mieszkanie, wszelkie wygody, saliczki 50 000, kupno okazyjne. Wyrzykowski, Grobla 9, telefon 19 58. zdw 51606

Motor
15-konny, na benzol, w dobrym stanie tania sprzedam. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego w Opalenicy. nw 6653

Pianino
korzystnie sprzedam. Bakowski, Dąbrowskiego 25. zdw 51517

Kożuch
nowy, długi do sprzedania. Karłowski, ul. Stroma 23. zdw 51511

Gramofon
szafkowy tania sprzedam. Słowackiego 48. II. prawo. jw 5288

Kożuch
nowe poszyte, sprzedam. Poznańska 27a. podwórko, wprost, I. piętro, prawo. zdw 51685

Skład
kapeluszy damskich dobrze zaprowadzony w mieście powiatowym woj. poznańskiego zaraz na sprzedaż. Objeće 8 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 51589

Dla Pana
koszule białe płocienne od 3,90 zł, smokozowe od 4,90 zł, zefrowe od 6,50 zł, nocne od 6,90 zł, poleca Fabryka Bielizny J. Schubert ul. Wrocławska 2. Pw 7479 49.110

Smoking

Jak nowy wzrost 1,80 m tania sprzedam. Górna Włda 60. II. pr., prawo. zdw 49437

Sypialnie
bardzo tania sprzedam. Stolarska, Kwiatowa 6. zdw 50836

Praktyka dentystyczna
dobrze prosperująca w mieście powiat. Wielkopolski do sprzedania lub wydzierżawienia z powodu zmian osobistych Warunki dogodne. Blizsze dane ustnie. — Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 50784

Dom
ze składem kolonialnym, 7 pokoi, budynek masywny, 5 morgi ogrodu w dużej wsi sprzedam. Oferty Kurjer zdw 50807

Zamiana
740 morgowy majątek, najwyższa kultura, żywy i martwy inwentarz nadkompletny, żniwo, gozelnia w biegu, zamienie na czynszową kamienicę Poznań lub inne większe miasto. Zgłoszenia Kurjer zdw 51063

Gospodarstwo
110 morg. ziemia pszenna, z pełnym uprawieniem, w tem 32 morgi łak nadnotekich, z wydobywaniem torfu, budynek masywny, w roku 1929 budowane, twarde kryte, natychmiast do nabycia po cenie bardzo korzystnej. Zgłoszenia Kurjer Poznań zdw 50890

Gramofony
płyty, przybory najniższe ceny Bruzdziński i Ska, Wielka 18. zdw 51150

Kanarki
własnej hodowli, nagradzane wielokrotnie złotym medalem w cenie 25, 30, 35 i 50 samice do leży 10 pod gwarancją zdrowie i bez błędów wysylam Opakowanie i port 5 zł Ludwik Do miński, Poznań-Je tyce, Szamarszewskiego 32. zdw 51506

Restauracja
dwie ubikacje lokalne, mieszkanie dwupokojowe, kuchnia, cena 10 000. Wszchpolska Agencja, Długa 5. zdw 51646

Piekarnia
dobrze zaprowadzona w pełnym biegu od zaraz do sprzedania — Streich Franciszek, Gniezno, ul. Wawrzyńska 30. zdw 50175

Samochód
limuzyna 5 osobowa marki Citroen, w najlepszym stanie z powodu wyprowadzki stanio sprzedam Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 50387

Koldry
puchowe, wełniane Materace wiosienne, wełniane i z włókna najtaniej. Używane przez całą zgrupowaniem, Gnojska, Plac Świętokrzyski 1. zdw 50623

Maszyny do pisania
używane z gwarancją od 95 nowe od 650, zamiana starych na nowe. Skóra Ska, Poznań Aleje Marcinkowskiego 23, telefon 18-47 i 18-67. Pp 7155-18.221

Starożytności
oraz przedmiotów okazyjnych wielki wybór. Ceny okazyjne. Antykwarjat Braci Pióro. Aleje Marcinkowskiego 23. Pw 6536 46.13

Skórki

blamy, futra męskie ceny hurtowne. Hankiewicz, Wielka 9, wchód. Szewska. zdw 51102-3

Gramofony
Płyty gramofonowe mechanizmy ceny najniższe Feliks Batoń ul. Woźna 12 Pw 7493 4 40 139-40

Pianino
krzyżowe Carl Ecker anio sprzedam. Ul. Górczyńska 27. denty. sta. zdw 51485

Meble tania
tylko wprost w fabryce, Julian Weclawski, ul. Św. Rocha 8, rw 12 621

Sprzedam
elegancki kostum maskowy (apaszka). Staszica 19. III. prawo. dom boczny. jw 5285

Limuzyna Citroen
utrzymywana jak nowa, odgródzona od zozera, korzystnie na dobrych warunkach na sprzedaż. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 51427

Samochód
limuzyna, 6 osobowy, bardzo dobrze utrzymany, gotowy do jazdy, odda tania Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, Telefon 11-44. Pw 7 992-52.78

Futro
damskie słowe okazyjnie za 160 zł. Kamieński, Kwiatowa 11. zdw 51452

Cholewki
poleca tania. Pracownia Cholewek, Przemysłowa 43. zdw 51393

Willa - dworek
murowany, 4 pokoi, pełny komfort, zabudowania gospodarcze garaż, inwentarz, 15 morgi ogrodu i pola w letniskowej okolicy pod Poznaniem sprzedam zaraz Wpłaty 25 000 zł reszta na do godnych warunkach — Blizsze szczegóły Kossmann, Fredry 6. zdw 50585

Samochód
4 osobowy w bardzo dobrym stanie na nowych oponach do sprzedania na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer nw 6646

Pokój
męski sprzedam. Stolarska, Warszawa 4. 5rw 162

Najlepszy dostawca
jest i będzie Hurtownia Porcelany. Wroniecka 24. podwórko — Tame sprzedaje się bez wyjątku każdemu najtaniej — garnitury na umywalce 7½ złotej — garnitury kawowe 8½ złotej — szklanki tylko 10 groszy — Note widelce kokosowe, alpakowe — serwisy stołowe — szkło kieliszki na Sylwestra zupełnie tania. zdw 51406

Holenderska
wagę zbożową sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 51277

Gościńiec
z pełnym wyszynkiem, składem kolonialnym, reżentem 2 morgi ziemi, z towarem, urządzeniem w pełnym biegu, duża wila bez konkurencji zaraz do odstąpienia 3 000 kancji, reszta podług umowy. Zgłoszenia poważnych reflektantów uprasza Kurjer Poznański zdw 51297

2 biurka
i 4 fotele okazyjnie sprzedam. Bibrowski, Św. Marcin 38. zdw 51263

Pianino
2 fotele, kanapa, duże lustro. — Adres Kurjer zdw 51243

Maszynę

szewską Singera sprzedam. Kuśnierski, Zielona 5. zdw 51632

Pianino
orzechowe, krzyżowe, 1200 złotych, dobrze utrzymane sprzedam. Stanisław Nowa 2. rw 12 643

Antyki
wielki wybór. Poznańska 22. sklep Pw 7639 57.858

Skład i motocykl
tania sprzedam zaraz. Św. Marcin 78a. Liebek. zdw 51176

2,90 zł
powleczenia na poduszki na pościel od 8,80 poduszki strojne od 425 Podpocia i komplety strojne po znaczenie zniozonych cenach poleca Fabryka Bielizny J. Schubert ul. Wrocławska 3 Pw 7481-49.114

Lakiery
męskie 30 zł z gwarancją za każdą parę. Sliwińska, Poznań, Gołębia 6. zdw 51536-7

Kuźnia
i warsztat koidziejski doirze prosperujące z dwoma domami i przyległym ogrodem, w powiatowym mieście przy ruchliwej ulicy, zaraz bardzo korzystnie do sprzedania wraz z narzędziami i większym zapasem towaru lub bez albo wydzierżawie oddzielnie. Oferty do Kurjera zdw 51515/16

Skład
urządzeniem, mieszkaniem sprzedam tania Adres Kurjer zdw 51210

Pieca
pokojowe kaffowe kompletne tania oddam Oferty Kurjer zdw 51308

Okazja
Dalsza wyprowadzka urzędnika hotelu francuskiego: łóżka, nocne stoliki, stoły umywalne, szlafgowe kanapy, krzesła, biurka, koldry, puchowe. Składowa 4, składowa, godzina 12-3, telefon 21-10. zdw 51305

Maszynę
do mycia flaszek sprzedam. Adres Kurjer zdw 51303

Składnice
materiałów opalowych, budowlanych, maszynowych, biurom boczna, Poznania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 51343

Wędrownie kino
z filmami sprzedam Adres wskaza Kurjer zdw 51338

3 KUPNA
Fotoaparat
dobry 6 x 9 kupię. Focha 65. obuwie. zdw 51487

Pianino
kupię fortepian kupię gotówka. — Cenc, fabrykant podać espieszenie Kurjer zdw 51501

Plaszcz
dobrze utrzymany dla starszej osoby kupię. Oferty Kurjer zdw 51311

Maszynę
do szycia damską i do dziurek. Skład kolonialny, Dominikańska 2 zdw 51318

Kupię
msgiel. Skład kolonialny. Gen. Pradzińskiego 12. zdw 51337

Dobrze
utrzymanych 10 stołów i 30 krzeseł restauracyjnych kupię. Oferty pod Kurjer zdw 51538

Kupię
okazyjnie maszynę do pisania (format walizkowy) w dobrym stanie, najchętniej Remington K. P. W. 1897. Oferty Kurjer zdw 51596

Magiel
kupię. Oferty Kurjer rw 12 646

6 KAMIENICE
Zamienie
interes donoszą w centrum Poznania z 4 pokojowym mieszkaniem z powodu podoszelego wieku na kamienicę. Zgłoszenia Kurjer zdw 51241

Kamienicę

dochód 8 000 wpłaty 40 000, sprzedaż 78 000. Malecki, Rybaki 20a. zdw 51604

7 PIENIĄDZ
55-60
tysięcy zł. pożyczkę poszukuje i. hipoteka realności miejskiej, wypłarna pewność (pośrednicy wykluczeni) Zgłoszenia Kurjer zdw 50432

10 000 zł
na i. hipotekę domu i ziemi w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer zdw 51659

1 000 dolarów
(ew. 1.500) ulokuje i. hipotekę lub kupie list hipoteczny. Zgłoszenia do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11. pod nr. 52.73. Pw 7 997-52.73

Wspólnik
z gotówką do budowy pianin potrzebny. Zgłoszenia Kurjer zdw 51348

Posiadam
hipotekę i gotówki ogółem około 17 000, kupię interes itp. Oferty Kurjer zdw 51342

Dochodowy interes
warsztat powierze samodzielne prowadzenie człowiekowi rzetelnemu pracownikowi, posiadającemu 2 000 zł i gwarancję Miasto prowincjonalne, obiekt 5 000 zł — ewentualnie dogodnie sprzedam z powodu choroby Oferty zdw 51372

Hipoteka
na zł 22 500 płatna w roku 1932 na sprzedaż za 20 000 zł. Oferty Kurjer zdw 51622

5-6 tysięcy zł
poszukuje na i. hipotekę w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 51545

8 DO WYNAJĘCIA
Mieszkanie
5 pokojowe nowoczesny komfort, willa, zachodnia dzielnica Poznania zaraz do wynajęcia wprost od właściciela za czynszem zgóry. Oferty poważnych reflektantów pod zdw 50661

4
pokojowe słoneczne mieszkanie wygody, ogród Wiadomość: Aleja Szlagowa ka nr 13 zdw 50538

Pokój
kuchnia bezdzietnemu małżeństwu. Gospodarz, Wierzbice 2. zdw 51642

Mieszkanie
pięciopokojowe pierwsze piętro. (Rynek Jeżycki), przebiecie 4700. Dutkiewicz, Chwaliszewo 70. zdw 51655

Dwa
pokoje kuchnie za dzierżawę Rynek Jeżycki wskaza Rutkowski, Podgórna 12b parter. zdw 51577

3 pokojowe
komfortowe blisko dworca, dzierżawa miesięczna umiarkowana. Pawlęty, Luboń. zdw 51477

Mieszkanie
3 pokojowe centr. zaraz wolne 3500. Katakajczak 9. II. Labora. zdw 51480

Mieszkania
3-7 pokojowe kuchnie za dzierżawę zgóry wskaza Biuro Handlowe, Kantaka 1. II. zdw 51482

Mieszkanie
4 pokojowe nowy dom Solacz słoneczne, wszelkie przynależności, ogrodoem do wynajęcia wprost od gospodarza za czynszem zgóry. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 51244

4 mieszkania
jednopokojowe z kuchnią oraz skład próżny zaraz do wynajęcia. Obornicka 35, gospodarz zdw 51232

Kilka
mieszkań 1-2 pokojowych, kuchnia wprost od właściciela do wynajęcia. Adres Kurjer zdw 51229

W Krotoszynie
ulica Zdunowska, blisko sądu i wyższych szkół, parter willi, pięć dużych pokoi, kuchnia, łazienka, wielki ogród, zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 51504

Mieszkanie

4 pokoje kuchnia (centrum) I. piętro, zwrot kosztów 2 500 złotych, czynsz 80 złotych, 4 pokoje kuchnia, łazienka (Łazarz) od gospodarza za rocznym czynszem wynajmie „Pawilon”. Marszałka Focha 15. zdw 51484

Mieszkania
pokój kuchnia 700 złotych, dwupokojowe Łaz enka 2 000 Agencja Kurjera, Przecznicia 1a. skład. zdw 51638

Wydzierżawie
dwa pokoje kuchnie dla bezdzietnych za 900 zł, można skład lub kiosk urzędniczy. Poznań, Narutowicka 15a. rw 12 645

9 SZUKA MIESZK
3 pokojowego
mieszkania z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje dzierżawy. Posrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer zdw 51645

2 pokoi
kuchnia, łazienka, możliwość śródmieściu, najwzjęz drugie piętro, poszukuje bezdzietnego małżeństwa zaraz lub 1 lutego Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 51812. Pw 7 921-51.812

Mieszkania
3-4 pokojowe szukam najchętniej ul. Półwiejska agencji wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 51488

Poszukuje
2-3 pokojowego kuchni Swarzędz Puszczykowo, Mosina. Warunki Kurjer jw 5281

Urzędnik
poszukuje mieszkania jedno lub dwupokojowego z kuchnią od gospodarza za miesięczną dzierżawę. Oferty Kurjer zdw 51288

Dwupokojowego
kuchnia, łazienka, okolica Focha, Fredry, bezpośrednio poszukuje inżynier. Czynsz naprzód. Oferty Kurjer zdw 51370

3 500
dam za mieszkanie 3 pokojowe na Wildzie. Oferty Kurjer zdw 51514

Szukam
składu z mieszkaniem do 2 tys. za wędzą gospodarza. Oferty Kurjer zdw 51526

Urzędnik kawaler
poszukuje 2 pokojowego mieszkania z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz za rok zgóry lub wyższy miesięcznie, według umowy. Łaskawe zgłoszenia proszę Kurjer zdw 51518

Wzwyż
urzędnik poszukuje mieszkania 2 do 3 pokojowego ewentl. za czynszem zgóry, w centrum lub okolicy Jeżyce Oferty z podaniem warunków do Kurjera pod zdw 51208

11 POKOJE UMEBL.
Pana
na wspólny pokój Półwiejska 26, parter, prawo. zdw 50546

Pokoje
umeblowane, zaraz. Aleje Marcinkowskiego 2a. II. zdw 50803

Pokój
ewentualnie dwa ładnie umeblowane przy Parku Wilsona telefon, centralne ogrzewanie, łazienka, Wyspiańskiego 10 III. prawo. zdw 51038

Pokój
wspólny dla raniemki z własną pościelą od zaraz Dobrowiejska, Wodna 5. II. piętro. zdw 51253

Pokój
2 panów osobne wejście, Chwaliszewo 67. IV. zdw 51168

Mielżyńskiego 25 a
II., prawa, pokój bez pościeli. zdw 51047

Pokój leżącym panu. Wierzbicze 6. I. prawo. zdw 51 206 Pokój p. Fr. Ratajczaka 11a. wejście 5. II. lewo. zdw 51 647 Pokój umeblowany do wynajęcia. Półwiejska 5. I. lewo. zdw 51 645 Pokój śródmieście. I. p. oddam małżeństwu zaraz. Dzierżawa za pół roku. Oferty Kurjer zdw 51 652 Z klatki schodowej wynajmę panu. Pożnańska 43. II. lewo. zdw 51 653 Wspólny pokoik dla panienek. Wielkie Garbary 1. IV. piętro. zdw 51 656 Centrum pokój umeblowany, niekrepujący. Zgłoszenia cukiernia. Warszawska. Podgórną 4. zdw 51 660 Pokoik wynajmę. Słowackiego 20. drugie piętro. prawo. zdw 51 282 Jeden dwa pokoje nowoczesnymi wygodami utrzymaniem. bez. Kuchnia warszawska. dietetyczna. Wąły Jacyeli 20. m 5. narożnik Półwiejskiej. zdw 51 281 Pokój umeblowany z elektrycznością wynajmę. Śniadeckich 6. II. p. prawo. przy schodach. zdw 51 280 Pokój niekrepujący dla pań do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 29. Majchrzak. zdw 51 296 Pokój z telefonem. gabinet mekni na parterze Fr. Ratajczaka 11a. 3 wejście. II. p. lewo. zdw 51 272 Studentom najchętniej z kolegami jeden wspólny. drugi mniejszy pokój wynajmę. Fr. Ratajczaka 11a. 3 wejście. II. p. lewo. zdw 51 271 Niekrepujący pokój umeblowany z światłem elektr. Małkiewicza 17. III. prawo. zdw 51 269 Pokój centralne. elektryczność dwóm osobom. Wyspiańskiego 12. III. lewo. zdw 51 266 Pokój umeblowany wynajmę Wszystkich Świętych 4. II. lewo. zdw 51 261 Pokój elegancki jednoosobowy wynajmę. Ratajczaka 11a. wejście 8. II. p. prawo. zdw 51 260 Pokój wojny. Matejki 57. II. lewo. zdw 51 257 Pokój dla małżeństwa lub 2 panom. Pomańska 54. podwórze. I. lewo zdw 51 256 Umeblowany pokój do wynajęcia. Wierzbicze 24b. parter. lewo. zdw 51 255 Sołacz pokoik. Mazowiecka 5. zdw 51 497 Panienkę skromną na wspólny pokój. Małkiewicza 58. III. prawo. zdw 51 496 Dwuosobowy pokój do wynajęcia. Łakowa 4b. III. prawo. zdw 51 561 Stacja dwóch panienek po 120. Różana 23. II. zdw 51 578 Pokoje komfortowe do wynajęcia. Matejki 7. I. prawo. zdw 51 576 Panienki na wspólny. Wielkie Garbary 21. Piłarska. zdw 51 575 Pokój wynajmę. Lewandowska. Rzeczypospolitej 9. zdw 51 573 Pokój elegancki tylko dla pana. Wąły Jana 11. parter. prawo. zdw 51 574 Pokój do wynajęcia. Kraszewskiego 13. III. lewo. zdw 51 503 Pokój utrzymaniem najchętniej panienki od 1. I. Ratajczaka 40. II. prawo. od 12-4. zdw 51 476 Pokój frontowy. czysty. elektryczność zaraz. Kaczmarska. Wielka 17. II. zdw 51 493 Pokoje umeblowane dla małżeństw. — Biuro. Kanta 1. II. zdw 51 481 Zi 20.— pokoik dla panny. Wierzbicze 31. IV. prawo. front. rw 12 651 Pokój umeblowany bez pościeli wynajmę. Wozna 14. parter. prawo. rw 12 652 Pokój dwuosobowy. elektryczność. wynajmę. Sypniewska. Marszałka Focha 27. II. front. I. wejście dworca. zdw 51 227	Pokój dla małżeństwa z utrzymaniem kuchni zaraz do wynajęcia. — Gdzie? wskaze Kurjer rw 12 655 Niekrepujący pokój wynajmę. Wierzbicze 51. parter. prawo. rw 12 656 Panienkę wspólny pokój. Szewaka 20. III. lewo. rw 12 658 Pokój umeblowany. elektryczne światło. Pawlicki. Wierzbicze 17. front. I. p. zdw 51 246 Pokój ładny. niekrepujący. Szyperska 3. III. (2 wchód). zdw 51 235 Pokój panu niekrepujący zaraz do wynajęcia. Wrocławska 2. II. zdw 51 234 Pokój umeblowany z elektryką niekrepujący do wynajęcia od 1. I. 31. Adres Kurjer zdw 51 230 Pokoik dwuosobowy. elegancki z utrzymaniem wynajmę. Kościelna 17. rzeźnictwo. jw 5 232 Panienkę na wspólny pokój. Kochanowskiego 23. II. lewo. zdw 51 651 Centrum swobodny. frontowy pokój wynajmę. Murna 3. parter. prawo. przecznica ul. Nowej. zdw 51 447 1—2 pokoje. dobrze umeblowane. Kraszewskiego 5. II. lewo. zdw 51 441 Pokój umeblowany wynajmę. Rynek Łazarski 3. III. prawo. zdw 51 440 Pana do wspólnego pokoju bez pościeli poszukuje się od 1. lub 15. I. — Strzelecka 28b. III. lewo. zdw 51 445 Pokój dwóch panów. Białecka. Szkolna 9. Pw 7 995-53.403 Pokój dla panienek. Półwiejska 22. III. prawo. zdw 51 223 Pokój wspólny panu. Długa 8. I. wprost zdw 51 222 Pokój frontowy dla pana zaraz. Grunwaldzka 23. I. prawo. zdw 51 221 Pokój solidnemu panu Piotra Wawrzyniaka 24. parter. prawo. zdw 51 218 Pokój dwóm panom. urzędniczkom lub panom Św. Marcina 30. oficyna wprost. II. lewo. zdw 51 213 Wspólny frontowy pokój dla dwóch panów od 1 stycznia. Kom. Szymańskiego 2. I. prawo. zdw 51 309 Elegancki niekrepujący pokój wszelkie wygod. Wyspiańskiego 18. I. prawo. telefon 63 44. zdw 51 307 2 pokoje umeblowane. odnowione wynajmę. Plac Działowy 10. II. zdw 51 498 Pokój Wielkie Garbary 46. I. prawo. zdw 51 448 Dla dwóch panów pokój 1. I. II. piętro. prawo. Aleje Marcinkowskiego 1. zdw 51 449 Umeblowany osobne wejście dla dwóch panów. Długa 7. III. piętro. prawo. zdw 51 395 1—2 pokoje umeblowane wynajmę. — Matejki 57. parter. prawo. zdw 51 400 Dwuosobowy Niklas. Podgórną 13. zdw 51 399 Sympatyczny pokój. czysty frontowy. ze schodów od 1. I. Pościel pożądana. Szwańcarska 12a. II. prawo. zdw 51 401 Elegancki pokój. telefon. centralne ogrzewanie. do wynajęcia. Ul. Zwirzyńska 1. II. piętro. lewo. dw 2 460 Pokój umeblowany do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 17. Kłos. jw 5 279 Pokój bez pościeli dla 2 panów elektryczność. ogrzewanie Słowackiego 42. I. prawo. jw 5 280 Pokój do wynajęcia. Wąły Jana 11. front I. prawo. zdw 51 438 Jednoosobowy dwuosobowy. Romana Szymańskiego 7. I. zdw 51 437 Pokój umeblowany ładny Małkiewicza 13. podwórze. prawo I. p. lewo. zdw 51 204 Łakowa 15 wysoki parter niekrepujący. zdw 51 199	Pokój do wynajęcia. Podgórną 5. III. prawo. zdw 51 194 Pokój wspólny panom. Ratajczakowa Strona 26. IV. zdw 51 190 Pokój dwuosobowy wolny Dąbrowskiego 36. III. lewo. zdw 51 239 2 panny przyjme na stancję Wielkie Garbary 53. Hendrysiak. druga brama. zdw 51 237 Przyjmę skromną panienkę na wspólny pokój. Wodna 7. Aumüllerowa. zdw 51 234 Pokój pana. Grzegorzka. Strzałowa 7. parter. prawo. zdw 51 233 Elegancki duży pokój. światło elektryczne. kaloryfery. łazienka. zaraz do wynajęcia. Objeżdż od 5-8 po południu. Sewerska. Mielżyńskiego 23. III. dcm. ogrodowy. zdw 51 163 Dla syna ucznię klasy VII. Kanlego poszukuje na wspólny pokój kolegi. utrzymaniem. pomocą w naukach. Adres Kurjer zdw 50 953 Kresowianka wynajmę duży pokój. utrzymaniem 150 zł dwóch panów. pań. centrum. Adres Kurjer zdw 50 951 Pokój umeblowany wynajmę panu od 1. Strzelecka 12. I. prawo. zdw 51 320 Tanio pokój umeblowany. Wierzbicze 43. Nowaczyk zdw 51 310 Pokój umeblowany osobne wejście. Dąbrowskiego 70. II. wchód. Hem. zdw 51 346 Pokój czysty dla 2 osób lub bezdzietnego inteligentnego małżeństwa. drugi pokój na jedną osobę wynajmę. Marii Magdaleny 1. Cwiklińska. zdw 51 344 Pokój Wierzbicze 53. II. prawo. zdw 51 341 Umeblowany małżeństwu lub panom Sobik. Umińskiego 12b. zdw 51 339 Pokój jedno i dwuosobowy. Białkowska. Grunwaldzka 11. zdw 51 333 Wspólny z dobrem utrzymaniem. niedrogo dla pań z inteligencją wolny. — Śródmieście. pianino. telefon. Informacje: telefon 18 36. zdw 51 328 Pokój dla 2-3 osób. Informacje: Fryzjer. Matejki 48/49. zdw 51 324 Małżeństwo przyjmę. Tylnie Chwaliszewo 13. III. prawo. zdw 51 361 Pokoik Patrona Jackowskiego 29. Zureczak. zdw 51 359 Pokój balkonowy intelig. panu wynajmę od 1. I. 31. Mickiewicza 7. III. lewo. zdw 50 050 Pokój osobnym wejściem. Różana 10. I. piętro. zdw 51 337 Elegancki pokój. Miłyńska 12. I. prawo. zdw 51 336 Pokoik Górna Wilda 42. III. lewo. zdw 51 335 Frontowy panom. Dąbrowskiego 64. parter. lewo. zdw 51 378 Lepszym kawalerom trzem. dwóm. Niegolewskich 12. I. zdw 51 375 Wdowa poszukuje dwóch solidnych panienek. opieką zapewniona Małkiewicza 22. I. prawo. zdw 51 374 Elegancki pokój z telefonem zaraz do wynajęcia. Słowackiego 25. parter. lewo. zdw 51 371 Ładny duży pokój. Matejki 1. I. zdw 51 369 Panu wspólny pokój zaraz. Zielona 3. dom ogrodowy. II. prawo. zdw 51 421 Śródmieście duży. ładny. frontowy pokój. światło elektryczne. Adres Kurjer zdw 51 411 Pokój dla jednej lub 2 panienek przy Nowem Zagórzu. Blizsze informacje: Kozyrowska. Związek Fabrykantów. Rzeczypospolitej 1. między 8-4. zdw 51 418 Świętokrzyski 3 III. prawo. pokój przejściowy młodym. solidnym panom. Pościel pożądana. zdw 51 417	Pokój utrzymaniem 2 panom. Bączkowska. Mickiewicza 9. zdw 51 368 Dobrze umeblowany pokój. Niegolewskich 6. IV. lewo. zdw 51 419 Pokój Grodzka 5. II. wprost. zdw 51 409 Pokój Św. Józefa 3. parter. prawo. zdw 51 408 Pokój dla pana. Kanałowa 7. III. prawo. zdw 51 407 Dwuosobowy Wierzbicze 30a. parter. prawo. zdw 51 404 Stancja dla pana lub panny. Półwiejska 8. II. lewo. zdw 51 414 Pokój dla pań lub panów. Kwiatkowska. Rybaki 9. zdw 51 413 Elegancki czysty pokój. Glinkiewiczowa. Strzelecka 18. II. zdw 51 398 Pokoik mały wynajmę. Dąbrowskiego 38. I. p. prawo. dom ogrodowy. zdw 51 424 Pokój dla 2 panów lub bezdzietnego małżeństwa. W. Garbary 43. I. lewo. zdw 51 422 Pokój frontowy lepszemu panu zaraz. — Babińskiego 7. parter. zdw 51 431 Ciepły pokój osobne wejście. Plac Sapieżyński 3. III. lewo. zdw 51 430 Umeblowany pokój. Ogrodowa 2. III. p. lewo. zdw 51 435 Pokój do wynajęcia. Drożdżewska. pl. Nowomiejski 9. zdw 51 458 Pokój umeblowany do wynajęcia. Długa 10. w podwórzu. lewo. III. zdw 51 465 Pokój Wierzbicze 16. II. zdw 51 461 Pokój dla pana wynajmę 1. I. 1931. — Piekary 13b. III. zdw 51 462 Pokój 2 panom od 1. I. Marszałka Focha 29. IV. front. zdw 51 464 Pokój front. słoneczny. elektryczność zaraz. Łozińska. Chwaliszewo 10. II. zdw 51 463 Wspólny pokój. Łakowa 16. III. prawo. zdw 51 468 Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem wynajmę. Rzeczypospolitej 4. lewa oficyna. I. zdw 51 467 Umeblowany pokój dla 2 osób do wynajęcia. Mickiewicza 17. III. prawo. zdw 51 466 Pokój czysty wynajmę. Krerowicz. Niegolewskich 18. zdw 51 475 Pokój wspólny panienkom. Żydowska 9. II. piętro. lewo. zdw 51 473 Pokój ładny. słoneczny wynajmę. St. Karwowskiego 6. I. prawo. zdw 51 623 Pokój komfortowy. dwuosobowy wynajmę. Śniadeckich 19. parter. lewo. zdw 51 621 Duży małżeństwu lub innemu. fortepian do ćwiczeń. Poznańska 27a. II. Szolc. zdw 51 619 Inteligentnej osobie pokój z fortepianem oddam. Dąbrowskiego 24. III. prawo. telefon. zdw 51 615 Pokój frontowy. słoneczny. elektryczność. częściowe utrzymanie. — Pocztowa 29. III. prawo. zdw 51 614 Pokój dobrze umeblowany. Ogrodowa 19. parter. drugie drzwi. lewo zdw 51 532 Pokoje z elektrycznością. Dybalska. Górna Wilda 15. zdw 51 531 Pokój frontowy z sienią. Długa 7. III. lewo. zdw 51 529 Pokój umeblowany do wynajęcia. Piekary 20/21. I. piętro. prawo. zdw 51 539 Pokój umeblowany. słoneczny zaraz wynajmę. Bukowska 9. I. piętro. lewo. zdw 51 534 40 zł umeblowany. elektryczność. Kopernika. Szerkowskiego. Kramarska 24. zdw 51 581 Pokój umeblowany. Półwiejska 6. I. lewo. zdw 51 598	Pokój umeblowany do wynajęcia. Półwiejska 21. III. prawo. zdw 51 598 Pokój umeblowany wynajmę. Piekary 13b. parter. lewo. zdw 51 605 Pokój umeblowany odnajmę 2-3 panienkom. — Wierzbicze 37. II. front. zdw 50 725 Pokój Śniadeckich 20. I. lewo. zdw 51 456 Ładny pokój. centralne ogrzewanie. — Śniadeckich 30. I. zdw 51 455 Pokój ładny. 2 solidnym panom wydzierżawie. Dąbrowskiego 33. I. lewo. zdw 51 454 Pokój czysty. słoneczny zaraz. Romana Szymańskiego 9. II. lewo. front. zdw 51 460 Pokój małżeństwu. — Przemysłowa 41. dom ogrodowy. II. prawo. zdw 51 459 Pokój dwóm osobom. Śniadeckich 6. I. prawo. elektryczność. zdw 51 459 Pokój umeblowany z osobnym wejściem do wynajęcia. Łakowa 18. Nowacki. zdw 51 547 Pokój dobrze umeblowany z światłem elektrycznym zaraz do wynajęcia. Św. Józefa 3. I. prawo. zdw 51 491 Pokój wspólny panu. Romana Szymańskiego 7. I. lewo. podwórze lewo zdw 51 490 Pokój umeblowany dla pań (pana). — Kraszewskiego 9a. I. lewo. zdw 51 523 1—2 pokoje eleganckie pokoik Oleszkowskiego 8. III. prawo zdw 51 665 Pokój 2 osobom zaraz. Poznańska 27a. podwórze. wprost. I. piętro. prawo. zdw 51 684 Pokój elektryczność. osobne wejście. wynajmę. Kosiniego 10. parter. prawo. zdw 51 686 Pokój przystanek tramwajowy. autobusowy. Jackowskiego 3. I. lewo. zdw 51 602 Pokój wspólny dla 2 pań od 1. lub 15. Małkiewicza 3. I. prawo. zdw 51 601 Pokój z utrzymaniem zaraz. Dąbrowskiego 38. parter. front. prawo. zdw 51 628 Pokój umeblowany frontowy wynajmę. Dybalska. Wielkie Garbary 21. rw 12 647 Pokój zaraz wynajmę Kowal. Wodna 13. rw 12 650 Pokój jedno wzgl. dwuosobowy ze skrytką wynajmę od 1. lub 15. I. 31. ul. Solacka. narożnik Winiarskiej. Kapela. telefon 28-32. nw 6 648 Pokój słoneczny. niekrepujący z centralnym ogrzewaniem zaraz do wynajęcia. Jasna 6/7. III. prawo. zdw 51 510 Blisko Mostu Teatralnego komfortowe pokoje na 1 lub 2 osoby ewentualnie z całodziennym bardzo do breim utrzymaniem za przystępną cenę zaraz do wynajęcia. Dom kulturalny. eleganckie osobne wejście. telefon. łazienka. Adres Kurjer Poznański zdw 51 512 Panienkom pokój. Kwiatowa 9. III. zdw 51 510 Pokój do wynajęcia. Kurkiewicz. Strzelecka 28. II. zdw 51 508 Pokój dla 2 osób solidnych 1. I. Skład. Jasna 14. zdw 51 509 Elegancki duży pokój. kaloryfery. telefon ewentualnie obiady wolny. Matejki 61. parter. prawo. zdw 51 544 Pokój centralne ogrzewanie dwóm Małkiewicza. Słowackiego 31 33 III. wejście Prusa. zdw 51 543 Pokój wynajmę. Św. Marcina 63. III. wejście. II. lewo. zdw 51 541 2 pokoje gabinet i sypialnia od 1. I. Ul. Długa 10. I. piętro. zdw 51 555 Panie na pokój przyjmę Józefa 6. Rogal. zdw 51 554 Gimnazjalstki seminarzystki Aleje Marcinkowskiego 19. II. — Opieka. doskonałe odżywienie. pomoc naukowa. zdw 51 552	2 panom pokój frontowy. Gwarna 10. II. prawo. zdw 51 522 Pokój wynajmę korzystnie. Plac Nowomiejski 5. III. wejście II. lewo. zdw 51 549 Nobliwy pokój panu 1. Wielkie Garbary 48. I. lewo. zdw 51 623 Pokój frontowy. centralne ogrzewanie i elektryczność. Św. Marcina 63. III. na prawo. zdw 51 546 Pokój ładnie umeblowany. Matejki 5. III. prawo. front. zdw 51 572 Elegancki pokój panu Różana 1a. II. prawo. zdw 51 569 Pokój umeblowany własną pościelą wolny. Ogrodowa 4. II. prawo. zdw 51 568 Pokój niekrepujący panu Ciesielski. Marcina 64. zdw 51 567 Pokój dla pana. Poznańska 42. II. Le-dworowska. zdw 51 564 Pokój czysty. Gen. Chłapowskiego 26. J. Antkowiak. zdw 51 563 Pokój wynajmę. Łomżyńska. Śniadeckich 6a. zdw 51 494 Pokój dla 2 panów. Stary Rynek 45. II. zdw 51 663 Pokój z gabinetem na 1 lub 2 osoby. parter. telefon Słowackiego 35. jw 5 287 Pokój umeblowany frontowy elektryczność 1-2 osobom wynajmę Słowackiego 48. II. prawo jw 5 289 Lepszy pokój dla panów. Szyperska 1. III. zdw 51 635 Gwarna 10 pokój niekrepujący frontowy. słoneczny tanio 1. wynajmę. zdw 51 634 Pokój z utrzymaniem do wynajęcia Św. Marcina 66/67. II. lewo. front. zdw 51 633 Elegancki pokój salon niekrepujący przyjezdnemu panu. Ratajczaka 9. I. prawo. zdw 51 640
--	---	--	---	--	--

12 SZUKA POKOJU

Klatki

schodowej pokoju bardzo dobrze umeblowanego zupełnie niekrepującego poszukuje dyrektor fabryki. Oferty Kurjer zdw 50 596

Małżeństwo

poszukuje pokój umeblowanego. Kurjer zdpw 51 330

Pan poszukuje

skromnego pokoju w okolicy Rynku Wildeckiego zaraz, z ceną do Kuriera zdw 51 453

Poszukuję

stancji od 2 stycznia dla 2 synów blisko gimnazjum Czajkowskiego. Adres wskaze Kurjer zdw 51 259

Centrum

pokoju utrzymaniem (kuchnia dietetyczna) od 15 stycznia poszukuje pan. Oferty Kurjer zdw 51 252

Poszukuję

pokoju w śródmieściu na jedną osobę. Ceny podać. Oferty Kurjer zdw 51 226

Studentka

poszukuje pokoju na Jeźcach lub śródmieściu. Oferty cena Kurjer zdw 51 388

Pokoju

próżnego lub skromnie umeblowanego od 1. I. poszukuje małżeństwo z dzieckiem. Oferty do Kuriera zdw 51 383

Pokoju

śródmieściu utrzymaniem lub bez szuka młodszy handlowiec. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 365

Małżeństwo

bezdzielne poszukuje pokoju od 1 stycznia utrzymaniem kuchni. elektryczność. osobnym wejściem. centrum miasta. Oferty Kurjer zdw 51 540

13 LOKALE

Ładny biurowy

3 pokojowy osobne wejście zaraz do wynajęcia. Św. Marcina 66. I. prawo. Pw 7705-52.20

Większe

przedsiębiorstw przemysłowe poszukuje w Poznaniu ca 250 m kw. ubikacji nadających się na ubikacje fabryczne: biuro Oferty pod dw 2444

Ubikacja

z kotłem. urządzeniem za 200 złotych odstąpię. dzierżawa 45 zł miesięcznie. Adres Kurjer zdw 51 641

Biuro

2 pokoje przy ul. Młyńskiej. nadające się dla adwokata. do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 426

2
ubikacje suterenu front, na lokal handlowo przemysłowy wynajmę. Oferty Kurjer zdw 51 335

Pokój
na biuro w centrum miasta z używaniem telefonu wynajmę. — Adres wskazuje Kurjer zdw 51 478

14 DZIERŻAWY

Wydzierżawie
od 1. I. 31. skład żelaza w pełnym biegu, dobrze prosperujący pod dogodnymi warunkami. Zgłoszenia pod Fr. Barz, Lubin 11, p. Wydartowo, pow. Mogilno, zdw 50 891

Pewny
dobry byt dla kowala i stelmacha kuznia, kołodziejstwo do tego 20 morgi ziemi, bogata okolica, zaraz do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 51 231

Restauracja „Broadway”
telefon 30 82, Starościńska 1, telefon 30 82. Poleca swoją salę na zabawy i zebrań i przyjmuje jeszcze zamówienia na karnawał. Gospodarz, zdw 51 215

Poszukuje
ubikacji na warsztat rzeźniczy i stajnię zaraz. Zgłoszenia Wunch, skład papieru, Chwaliszewo 9, zdw 51 403

Majątek
450 morg pszenno-żytniej ziemi od właściciela na 12 lat do wydzierżawienia, morgi 100 funtów, budynki murowane, dom 12 pokoi, objęcia potrzeba 20 000 zł, w tem rok dzierżawa zapłacona. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97, zdw 51 471

15 UZDROWISKA

Krynica pensjonat „Flora”
komfortowo urządzone centralne ogrzewanie wodne bieżąca ciepła i zimna woda, 3 min. pieszo do Nowych Łazienek, kuchnia, wyborna, kierownictwo i obsługa solidna zdw 49 360

Krynica
pensjonat Lotos vis a vis Nowych Łazienek, bieżąca zimna i ciepła woda, komfort, kuchnia wykwintna, ceny niskie, zdw 50 985

16 OSOBISTE

Zakopane
pensjonat „Janówka” pokoje ciepłe, pierwszorzędna kuchnia warszawska, ciepła woda, łazienka, ceny umiarkowane. Telefon 648, n. w. 643

Złodzieja
termometru z św. Krzysztofem nakretka fordowska, poznano właściciela. Teatr Nowy, Zwrot Policji, zdw 2 440

21 ZGUBY

Zgubiłem
książeczkę wójkowską na nazwisko Heller Wacław Poznań, Chwaliszewo 18, zdw 50 798

Bransoletowy
zegarek złoty damski zgubiono dnia 29. bm. w śródmieściu. — Upraszam oddać za wynagrodzeniem. Zupańskiego 2, I. prawo, zdw 51 334

Przybłąkał
się pies wilk (suka), odebrać można za dowodem ul. Wspólna 51, parter, lewo, zdw 51 415

Zgubiono
we wtorek, 23. bm., po godzinie 5. po południu około 200 zł. Poniższą kwotę ta stanowiła całonocna pensja urzędnicza u pana, który uczciwie znalazł i oddanie za wynagrodzeniem. — Adres wskazuje Kurjer zdw 51 504

22 ROZMAITE

Maskowe
kostiumy oryginalne nowe wypożyczam. Olszajska, św. Marcin 28, dom boczny, prawo, III, zdw 50 622

Maskowe
kostiumy tania wypożyczam „Janina”, Górna Wilda 13, zdw 50 677

Obiady
prywatne, poczynne, kuchnia kresowa tylko na świętym masle. Ul. Wąlska Zygmunta Augusta (parobek ul. św. Marcina) i II, piętro, prawo, zdw 50 347

Krawcowa
polecą się w dom, Kurjer zdw 51 653

Filet
story, obrusy, serwetki, siatki wykonuje, na zamówienie, ceny niskie. „Pracownia Filetów”, Al. Marcinkowskiego 20, II, lewo, zdw 51 559

Herby
dyplomy szlacheckie przeprowadza pisemnie „Herolea”, Poznań, Mickiewicza 7, III p., zdw 51 450

Masażystka
z długoletnią praktyką w zdrowotnym poleca się w dziedzinie lekarskich pań, św. Marcin 13, podwórze II, wejście, III, p., zdw 51 293

Krawcowa
tanie tania garderoba damska i męska, Za Branką 4, III, lewo, zdw 51 270

Kostjumik
maskowy, ładny, wypożyczę Sieroca 89, I, lewo zdw 51 302

Polecam
na karnawał baloniki gazowe i przyjmuję gumę do napielniania. I. Sobczyk, Wroniecka 18, w podwórzu lewo, parter, zdw 51 249

Obiady
tanie, smaczne dla inteligencji. Ipsiana, Młyńska 4, I, zdw 51 345

Obiady
kresowe, smaczne, Kanta 89, brama, prawo III, zdw 51 358

Maskowe kostiumy
najtaniej, Skarbowa 14, I, p., zdw 51 353

Która
miejscowość dostarczyła dziennie 200-300 litrów pełnego mleka? Oferty Kurjer zdw 51 363

Jasnowidz
Pewni — Ekspertyza piem, telepatia, Psychoterapia, Wozna 18, III, zdw 51 434

Maskowe
kostiumy wypożyczę, ceny niskie Chwaliszewo 38-9, mieszkanie 3, zdw 51 457

Kostiumy maskowe
nowe — oryginalne modele wypożyczę „Femina”, Fredry 3, zdw 51 590

Szkoła Tańców
Modernistycznych
Jarosława Średzińskiego, Zapisy każdego czasu Strzelecka 3, zdw 51 533

Maskowe
kostiumy wypożyczę, Półwiejska 6, I, lewo, zdw 51 128

Chiromantka
przyjeżdża przeprowadza przyszłość, tarot, karmienie, przesłanie, dobre wróżby z ręki kart, Rom. Szymańskiego 3, podwórze parter, lewo, przy Placu Świętokrzyskim, zdw 51 535

23 OŻENKI

Elegant
pragnie się ożenić z panienką o dobrym charakterze, posiad. 30 tys. zł gotówki. Oferty Kurjer zdw 50 889

Kawaler
lat 30, piekarz, posiadający własność, poszukuje żony młodej, posiadającej gotówkę około 15 000 zł dla wspólnego dobra. Panny Wielkopolski, lub bezdzietne wdówki do lat 28, racza złożyć oferty do Kurjera pod zdw 51 391, Rzecz traktuje poważnie.

Który
z panów lekarzy, adwokatów, aptekarzy pragnie mnie poznać? Jestem ładną brunetką, młodego, uśmiechniętą, dobrego charakteru, materialnie niezależną. Mam lat 29. Cel matrymonialny. Oferty z fotografią uprasza się pod zdw 51 390

Poznań
przystojnego kulturalnego pana na stanowisku. Jestem brunetką, lat 30, zgrabną, elegancką, materialnie niezależną. Kocham to, co piękne i dobre. Cel matrymonialny. Oferty pod zdw 51 299

Pragnę
poznać pana inteligentnego na stanowisku, dla którego żona nie ma być tylko dodatkiem do posagu. Jestem przystojną szatynką. Oferty Kurjer pod zdw 51 298

Kawaler
lat 37, właściciel realności i przedsiębiorstwa handlowego wartości 40 000 zł szuka żony z zamiłowaniem do kulekta i co najmniej majątkiem. Oferty Kurjer zdw 51 264

Przystojna
samotna panna (mieszkanie w Poznaniu) poszukuje znajomości inteligentnego pana, najchętniej wyższego urzędnika od 38 w celu matrymonialnym. — Wiec z jednym dzieckiem nie wykluczony. Poważne oferty Kurjer zdw 51 631

Towarzysza
życia do 50 lat poszukuje. Posiadam własne mieszkanie. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 51 216

Kawaler
34 lata, z rodziny ziemiankiej, wykształcenie rolnicze, samodzielny, posiada większą gotówkę, poszukuje znajomości panienki do lat 27, z dobrej rodziny w celu matrymonialnym. Panie posiadające gotówkę lub realność i serio myślenie uprasza się o łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 51 214. Pośrednictwo krewnych mile widziane.

Student
medyczny na ukończeniu pragnie poznać samotną panienkę w celu matrymonialnym dopomożenia mu ukończenia studiów. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 212

Panna
lat 22, szatynka posiadająca 8 000 zł, z powodu braku znajomości, poszukuje pana od lat 23-25 najchętniej rzemieślnika. Oferty Kurjer zdw 51 207

Życzenie Sylwestrowe!
Mistrz rzeźniczy samodzielny, lat 53, samotny, poszukuje wspólnej. Samotne panny lat 35 do 45, posiadające 2 do 3 000 zł majątku zechcą złożyć oferty do Kurjera zdw 51 312. Ożenek nie wykluczony.

Dla
mej kuzynki posiadającej 10 000 zł, szukam wykształconego meza w wieku 50-65. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 237

Wielkopolska
młoda, przystojna, lat 33, zapozna urzędniczą, lat 33, emeryt, oficera. Posiada pensję 300 zł i trzy pokojowe mieszkanie blisko Poznania. Cel matrymonialny. Siciśla dyskretna. Oferty Kurjer zdw 51 600

Panna
inteligentna, przystojna, lat 35, o ogromnie dobrym sercu i szlachetnym charakterze, bez posagu, pozna starszego pana na stanowisku w celu matrymonialnym. Może być nieświeżym, zlamany życiem, a nawet chory. Szczegółowe widzę w poświęceniu się dla drugich. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 51 597

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach Kanta 1 II, zdw 47 934

Lekcje tańca
Kurs dla początkujących rozpoczyna 8 stycznia. Udziałem lekcji prywatnej. Specjalne lekcje dla osób starszych. Mikołajczak Pocztowa 29, Pp 7 944 32 57

Akademja Tańców
3 stycznia rozpoczyna nowy kurs, daje pełną gwarancję i rekordową szybkość nauczania w jednej lekcji trzech tańców. — Krecja sezonu, dobór towarzyszy. Dom Rzemieślniczy, Fr. Ratajczaka, Wituskowskiego, Pw 7 113-52-54

Tanie
kursy tańców, — Opaliński 27 Grudnia 19 II 6-9 zdw 50 818

Szkoła Tańców
Antoszewskiego
Zielona 3, Pw 7 477-40-142

Nauka
pisanie na maszynach, metoda nowoczesna. Zapisy codziennie w firmie Block Brun w Poznaniu Plac Wolności 8, I piętro, Pw 7 507 46 29

Kursy kroju
szycia damskiego. Wpisz przyjmuję Amelia Klawiterowa, Marii Magdaleny 1, III, nar. Raczynskich, dw 2 463-9

Kursy
stenografii, pisanie na maszynach, księgowości rozpoczynam 5 stycznia. Tyran-Zaworska Strzelecka 33, zdw 49 807/8

Angielka
rodowita udziela lekcji konwersacji. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 450

Niemiec
uczeń klasy, szuka konwersacji polskiej za wzajemną niemiecką. Oferty zdw 51 364

Kursy kroju
3, założone 1870. Kierowniczka Kazimiera Kazubowska. Początek kursu 15 stycznia. Zgłoszenia codziennie 11-17, zdw 51 416

Gwarancja promocji
Uczennice szkolne
przyjmują się na stałe lub tylko na południa Aleje Marcinkowskiego 19, II Fachaowa pomoc naukowa, zdw 51 558

25 MUZYKA

Skrzypek
pierwszorzędny rutynowany od 1. I. 31 wolny. Frasniewicz Kalisz, Pułaskiego 14, c. p. Front zdw 50 742

Lekcyj
gry na skrzypcach, mandolinie, gitarze udziela Jakubowski, Wilda, Strumykowa 7, III, zdw 51 600-10

Udziele
lekcyj fortepianu tania, gruntownie. Wskazę Kurjer r. w 12 659

Na gitarze
hawajskiej kto nauczy grać? — Oferty do Kurjera zdw 51 364

26 ROZRYWKA

Kino Orzeł
Poznań, św. Marcin, wyświetla pierwszorzędny program p. t. „Pierci panamacy i Szałutka” z udziałem i śmierci, dramat sensacyjny, zdw 51 672

Carlo Aldini
najświeższy człowiek świata w filmie „Kleynot Maharadży” kino „Kapitol”, Półwiejska 2, zdw 51 536

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Krawiec
żonaty, pierwszorzędna siła z kilkoletnią praktyką w akademii kroju, poszukuje posady w charakterze krawca służącego do wielkiego dworu. Przyjme posadę zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 50 796

Książkowna
samodzielną maszynową z polskim i niemieckim, znajomość wszelkich spraw biurowych, 8 lat praktyki szuka posady. Oferty Kurjer zdw 50 184

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem od 1 stycznia. Oferty Kurjer zdw 50 862

Pomocnik
gastronomiczny (kelner) trzeźwy sumienny i pracowity w swym zawodzie, polski, francuski, i nie miecki, świadectwa dużych firm, szuka posady jako kelner w podrobnym gastronomicznej. Oferty Kurjer zdw 50 840

Sumienny
i uczciwy kupiec poszukuje posady magazyniera lub inkasenta. Może także za-tapić szefa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 847

Panna
inteligentna (sierota) szuka posady do dzieci. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 50 945

Ekspedjentka
biegła szuka posady cukierni, piekarni, kolonialka, dobre świadectwa ewentualnie polecenie bankowe. Oferty Kurjer zdw 50 992

Panienska
inteligentna, z dobrego domu, znająca szycie i robotki ręczne, przyjmie posadę do dzieł. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 51 177

Młoda
gospośka szuka posady u samotnej osoby za skromnym wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 51 183

Uczciwa
dziewczyna 17 lat poszukuje posady możliwie do dzieci. Oferty Kurjer zdw 51 310

Gospodyni
szuka posady od 1 Oferty Kurjer zdw 51 316

Służąca
do wszelkich prac domowych poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 51 315

Panienska
która pracowała w składzie kolonialnym, szuka posady do sklepu, bufetu lub do dziecka od 1. I. 31 r. Oferty Kurjer zdw 51 321

Emeryt
dobry rachmistrz poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer zdw 51 350

Handlowiec
rutynowany z 10 letnią praktyką bilansistą, korespondent polskoniemiecki, dobry organizator, prima świadectwa i referencje, poszukuje posady ewentualnie za kaucją. Oferty Kurjer zdw 51 336

Szofer mechanicz
z 9 letnią praktyką posiadający dobre świadectwa z poważnych posad, obojętny w samochodach suwakowem, znający wszelkie naprawy samochodów poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 811

Ekspedjentka
która prowadziła już skład samodzielnie, poszukuje posady branta obojętna ewentualnie do bufetu. Oferty Kurjer Poznański zdw 51 334

Mleczarska
pomocnicza obojętna z prowadzeniem maszyn mleczarskich jak: masłarni, także jako ekspedjentka czynna, szuka zaraz lub od 15. posady. Oferty Kurjer zdw 50 892

Szukam
posady w skromnym domu do wszystkiego z praniem. Oferty zdw 51 643

Posługi
całodzienną poszukuje od 1. I. Oferty Kurjer zdw 51 500

Bufetowa
z dobrymi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 327

Pokojuowa
hotelowa poszukuje posady w hotelu lub w większym domu. Oferty Kurjer zdw 51 325

Krawcowa
pierwszorzędna na garderobę damską i dziecięcą szuka posady. Oferty Kurjer zdw 51 322

Szukam
posady z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 51 363

Poszukuje
posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 51 360

Gospośka
samodzielną poszukuje posady z sztywnym prasowaniem. Oferty Kurjer zdw 51 356

Panienska
z dobrej rodziny poszukuje posady początkującej ekspedjentki w składzie rzeźniczkim od 1. do 15. stycznia 1936. Oferty Kurjer zdw 51 355

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer zdw 51 351

Dziewczyna
ze wsi poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 331

Dziewczyna
młoda do wszystkiego z co najmniej gotowaniem, kochająca dzieci, poszukuje posady zaraz. Łaskawe oferty Kurjer zdw 51 436

Dziewczyna
ze wsi, uczciwa, uczciwa, szuka miejsca do wszystkiego, lat 20. Oferty Kurjer zdw 51 623

Służąca
moja polecam. Dybalska, Górna Wilda 15, zdw 51 530

Służący
hotelowy krytycznym położeniu, poszukuje jakiegokolwiek pracy. Miejscowość obojętna, świadectwa dobre. Oferty Kurjer zdw 51 579

Poszukuje
posady od 15 stycznia 1936 r. z dobrem gotowaniem, znam język francuski, najchętniej do francuskiego państwa. Oferty Kurjer zdw 51 444

Fachowiec
obeznany w prowadzeniu restauracji i kuchni poszukuje bufetu na rachunek zaraz. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 443

Fryzjerski pomocnik
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Górna Wilda 61, zdw 51 451

Inteligentna
panienka z kilkoletnią praktyką jako kasjerka i ekspedjentka poszukuje posady 1. I. 31. Oferty Kurjer zdw 51 330

Panna
inteligentna poszukuje posady jako wyrzycielka pań domu. Oferty Kurjer zdw 51 389

Poszukuje
posługi dziewczyna starsza uczciwa. Oferty Kurjer zdw 51 397

Poszukuje
posady inkasenta woznego lub innej. Oferty Kurjer zdw 51 336

Chłopiec
inteligentny zdrowy lat 17, pragnie wyuczyć się drukarstwa względnie rachnictwa. Łaskawe oferty Kurjer zdw 51 433

Która
nadmienione przyjmie inteligentnego, zdrowego chłopca lat 17 w praktykę? Łaskawe oferty z podaniem warunków Kurjer zdw 51 432

Biuralistka
obeznana z wszelkimi pracami oraz pisaniami na maszynie poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 428

Wiejska służąca
poszukuje posady od 15. I. 1936. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 51 200

Biegła stenotypistka
znająca stenografię polską niemiecką oraz wszelkie prace biurowe poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 195

Sierota
szuka posługi Oferty do Kurjera zdw 51 192

Młodszy
pomocnik z branży kolonialnej hurt - detal skromnie wymagania, zmieni posadę, Oferty Kurjer zdw 51 296

Inteligentna
panienka, która umie szyc bieliznę i zna robotki poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 274

Szofer
z praktyką poszukuje posady — Łaskawe oferty Kurjer zdw 51 234

Posady
pierwszej pokojowej w dworze, z dobrymi świadectwami poszukuje od 1. lub 15 stycznia. Oferty Kurjer zdw 51 278

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer zdw 51 243

Posługaczka
Wyspiańskiego 16, IV, potrzebna zaraz. zdw 51 242

Pokój
dla pani, elektryczność, Kochanowskiego 28, wysoki parter, prawo, zdw 51 240

Bufetowa
znająca Express i obsługę gości poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 236

Pokojuowa
poszukuje posady, posiadająca dobre świadectwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 236

Technik - dentystyczny
młodszy poszukuje posady Wyższego skromnie, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 51 233

Panna
obeznana z każdą pracą domową i dobrem szyciem poszukuje posady najchętniej u samotnej osoby, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 51 223

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego najchętniej do 2 osób. Oferty Kurjer zdw 51 225

Dziewczyna
do wszystkiego od 1. poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 224

Panienska
znająca stenografię i pisanie na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 220

Emerytowany
rektor szkoły poszukuje zatrudnienia dorywczego. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 219

Posługaczka
w średnim wieku poszukuje posługi również z gotowaniem. — Oferty Kurjer zdw 51 205

Kierownik
ceglarski, ceramiczny, z dobrymi świadectw

Kucharka
z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1 stycznia. Oferty Kurjer zdw 51 084

Posługi
środmieście na cały dzień od 1 stycznia poszukuje Oferty Kurjer zdw 51 043

Osoba
w średnim wieku, poszukuje posady kucharki, gospodyni zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 51 030

Poszukuje
posługi lub prania zaraz. Oferty Kurjer zdw 51 110

Biuralistka
młodsza z praktyką szuka posady. Oferty Kurjer zdw 51 119

Panienska
z lepszej rodziny, poszukuje posady do dzieci, znajac zycie i dluzsza praktyke poza soba, zaraz albo później. Oferty Kurjer zdw 51 029

Gospoia kucharka
samodzielną z dobrem gotowaniem szuka posady od 1 lub 15 stycznia, najchętniej do samotnej osoby. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 861

Gospoia
wiejska, która pełniła obowiązki w lepszych domach, przyjmuje posadę na probostwie lub w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 50 859

Dziewczyna
skromna, uczciwa z gotowaniem poszukuje posady 1 stycznia. — Oferty Kurjer zdw 50 858

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 50 857

Prasowaczka
biegła w gwyim zawodzie poszukuje posady jako początkująca od zaraz lub 15. 1. 31. Oferty Kurjer zdw 50 922

Samodzielną
książkowną i kasjerką zna również prace biurowe. Poszukuje posady. Miejsce wolne obojętne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański pod zdw 50 812

Inteligentna
pani z rodziny ziemianin poszukuje posady jako zarządczyni domu u samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 50 654

Inteligentna
młoda panienska (wykształcenie gimnazjalne, pensjonat) muzyka, przyjmie posadę jako towarzyszkę do starszego państwa ewentualnie starszej pani. Oferty uprasza się pod „E A” do „Par”. Bydgoszcz Pw 7 932 63.817

Slużaca
młodsza szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 778

Kucharka
z bardzo dobrem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 881

Kucharka
pierwszorzędną poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 50 880

Ogrodnik
kawaler, znający wszelkie prace wchodzące w zakres ogrodnictwa poszukuje posady od 1 III lub 1. IV. 1931. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 829

Książkowna kasjerka
biegła w sprawach biurowych władająca językiem polskim i niemieckim, poszukuje posady od 1. II., względnie później. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 50 821

Slużaca
młodsza, uczciwa, pracowita, pościel własną, poszukuje posady od 1. lub 15. stycznia. Oferty Kurjer zdw 50 885

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Król żebaków”.

Aurora: „Córka Zorzy i Bufalo Bill w walce z Czernoskórą”.

Colosseum: „Ród La Rocque jako hultaj”.

Gorso: „Dziecko Cyrku”.

Casino: Pat i Pataclon wśród ludożerców.

Edison: „Kobieta i żywioł”.

Harfa: Dziecięce dusze oskarżają was.

Kapitol: Klejnot Maharadży.

Metropolis: „Sztabskapitan Gubaniew”.

Odeon: „Hadzi Murat Biały Szatan”.

Orzel: „Piraci panamscy” i „Szkatułka życia i śmierci”.

Renaissance: „Płonące Piaszki” i „Mama nie pozwala”.

Słońce: „Na Sybir”.

Stylowe — Teatr Rewja: „Cyrk świąteczny”.

Tęcza: „Czarny Pierrot”.

Wilsona: „Nibelungi”.

Przedpłata

na styczeń 1931 za oba wydania razem

dotatkę ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnośnikiem

kwartalnie zł 15.00, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strażaków t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości

Teledy

Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr 200 149

Panienska
skromna, inteligentna poszukuje posady w piekarni. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 51 123

Dziewczyna
uczuwa z gotowaniem poszukuje posady do mniejszej rodziny od 1. 1. 31. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 51 122

Kucharka
do wszystkiego poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 51 136

Pracznia
szuka prania i posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 51 149

Dziewczyna
z gotowaniem szuka posady, ostatnia 4 lata najchętniej do bezdzietnego państwa. Oferty Kurjer zdw 51 039

Gospodyni - kucharka
z dobrem gotowaniem, prasowaniem, szyćwnej bielizny poszukuje posady w lepszym domu. Oferty Kurjer zdw 50 598

Inteligentna
panna przyjmie posadę jako wychowawczyni dzieci. — Tylko w lepszej rodzinie. Oferty Kurjer pod zdw 50 653

Aptekarska
pomocnicza poszukuje posady zaraz, Rogalska, Waly Królowej Jadwigi 3a III. piętro zdp 50 799

Maszynistka
biegła polsko niemiecka szuka od zaraz posady ewentualnie kaskierki. Oferty Kurjer zdw 50 509

Kawaler
lat 27, z kilkoletnią praktyką poszukuje posady jako szofer, stan gret, dobre referencje. Oferty Kurjer zdw 50 542

Dziewczyna
uczciwa, czysta sumienna poszukuje posady od 1 stycznia do wszelkich prac domowych i do dzieci. Oferty Kurjer zdw 50 838

Pokojuowa
hotelowa poszukuje posady od 1 lub 15 stycznia. Oferty Kurjer zdw 50 842

Gospoia
umiejąca dobrze i smacznie gotować, poszukuje posady od 1. 1. 31. w ostatnim miejscu 10 lat. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 50 897

Kto
przyjmie młodą dziewczynę lat 17 w dalszą naukę do zycia. Oferty Kurjer zdw 50 933

Kucharka
z prowincji z dobrem gotowaniem poszukuje zaraz posady. Zajmie się również gospodarstwem domowym. Oferty Kurjer zdw 50 989

Dziewczyna
uczciwa, pracowita do wszelkich prac z gotowaniem, kochająca dzieci, poszukuje dobrej posady od 1. 1. 31. Oferty Kurjer zdw 51 021

Poszukuje
posługi, dobre świadectwa. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 940

Inteligentna
panienka z dobrego domu, z wykształceniem gimnazjalnym, pisząca biegle na maszynie i władająca dobrze jęz. francuskim, z znajomością jęz. angielskiego i niemieckiego, poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 939

Siódlnarz tapicer
i szofer, poszukują posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 50 879

Murarz
dobry fachowiec, 12 lat samodzielnie pracujący, poszukuje miejsca za murarza w większym majątku, gdzieby mógł założyć skład kolonialny, albo takowy objąć. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 892

Student
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 51 189

28 WOLNE MIEJSCA

Wychowawczyni
dobrze władająca po niemiecku potrzebna zaraz na wieś do 2 dziewczyn (6-4 lata). Odpisy świadectw oraz podanie żądanej pensji proszę przysłać listownie: p. Tadeuszowa Kurnatowska, maj. Sobalowa, poczta Miejska Górka. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. zdw 50 910

Sile
pomocnicza przyjmie zaraz Zgłoszenia od godz. 12-15 Popowski, Marsz. Focha 155. zdw 50 810

Posługaczka
lub dziewczyna młodsza 3 razy w tygodniu potrzebna. Lewandowski, Plac Sapieżyński 2a restauracja. zdw 51 668

Parkietówki
młodsze mogą się zgłosić. Kurjer Poznański dw 2447

Chcesz
otrzymać posadę Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im profesora Sekulowicza Warszawa 26a 42. Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej korespondencji nandlowej stenografji nauk, handlu prawa kaligrafji pisanja na maszynach towaroznawstwa angielskiego francuskiego niemieckiego piśown gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Zgłoszenia prospektów nzw 5729

Asystentka
dentystyczna uprawniona (egzaminowana) może się natychmiast zgłosić. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 51 664

Dziewczę
do niemowlęcia i drobnych prac domowych potrzebne zaraz. Ul. Zupańskiego 4. III. piętro, lewo. zdw 51 636

Dziewczyny
poszukuje Nowacka Piekary 10. zdw 51 637

Fotograf
z najlepszymi świadectwami potrzebny do pierwszorzędnego składu fotograficznego w Bydgoszczy. Pensja wysoka, F. Basche Bydgoszcz, Poste-restante. zdw 51 535

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę. Górna Włda 88. zdw 51 603

Bufetowa
obsługa gości, kaucja oraz służaczka praniem zaraz. Restauracja, Mostowa 32. zdw 51 028

Potrzebna
nauczycielka - wychowawczyni do dziewczynki i chłopca od 1. 1. 1931. konwersacja francuska wymagana, pensja 100 zł. Dom. Górki Dąbskie, pow. Szubin. Pw 7 948-57.885

Poszukuje się
stenotypistki

obznajmionej z buchalterji ewtl. stenografji w języku polskim, możliwie i niemieckim. Oferty z odpisami świadectw, fotografia podaniem pensji oraz daty wstępu pod adresem Zaki Przem Winkelhauzen T. A. Starogard (Pomorze) dw 2434

Gospoia
do prowadzenia domu samotnego pana poszukiwana. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 51 054

Uczennice
do szycia potrzebne. Podgórna 12b, parter, prawo. zdw 51 004

Młodsza
czysta dziewczyna potrzebna. — Małeckiego 8, II. zdw 51 001

Dziewczę
do posyłek porządne, uczciwe i zdrowe może się zaraz zgłosić z świadectwem szkolnym lub innym. Walerja Patyk skład cukrów i cokolady, Aleje Marcinkowskiego 6. zdw 51 101

Młynarz
do młyna parowego z pożyczką 2 tys. zł potrzebny zaraz. Oferty Kurjer zdw 51 098

Maszynista
do młyna parowego z pożyczką 1500 zł potrzebny zaraz. Oferty Kurjer zdw 51 097

Poszukuje
się starszej czystej kobiety do jednorocznego dziecka Gryniciej, Dąbrowskiego 36. zdw 51 125

Uczeń
uczniwych rodziców może się zgłosić zaraz. Mistrz piekarski A. Chmielnik, św. Wojciech 25. zdw 50 583

Slużaca
czysta z gotowaniem od 1. 1. 31. potrzebna. Zgłoszenia Stary Rynek 45, winiarnia Goldenring. zdw 50 773

Chłopiec
do posyłek uczciwy, inteligentny poszukiwany. Gozimirski i Ska. Gwarna 9. zdw 50 775

Podróżujący
z kaucją 100 zł potrzebny do sprzedaży artykułu brzozy krawieckiej. Zgłoszenia fabryka nici i twistu „Sokół”. Małe Garbary 1a. zdw 50 833

Kucharka
najchętniej wiejska, dobrze polecona od 1. 1. 31. potrzebna. Grodzkie-wicz, Mickiewicza 36. zdw 50 648

Dziewczę
do posługi niżel lat 16, potrzebne zaraz. Kurosiński, Marsz. Focha 68. zdw 51 078

Dziewczyna
uczciwa, z dobrem gotowaniem, praniem, potrzebna. Sobkiewiczowa, Marszałka Focha 47. zdw 51 090

Woznica
zaraz potrzebna. Zgłoszenia A. Rozpłochowski, skład masła, Półwiejska 10. Pierwszeństwo mają osoby, które są dobrze obeznane w składach kolonialnych i ewentualnie mogą złożyć kaucję wysokości do 300 zł. zdw 51 067

Dziewczyna
zdrowa, czysta, pracowita do wszelkich prac domowych potrzebna od 1. Konieczna. Zupańskiego 16. I. piętro. zdw 51 562

Elewka kucharka
znajdzie płatną praktykę. Włókna-Skoki. zdw 2 464

Potrzebna
kucharka i ogrodnik. Włókna-Skoki. zdw 2 465

Dziewczyna
do wszystkiego z świadectwami. Jasna 9. III. zdw 51 357

Ekspedjentka
do rzeźnictwa posada stała, kaucja lub pożyczka 1.000-2.000 zaraz potrzebna fachowość niekonieczna. Kurjer zdw 15 352

Dziewczyna
przychodnia potrzebna. Dobry. Wrocławska 14. zdw 51 505

Dziewczyny
czyste, zdowej uczciwe z gotowaniem od 1. 1. poszukuje Fr Ratajczaka 19 III. lewo zdw 51 557

Pomocnik
fryzjerski fryzjerka potrzebni. Głowiacki, Kanakowa 16. zdw 51 553

Posługaczka
przychodnia z gotowaniem potrzebna. Kurowska, Szamartewskiego 11. zdw 51 566

Slużaca
potrzebna od 1 stycznia. Bukowska 9. II. zdw 51 565

Uczciwa
czysta posługaczka świadectwami potrzebna zaraz. Dąbrowskiego 41a, III. prawo. zdw 51 306

Potrzebny
wożny inkasent z kaucją do 1.000 złotych Oferty Kurjer zdw 51 317

Dziewczę
do posługi potrzebne Konieczna. Stary Rynek 43. zdw 51 340

Bielizniarki
w dom dobry krój specjalnie męskie. Zgłoszenia Kurjer zdw 51 332

Slużaca
uczciwa, porządna, dobrem gotowaniem Marszałka Focha 28 I. prawo. zdw 51 331

Samodzielną
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1. 1. lub 15. 1. 31. Kotliński, Marsz. Focha 170. zdw 51 326

Fryzjerka
na wypomóżkę potrzebna. Matejki 48.49. zdw 51 323

Uczciwej
dziewczyny z praniem i cośkolwiek gotowaniem poszukuje od 1. 1. Jeskowa, Małeckiego 2 zdw 51 254

Panienska
inteligentka wzgl. frebl II klasy potrzebna na 6 godz dziennie do 5 letniego chłopca zaraz Zgłoszenia Kiełmanowa, Piekary 9. II. zdw 51 248

Panienska
inteligentna, znająca zycie, haftowanie, niemiecki i polski język potrzebna do chłopca zaraz. Zgłoszenia św. Marcin 40 Sufronow. zdw 51 245

Inteligentna
panienka z ukończoną szkołą wydziałową, znająca szycie haft, szuka posady bony. Oferty Kurjer zdw 51 241

Slużaca
młoda do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1 stycznia. Focha 76, II. prawo. zdw 51 217

Slużaca
poszukuje posady z gotowaniem od 1. 1. lub 15. 1. 31. Oferty Kurjer zdw 51 279

Slużaca
z gotowaniem potrzebna od 1-go stycznia. Frankowski, Górna Włda 111. zdw 51 275

Slużaca
sierota do wszystkiego potrzebna Chwaliszewo 57 restauracja. zdw 51 292

Potrzebny
pomocnik fryzjerski zaraz. Jan Obat, Września, Rynek 7. zdw 51 267

Chłopiec
do posyłek z lepszej rodziny może się zgłosić. Wabiszewski, Słowackiego 25. zdw 51 265

Uczciwe
dziewczę do posług. Dąbrowskiego 56, II. prawo. zdw 51 258

Poszukuje
na majątek osoby z towarzysztwem wsi, któreby zajmując się całym moim domem, dozoruując gospodarstwo domowe i ogród, zastąpiła panią domu. Oferty z referencjami do Kurjera Poznańskiego zdw 51 193

Zaraz
samodzielną sluzaczka potrzebna na wieś do pracy ogrodowej i domowej. Zgłoszenia św. Marcin 49 restauracja. zdw 51 198

Uczeń
rzeźnicki potrzebny zaraz tylko z prowincji. Metelski, Poznańska 44. zdw 51 197

Slużaca
rzetelna potrzebna zaraz. Metelski, Poznańska 44. zdw 51 196

Posługaczka
na cały dzień od 1. 1. potrzebna. Karpínska Górna Włda 51 zdw 51 285

Slużaca
czysta, uczciwa, pracowita, z samodzielnym gotowaniem może się zgłosić do trzech dorosłych osób. N. Nowak, Marszałka Focha 50, skład. zdw 51 599

Dziewczynę
czystą, uczciwą do trzech osób. Zgłoszenia przed południem. — Walendowska, Niegolewskich 24. zdw 51 526

Dziewczyna
z dobrimi poleceniami od 1. 1. 31. potrzebna. Za Bramką 5a, I. zdw 51 521

Dziewczyna
do wszystkiego. Adamczyk, Ratajczaka 14. zdw 51 520

Posada
służącej-pielęgniarki natychmiast do objęcia. Reflektantki zechcą zgłaszać się do Kliniki chorób nerwowych Uniwersytetu Poznańskiego przy ul. Północnej 10, w godzinach od 5-6 wieczorem. zdw 51 513

Dziewczę
do lekkich prac potrzebne. — Mackowiak, Wodna 22, trzecie piętro. zdw 51 583

Obuwniczego
czeladnika przyjmuje. Półwiejska 16. zdw 51 442

Posługa
potrzebna z Łazarza. Focha 84, I. piętro, lewo. zdw 51 439

Potrzebne
pokojuowa zaraz do hotelu. Zgłoszenia w hotelu National, św. Marcin 30. zdw 51 446

Prasowaczka
potrzebna. Pralnia, Bukowska 11-13. zdw 51 502

Apteka
blisko Poznania poszukuje zaraz lub 1. II. 31. młodszego pomocnika z egzaminem wojewódzkim albo młodszego magistrata. Zgłoszenia z podaniem warunków i referencji do Kurjera dw 2 461

Uczennica
do magazynu obuwiu potrzebna. 27 Grudnia 2. Górecki. zdw 51 535

Dziewczyna
przychodnia do dzieci potrzebna. Grochowski, Mostowa 24, dom ogrodowy. I. ptr. zdw 51 657

Slużaca
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna. Günther, św. Marcin 13. II. zdw 51 495

Pomocnik
fryzjerski potrzebny na wypomóżkę. Strzelecka 7. zdw 51 479

Sily
żeńskiej lub męskiej biurowej poszukuje przedsiębiorstwo rolnicze. Pożądany wkład. Oferty podaniem pensji, wysokości wkładu Kurjer zdw 51 492

Ekspedjentka
kierownicza na prowincję potrzebna zaraz. Focha 65, skład obuwiu. zdw 51 486

Potrzebny
chłopak do posyłek. Pieczyński, Poczta 11. zdw 51 366

Humor zagraniczny

— Wszyscy mówią, że moja córka jest bardzo do mnie podobna.
— Ja chciałam to samo twierdzić, ale obawiałam się, że się obrazisz! (Pele mele, Paryż). S. F.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej, 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu